

Serie nouă
MARTIE 2019

3
(CCXII)
48 pagini
ISSN
1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

D i n s u m a r:

- ✓ Poeticitate și virtuozitate cu Viniciu Moroianu
- ✓ Oscar-urile Operei
- ✓ Adio, Doru Popovici!
- ✓ Portret componistic - Capriel Dedeian
- ✓ Eurovision... România?
- ✓ Festivalul "Florin Bogardo"

În imagine:

Gabriel BEBEȘELEA

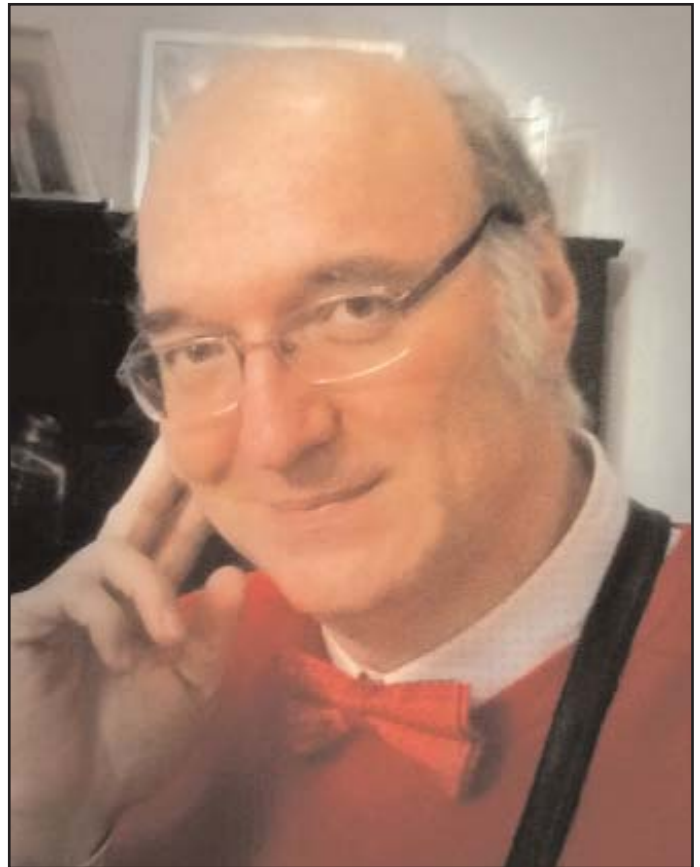
foto: Ionuț Macri, <https://www.gabrielbebeșelea.com/gallery>

Întunericul din lumină, tăcerea din sunet...

Cele mai multe interpretări sunt ale ochiului. Imaginea lumii ține de vizibilitate. Lumina este condiția fundamentală. Lumina albă e la fel de inaccesibilă ca și lumina ocultată. Cromatica ne satisface nevoia de a distinge. Ce anume, însă? Conturul de contur, asemănătorul de neasemănător, chipul de nechip. Dar și aproapele de departe, lăntricul de exterior, susul de jos. În câmpul cromaticii ne exersăm versatilitatea limbajului – de a privi, de a rosti, de a gestualiza, de a ne masca intenția ori, dimpotrivă, de a o inveda. Vorbim deci, pentru că vedem. Dar și simțim tot pentru că vedem. Fără vedere toate celelalte facultăți ale percepției sunt obligate să compenseze imaginal, să *viseze*.

Dar fără lumină? Ei, fără lumină întunericul însuși ar fi inconceptibil. Căci cine s-a născut din cine? Dacă la început era doar lumina, o lumină a nimicului ca tot, prin care totul se vedea ca nimic, ca nefiind? Atunci, tocmai ca ceva să fie, necreată și dintotdeauna fiind doar lumina, s-a iscat în ea întunericul. Grație întunericului, toate au devenit dintr-o dată posibile: și adevărul și falsul, dar și omul și neomul. Chiar și sunetul și tăcerea. O infinită hărmălaie pigmentată cu oaze de tăcere, la fel cum întunecimea cerului cu sclipiri de stele. Urechea interioară, reflexivă, a apărut ca să asculte tăcerea din netăcere, la fel cum muzica din zgomot, frumosul din nefrumos sau dezordinea dintr-o anume ordine. Ca și lumina albă, ordinea totală uniformizează, relieful se aplatizează, mișcarea însăși rămâne infertilă. Fără asimetrie, așa cum știm, expresia artistică nu se profilează. Fără întunericul care să modereze distanțele prin grade de apropiere, universul s-ar vedea în dispersie, lumea în depresie, timpul în curgere iar spațiul doar ca îndepărtare.

Vine rațiunea și zice: „La început era o stare de ordine, astfel că nimic nu se putea ivi impredictibil. Și totuși, la un moment dat, din afara lucidității mele, s-a întâmplat o stricăciune, o alterare a stării inițiale, o denivelare sau o fractură. O catastrofă care nici acum nu a încetat.” Vine conștiința spre a spune și ea: „La început nimic nu era în absența mea, până nici eu, diferind în sinele-mi. Deodată însă, am devenit prezentă și lumea a prins a se ivi, înstrăinându-mi-se.” Mai vine și sufletul: „Și eu, la început eram o infinitate inconvertibilă; o trăire absolută. În

mod neștiut, ceva s-a desprins în mine și m-a prins cu durere. De atunci m-am tot risipit în chipuri fără de număr, sporind neconținut într-o mare de suflete, fiecare cu propria-i nemuritoare durere. Doar întunericul și zgomotul nu spuneau nimic, căci, afectate de nostalgia stării originare, de ar fi clipit, întunericul s-ar fi încheșat de lumină precum o lacrimă, iar zgomotul s-ar fi descoperit ca tăcere asemenea unei muzici. Dar, oare, așa să fi fost?

George BALINT

DIN SUMAR

Simfonicele Filarmonicii.....	2-5
Pe scenele bucureștene.....	6-11
Oscar-urile Operei.....	12-13
Aniversări: G. Bălan, Al. Bădulescu.....	14-15
Adio, Doru Popovici.....	18-20
Lansări discografice: Savoy, V. Filip.....	21-22
Premiile “Stela Popescu”.....	24-25
Eurovision... România?.....	28-30
Festivalul “Florin Bogardo”.....	34-36
Portret componistic - Capriel Dedeian.....	40-41
Sanremo - Istoria unui festival (VIII).....	46-47

Mozart/ Adrian Enescu/ Berlioz la Ateneu

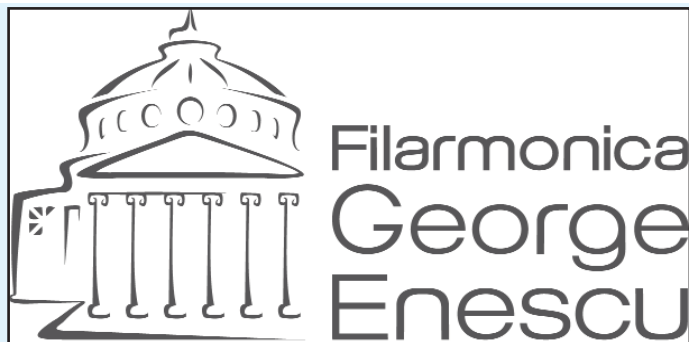
Filarmonica bucureșteană a propus pentru unul dintre simfonicele lunii februarie un program deosebit de atractiv, nu numai pentru că a figurat fabuloasa *Simfonie Fantastică* de Berlioz, ci și pentru că a fost inclusă o lucrare concertantă românească în primă audiție – eveniment rar în ultimii ani – aparținând compozitorului Adrian Enescu. Și, pentru că seara s-a anunțat a fi una deosebită, în deschiderea concertului au răsunat temele unei simfonii mozartiene care se desfășoară în sol minor, alta decât K 550 – cuprinsă în celebra *Trilogie Finală* –, și anume cea catalogată cu nr.25 K. 183/173db, scrisă în 1773, cunoscută și ca *Mica simfonie în sol minor*. Tonalitatea aleasă are o semnificație oarecum specială în opera sa, metamorfoza acesteia emițând stări mult mai subtile decât celebrul "re" sau "Ré".

Păstrarea culorii în trei din cele patru mișcări este hotărâtoare pentru mesajul transmis, sol minor fiind considerată tonalitatea în care Mozart a exprimat plener tristețea (vezi aria Paminei *Ach, ich fühl's* din *Flautul fermecat* K. 620, care este un tip de lamento ce te transpune în sfera unei mari însingurări, a unei "inimi frântă") sau tragicul. Efectul dramatic este susținut de la început de aspectul crenelat al temei principale – cu două salturi (de cvartă și de septimă micșorată) – desfășurată pe un ritm sincopat în *Allegro con brio*, o combinație foarte

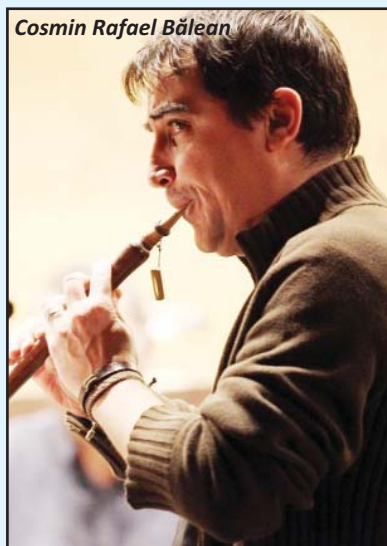

Cynthia Păuna

potrivită cu temperamentul dinamic al dirijorului Horia Andreescu. Maestrul a subliniat *de facto* același dualism mozartian al tonalității: delicatețea cumva reținută din mișcarea secundă – *Andante* – și dramatica temă inițială ale cărei elemente se regăsesc în celelalte părți, cu veșminte armonice diversificate – pe care tonalitățile minore le oferă în general. Punctul de maxim interes l-a reprezentat lucrarea concertantă, unul dintre ultimele opusuri scrise de Adrian Enescu, *Concertino pentru orchestră, duduk și violă*. Cunoscută fiind extraordinara diversitate a preocupărilor sale în domeniul artei muzicale, privită în integralitatea genurilor și a surselor sonore pe care le-a investigat și stăpânit cu un imens interes, nu este de mirare că Adrian Enescu s-a arătat foarte deschis la oferta timbrală a instrumentelor orientale arhaice precum duduk-ul, aparținător patrimoniului cultural armean. Ca timbru, acesta are o emisie particulară, cumva guturală, cuprinsă între fagot și corn englez, care evocă Orientul în toată drama și melancolia lui. *Concertino*, așa cum este numit în programul de sală, se desfășoară în două secțiuni distincte, cea de-a doua având la rândul ei mai multe "episoade", înlănțuite contrastant. Orchestra este de fapt eroina principală, foarte bine reprezentată, cu un ansamblu de percuție alcătuit din cinci protagoniști, harpă, pian și

coarde, la care se adaugă instrumentele soliste a căror performanță se evidențiază prin suprafețe aerisite sau prin cadențe interioare. Oricum, acest polistilism extrem de evident nu este unul de tip schnittkean, ci toate masele sonore, divers colorate, se află într-o fascinantă concordie creând o atmosferă mirifică. Soliștii, Cosmin Rafael Bălean (duduk) și Cynthia Păuna (violă) sunt reprezentanți ai școlii timșorene și activează ca soliști-șefi de partidă la Filarmonica "Banatul". Ambii au o remarcabilă activitate solistică, mai ales de când s-au constituit ca duo și de când promovează un repertoriu dedicat instrumentului duduk, acesta din urma beneficiind de o literatură deja cunoscută internațional prin filiera compozitorilor armeni. Dacă în prima secțiune a *Concertino*-ului cele două instrumente sunt tratate egal în ce privește lirismul specific, pe parcurs se depărtează din punct de vedere expresiv, duduk-ul menținând caracterul cantabil, iar viola întrând pe structuri sonore și ritmice mai apropiate de expresionism. Ascultând acest opus, interesul este captat de extraordinara diversitate care este armonizată precum irizările marelui vitraliu de la Nôtre Dame de Paris. La bis, cei doi interpreți au oferit un

Cosmin Rafael Bălean

foarte cunoscut lied adaptat pentru instrumentele alese în acompaniamentul acordurilor de harpă. Cuplul artistic R.C. Bălean - C. Păuna evoluează echilibrat, cu o instrumentistică foarte îngrijită și estetică scenică mai mult decât agreabilă.

Simfonia Fantastică rămâne pentru toți muzicienii o lucrare "de suflet", care nu numai că oferă satisfacții publicului ascultător, dar

reprezintă o continuă provocare pentru șefii de orchestră, indiferent de epocă și experiență. După cum se știe, lucrarea devine din ce în ce mai tensionată, conform programului propus de autor, prilej cu care dirijorii sunt puși în fața adoptării unor strategii care să le releve cât mai bine concepția și trăirile personale în același timp. Maestrul Horia Andreescu s-a arătat adeptul unei viziuni încărcate de o mare fluentă chiar dacă orchestra este mai solicitată, dar în cazul Filarmonicii George Enescu acest demers a antrenat interesul și participarea afectivă a întregului ansamblu. Dintru început superbele teme s-au concentrat, devenind asemenea Nilului plin de cataracte, într-un gigantic fluviu dezlănțuit, culminând cu expresia

solemnității - *Marche au supplice*, partea a IV-a - și virtuozității în *Songe d'une nuit de sabbat*, partea V-a. Per total, a fost un concert deosebit de reușit, de mare interes atât prin alcătuirea programului, cât și pentru faptul că, deși lucrările au fost foarte diferite ca stil, ele s-au desfășurat concentrat, într-o viziune artistică unitară.

Corina BURA

Concerte simfonice la Filarmonică

În 14 și 15 februarie 2019, pe scena Ateneului Român au fost prezentate două concerte simfonice de înaltă ținută artistică. Sub bagheta experimentatului dirijor **Jin Wang**, Orchestra simfonică a Filarmonicii "George Enescu" a abordat lucrări importante din repertoriul european și asiatic. În postură solistică a evoluat **Gabriel Croitoru**, care a oferit publicului o adevărată surpriză prin intermediul concertului pentru vioară și orchestră *Butterfly lovers* scris de compozitorii chinezi **Chen Gang** și **He Zhanhao**.

În deschiderea programului, am avut privilegiul de a asculta o lucrare valoroasă din repertoriul românesc: *Preludiu și fugă* de **Constantin Silvestri**. Excelent compozitor, dirijor și pianist, Silvestri continuă să polarizeze atenția specialiștilor și a publicului, grație complexității personalității sale artistice, a tezaurului discografic lăsat posterității, cât și creațiilor sale muzicale. Din ciclul *Metamorfoze op. 17*, elaborat pentru pian în 1938, compozitorul a transcris în anul 1955 o fugă pentru orchestră - *op. 17a nr.2* -, precedată de un preludiu în varianta finală (din 1956). Din modul în care a realizat aceste piese, inspirate din melodii bihorene, percepem viziunea originală a autorului în utilizarea procedeelelor compozitive. În preludiul conceput în formă variațională, compozitorul a introdus o succesiune inedită de

măsuri (de 4/4, 3/4, 2/4 și 1/4), cu construcții diferite. În cazul fugii elaborate pe cinci voci, în tempo rapid, autorul se îndepărtează de modelul clasic (ce are la bază planul tonal), alternând secțiunile polifonice cu cele de factură omofonă, aspect care apropie lucrarea de forma de toccata. Compozitorul însuși menționa că a dorit să transmită "un sentiment de vivacitate, monumentalitate și voioșie" în cadrul unui gen muzical ale cărui "canoane" nu le-a "urmat în chip dogmatic". Tema fugii este prezentată în modul de re, în timp ce în divertismente apar suprapuneri de linii și acorduri politonale. Orchestra a redat cu măiestrie trăsăturile originale ale discursului sonor, remarcabil prin impetuoșitate, pregnanță ritmică și rafinament timbral. Performanța de înalt nivel artistic realizată pe scena Ateneului a reliefat plener frumusețea și profunzimea semantică a lucrării extrem de complexe și expresive.

În continuare, l-am ascultat pe **Gabriel Croitoru** într-o creație fascinantă aparținând compozitorilor **Chen Gang/ He Zhanhao**, intitulată sugestiv *Butterfly lovers - Concert pentru vioară și orchestră*. Alcătuit din mai multe

mişcări, bazate pe contrastul de atmosferă și pe alternanța părților lente cu cele rapide (*Adagio cantabile, Allegro, Adagio assai doloroso, Pesante, Lacrimoso, Presto risoluto, Adagio cantabile*), concertul are un pronunțat caracter evocator. Compozitorii s-au inspirat din povestea tragică a iubirii dintre doi tineri, care nu-si pot împlini visul și sfârșesc asemenea lui Romeo și Julieta. Îmbinând cu fantezie secțiuni cantabile cu momente energice, pline de virtuozitate, lucrarea amintește melodii populare chinezești, de un farmec romantic aparte. Publicul a admirat dialogul inspirat dintre solist și instrumentele de suflat și violoncel, varietatea imaginilor muzicale (derulate ca într-un scenariu cinematografic) și noblețea sentimentelor întruchipate de artiștii de pe scenă. Gabriel Croitoru a abordat partitura cu multă responsabilitate și fantezie, reușind să evidențieze, pe lângă trăsăturile instrumentale specifice, profunzimea semnificațiilor și mesajul transmis. Publicul a apreciat și de această dată calitățile sale de excepție: arta violonistică de cel mai înalt nivel, sensibilitatea, bunul gust, sinceritatea exprimării, mobilitatea, dinamismul și vigoarea. Artistul a reliefat într-o manieră cuceritoare particularitățile creației originale, de nespūsă frumusețe în simplitatea ei. În demersul artistic, i-a avut ca valoroși parteneri pe maestrul Jin Wang și pe

membrii orchestrei Filarmonicii. Împreună au realizat o versiune fascinantă, plină de noblețe expresivă, de culoare și elan sentimental a lucrării concertante chinezești. La bis, Gabriel Croitoru a prezentat *Sarabanda* din *Partita în si minor* de **J. S. Bach**, lucrare care a întruchipat plener măiestria artei interpretative și profunzimea gândirii muzicale.

Partea a doua a programului a fost dedicată capodoperei compozitorului **Modest Musorgski - Tablouri dintr-o expoziție** (orchestrată după 50 de ani de **Maurice Ravel**). Dirijorul **Jin Wang** are un rafinat simț poetic, multă fantezie și o muzicalitate înăscută,

care-i facilitează comunicarea directă cu orchestra și cu spectatorii. Versiunea entuziasmantă, realizată în colaborare cu muzicienii orchestrei Filarmonice - caracterizată prin elanul, prin forța, bogăția și rafinamentul paletei sonore, a impresionat puternic audiența. Ea a valorificat în egală măsură originalitatea muzicii lui Musorgski, ca și adevărul rostit de Constantin Brăiloiu, care îl considera pe Ravel "un virtuoz orchestrator". Prin contribuția compozitorului francez, lucrarea lui Musorgski și-a amplificat potențialul sonor și timbral. *Promenada*, cele 10 tablouri ce evocă picturile lui Victor Hartmann și *Marea poartă a Kievului* și-au găsit o magistrală întruchipare în concertele de pe scena Ateneului. Publicul a admirat diversitatea și fantezia cu care au fost creionate personajele și atmosfera specifică din tablourile respective: *Gnomus*, trubadurul din *Vechiul castel*, copiii din grădina *Tuilleries*, *Samuel Goldenberg* și *Șmil*, *Baba-Yaga*, mulțimea pestriță din *Târgul din Limoges*. Tema *Promenadei* a cunoscut variante expresive diferite, în conformitate cu atmosfera tablourilor ce urmau a fi vizionate în expoziție. Am apreciat la modul

Jin Wang

superlativ maniera cu care dirijorul Jin Wang a abordat lucrarea în totalitatea ei; gestică sa sugestivă, spectaculoasă și eficientă a contribuit la realizarea fiecărei imagini muzicale (integrate în contextul general), la dozarea culminațiilor și valorificarea timbralității compartimentelor orchestrale. Evenimentele de la Ateneul Român constituie modele de măiestrie și originalitate interpretativă, realizate de reprezentanți străluciți ai elitei artistice actuale.

Carmen MANEA

Gabriel Bebeșelea și Filarmonica "George Enescu"

Concertele Filarmonicii "George Enescu" - București, din 21 - 22 februarie 2019, de la Ateneu, au fost conduse de Gabriel Bebeșelea, "unul dintre cei mai talentați dirijori români ai generației sale".

Gabriel Bebeșelea a absolvit, în anul 2010, Academia de Muzică "Gheorghe Dima" din Cluj-Napoca, secția dirijat orchestrală și cursurile de master și stilistică dirijorală la Universitatea Națională de Muzică din București. A studiat cu dirijori eminenți: Petre Sbârcea, Horia Andreescu, Christian Badea, Michael Jurowski, Jeffrey Meyer. A efectuat un stagiu de perfecționare la Orchestra Regală Concertgebouw, frecventând repetițiile și concertele unor mari dirijori precum Mariss Jansons, Bernard Haitink, Herbert Blomstedt ș.a. A absolvit studiile post universitare la Universität für Musik und darstellende Kunst din Viena; în prezent este doctorand la U.N.M.B. sub îndrumarea prof. univ. dr. Dan Dediu.

Programul concertelor Filarmonicii "George Enescu" din 21 - 22 februarie 2019 a cuprins *Simfonia a III-a Eroica* de Ludwig van Beethoven și *Simfonia Harold în Italia* de Hector Berlioz.

Compusă după *Simfoniile* întâia și a doua, strălucitoare și mozartiene, pe alocuri, și după Testamentul de la Heiligenstadt, regăsit în hârtiile rămase după moartea sa, *Simfonia Eroica* înseamnă o nouă etapă, un nou stil, în creația lui Beethoven, înseamnă o serie de înnoiri ale discursului muzical, de exemplu: în prima parte, Allegro con brio, prima tema este amplificată cu o nouă idee, lirică - romantică, motivele ce o alcătuiesc fiind expuse, succesiv, de oboi, clarinet, flaut, viorile prime, iar expoziția, obligator, se repetă; dezvoltarea amplă, aduce o nouă temă, tema episod ce se reia și în repriză, iar coda, supradimensionată, se prezintă ca o a doua dezvoltare. Partea a doua, *Marcia funebre*, se înscrie în programul simfoniei, "compusă pentru a sărbători amintirea unui mare om". Cea de a treia parte a *Sonatei pentru pian*, op.26, în la bemol major, este un Marș funebru, care prin trăsături și solemnitate prefigurează Marșul funebru al *Eroicii*, urmat de Chopin, de Wagner în *Amurgul zeilor*, de Mahler în *Simfonia a V-a*, care începe cu un marș funebru. O altă noutate, Beethoven adaugă "vechii orchestre" a lui Haydn și Mozart, un al treilea corn, iar cornii, în secțiunea centrală a părții a treia, devin soliști. Finalul înseamnă o succesiune de variațiuni, strălucitoare, pe o temă (un contradans) pe care Beethoven deja o folosea în finalul baletului *Creaturile lui Prometeu* și în *Variațiunile pentru pian*, op.35. În fine, *Simfonia Eroica* depășește cu mult dimensiunile normale ale unei simfonii clasice.

Cum a fost cântată *Eroica* în concertul Filarmonicii "George Enescu" din seara zilei de 22 februarie 2019? Splendid. Gabriel Bebeșelea este un tânăr dirijor talentat, inteligent și cu mare știință de carte. A condus orchestra cu un gest precis, sobru și elegant, respectând tot ce este notat în partitură, tempo, melodii principale și secundare, armonia, nuanțele, contrastele, pregătirea culminațiilor și rezolvarea acestora; cât despre frazare, a fost desăvârșită, am remarcat proporția directă între înălțimea și intensitatea sunetelor muzicale, discursul devenind astfel o continuă unduire. Orchestra, în întregul ei, a sunat excelent, fiecare compartiment merită o felicitare și o felicitare în plus pentru solourile emoționante ale oboiului și "vocalizele" flautului din finalul simfoniei.

În partea a doua a concertului, am ascultat *Simfonia Harold în Italia* de Hector Berlioz. Beethoven și Berlioz, uniți prin afinități electivă, aduc în arta sunetelor o lume nouă. Schumann îl considera pe Berlioz, un autentic discipol al lui Beethoven, un simfonist constructor de opere monumentale, ce comportă mari noutăți privind melodia,

ritmul, armonia, orchestrația. Berlioz este expresia cea mai înaltă a Romantismului muzical francez. Heinrich Heine îl numea "ciocârlia cu aripi de vultur" sau "privighetoarea colosală".

După audierea *Simfoniei fantastice* op.14, Paganini, fermecat de Berlioz, i-a comandat acestuia o lucrare pentru viola sa "un Stradivarius scump". Berlioz s-a conformat și a compus *Simfonia Harold în Italia*, op.16. Este inspirată de cel mai celebru poem al secolului XIX, *Child Harold*, de Byron. Byron l-a imaginat pe eroul său, pelerinul rătăcitor prin țările mediteraneene, folosind stanța spenseriană, iar Berlioz îl prezintă pe Harold al său printr-o melodie amplă generoasă, intonată de violă și harpă, mereu prezentă în desfășurarea acțiunii orchestrale, comparabilă cu ideea fixă din *Simfonia fantastică*.

Simfonia Harold în Italia este în fapt o succesiune de patru scene pentru orchestră, *Harold în munți*, *Marșul pelerinilor*, *Serenada* și *Orgia briganzilor*; viola solistă are o valoare axială susținând întreaga construcție narativă. Viola este când solistă, când acompaniază (vezi rugăciunea de seară-coralul, din partea a doua), când se integrează orchestrei, când tace. Este o lucrare dificilă, deopotrivă pentru solist și orchestră, însuși Berlioz nota în *Memoriile* sale următoarele: "în finalul *Simfoniei Harold*, ritmul ba se împiedică, ba o ia razna, ca ieșit din minți".

Solistul concertului a fost Răzvan Popovici. A început studiul violei mai întâi cu tatăl său, Mugar Popovici, continuându-l la Salzburg, Paris, Freiburg. A cântat ca solist sau instrumentist în mari și importante orchestre din Berlin, München, Köln, București, Cluj-Napoca ș.a. Susține cursuri de măiestrie în România, Japonia, Italia, Ucraina, Germania. Răzvan Popovici este un muzician complex, un artist cu un sunet frumos, expresiv, vibrant și cu o tehnică perfectă.

Concertul Filarmonicii "George Enescu", din seara zilei de 22 februarie 2019, condus de Gabriel Bebeșelea, eminent șef de orchestră, a fost un real succes. Dirijor, solist, și orchestră, cu toții, au fost la mare înălțime.

Veturia DIMOFTACHE

Korngold/ Șostakovici/ Christian Badea/ Ioana Cr. Goicea

Primăvara s-a făcut simțită cu vigoare, vremea relativ blândă pentru sfârșitul lui februarie invitând melomanii la un minunat concert care a avut loc la Ateneu, într-o prezentare de extra-clasă atât în ce privește programul, cât și interpretii: dirijorul Christian Badea, violonista Ioana Cristina Goicea în paginile *Concertului pentru vioară și orchestră în Re major op.35* de Erich Wolfgang Korngold și *Simfonia nr.5 în re minor op.47* de Dmitri Șostakovici. Fiind mereu atenți la felul în care este alcătuită

structura unui act de cultură, remarcăm această trecere de la olimpiantul Re în care sunt scrise cele mai mari concerte ale literaturii violonistice la profunzimea lui re minor, cu implicațiile sale dramatice – a nu se uita că celebrul *Requiem* de Mozart este conceput tot în re minor... Firesc ar fi fost să trecem de la tenebre la lumină, dar acest "tranzit" nu este deloc întâmplător dacă privim cu ochi critic, dar mai ales inițiativ, timpurile pe care trăim cu toții. Lăsând la o parte aceste considerente, remarcăm o intensă re-aducere în actualitate a acestui concert pentru vioară. În ultimii ani, generația interpretilor care se încadrează între 30-45 de ani au realizat multe înregistrări ale acestui frumos opus, printre care amintim Vilde Frang, James Ehnes, Renaud Capuçon, Arabella Steinbacher, Hilary Hahn, chiar Ray Chen, în toamnă la viitorul festival George Enescu. Violoniștii români s-au orientat și ei spre această lucrare,

nu de mult la Radio, Alexandru Tomescu, iar acum la Filarmonică, multi-laureata Ioana Goicea aplecându-se asupra paginilor korngoldiene. Istoria acestui concert a devenit astfel foarte cunoscută, paginile sale încărcate de o nobilă expresie oferind multiple interpretări. De fapt este o muzică elaborată în acord cu sensibilitatea autorului, cu vasta sa experiență în domeniul muzicii de film, care are un caracter pictural, indiferent că este vorba despre ceea ce stă în spatele unui "portret sau peisaj". Solista concertului a sesizat foarte bine dimensiunea pe care se dezvoltă lucrarea, imprimându-i o notă virtuoză, antrenantă, grefată pe o tehnică foarte sigură, de mare vocație solistică. Sunetul foarte frumos, egal, ca rezultat al unui echilibru dintre suplețea arcușului și a unui seducător vibrato diferențiat, a caracterizat această prezență violonistică într-o permanentă creștere și afirmare. Ca violonist solist, a cânta sub bagheta lui Christian Badea este un privilegiu, astfel că orchestrația deosebit de colorată a partiturii a constituit un participant de primă calitate la acest demers artistic. Bisul oferit, selectat din *Sonata I* de Eugène Ysaÿe, a descoperit o altă fațetă a paletii coloristice de care dispune Ioana Goicea: timbruri rafinate, sunet catifelat, atmosferă intimă, trăiri nobile...

Partea a doua a seriei a reprezentat o adevărată dezlănțuire a energiilor șostakoviciene, în celebrul opus 47, scris, *nota bene* în 1937, cu care autorul a câștigat definitiv aprecierile criticii și ale publicului, aceasta petrecându-se după nefastul episod cu *Lady Macbeth din ținutul Mțensk* din 1936. Cronicile vremii menționează aplauzele la scenă deschisă care au durat o jumătate de oră...publicul a recepționat corect mesajul plin de suferință legat de epoca stalinistă, spre marea tulburare a unor oficiali care au făcut totul să submineze autoritatea mereu crescândă a compozitorului. Lăsând la o parte istoria tragică a acelor timpuri, fără a uita însă nimic, astăzi ne bucurăm de marea vocație expresivă a acestei muzici, care poartă ecouri pe care le regăsim mereu în propriile existențe. Interpretii, în cazul nostru dirijorul Christian Badea și orchestra pe care a condus-o, și-au asumat "predarea mesajului" în puritatea lui, accentuându-i trăsăturile până la ultra-dramatic, o viziune de forță, cu nuanțe excesive tocmai pentru determina o participare emoțională deplină, adică așa cum mărturisea Rostropovici referindu-se la finalul *Allegro non troppo* că este un act de ironie subversivă care "celebrează" un marș forțat către o victorie găunoasă, lipsită de conținut, aceasta pentru a infirma întrucâtva ideea că acel Re major cu care se termină partitura ar sugera un traseu al întunericii spre lumină. Cele aproape 45 de minute în care s-a desfășurat simfonia au prezentat un ansamblu cu care s-a lucrat mult pentru omogenizare sonoră, pentru obținerea acelei fluidități a frazelor care trec de la un compartiment sau instrument la altul, însoțite de o orchestrație plină de fantezie, cu superb realizatele solo-uri de la flaut, clarinet, oboi, vioară solo, însoțite de delicatele timbruri ale celestei, harpei sau dimpotrivă ale percuției foarte bogate. Ca un fin cunoscător al ethosului șostakovician, Christian Badea a imprimat în conștiința publicului acele trăsături estetice care-i străbat întreaga creație, ale unor extraordinare procedee tehnice generând expresia dominantă: un fel de sarcasm captivant, molipsitor, contrabalansat de o melancolie strivitoare. Genială interpretare! În ovații prelungite!

Corina BURA

Concert simfonic la Sala Radio

Orchestra Națională Radio, aflată sub bagheta cunoscutului dirijor israelian **Noam Zur**, a susținut pe 1 februarie a.c. un concert simfonic ce poate fi inclus în categoria manifestărilor artistice prestigioase organizate la Radiodifuziunea Română. Soliștii serii au fost doi interpreți apreciați la modul superlativ de publicul bucureștean: violonistul **Gabriel Croitoru** și violoncelistul **Răzvan Suma**. Repertoriul, alcătuit din lucrări scrise de compozitori aparținând unor epoci creatoare diferite – de la romantism la contemporaneitate –, a atras un număr mare de spectatori. În deschiderea programului a fost prezentată lucrarea compozitorului **Șerban Nichifor** intitulată *Cries from earth to heaven* elaborată în anul 2007. Autor al unui număr important de opusuri în diverse genuri muzicale, Șerban Nichifor a dedicat acest poem simfonic impresionant memoriei victimelor holocaustului; lucrarea face parte din ciclul *SHOAH*, alături de cantatele *Remember* (pe versurile lui Victor Bârlădeanu) și *Memoria verii* (inspirat dintr-un poem scris de Leon Volovici).

În această monumentală lucrare autorul imaginează un schimb universal de mesaje – tulburătoare și profunde, învăluite de lumină ori întuneric –, existente între pământ și cer. În sistemul gândirii mitologice și cosmogonice, cerul și pământul alcătuiesc polaritatea primordială. Sacrificarea a milioane de vieți omenești în timpul holocaustului constituie o tragedie ce nu mai trebuie repetată. Este unul din mesajele emoționante transmise de muzica lui Șerban Nichifor, care militează pentru iubire și solidaritate între oameni. Interpretarea plină de patos, în care am remarcat contribuția organistei Simona Săndulescu și valoarea ansamblului orchestral, a evidențiat caracterul majestuos al muzicii, profunzimea ei expresivă și bogăția semantică. Dirijorul Noam Zur a înțeles bine mesajul acestei originale creații, pe care a redat-o convingător, subliniind expresiv momentele importante, imaginile muzicale (integrate într-o inedită succesiune cinematografică), efectele sonore insolite și solemnitatea discursului simfonic. Ascultând lucrarea, îmi aminteam cuvintele lui Hector Berlioz care considera că "muzica cere celui care o cultivă, interpret sau compozitor, o inspirație naturală și cunoștințe ce nu se dobândesc decât prin îndelungate studii și profunde meditații".

În continuare, a fost prezentat *Dublul concert în la minor pentru vioară, violoncel și orchestră, opus 102* de **Johannes Brahms**, creație de anvergură, considerată de unii cercetători drept simfonie cu două instrumente obligate.

Prima mișcare, *Allegro*, dezvăluie măiestria compozitorului în îmbinarea procedurilor tradiționale ale concertului preclasic (bazat pe alternanța secțiunilor destinate orchestrei și cele interpretate de soliști), cu concepția modernă a dezvoltării simfonice din cadrul formei de sonată. Tema întâi, expusă de orchestră, s-a remarcat prin pregnanța ritmică, prin energia și caracterul ei monumental. A urmat apoi episodul emoționant redat cu multă sensibilitate și dăruire de Răzvan

Noam Zur

Suma la violoncel și comentariul cu alură cadentă expus la vioară de Gabriel Croitoru. Publicul a fost fascinat de tonul cald al celor doi soliști, de dialogul lor inspirat, de incandescența sentimentelor transmise de aceștia în cadrul unui superb duo instrumental. Pe parcursul întregii mișcări am perceput excelența colaborare artistică dintre dirijor, soliști și orchestră, precum și profunzimea mesajului pe care l-au transmis. Unitatea stilului brahmsian a fost evidențiată prin intermediul diversității expresive și bogăției semnificațiilor. Mișcarea a doua, *Andante* (în formă de lied, în tonalitatea Re major), a adus o schimbare semnificativă a atmosferei.

Interpreții au reliefat cu rafinament caracterul lirico-narativ al muzicii, într-o manieră sensibilă și firească, marcată de noblețe și serenitate. Am admirat evoluția celor două instrumente soliste (antrenate uneori în mers paralel, în terțe și sexte), precum și colaborarea excelentă cu dirijorul și orchestra. Cu toții au transmis armonia, liniștea și contemplarea ce caracterizează această minunată pagină brahmsiană. Finalul, *Vivace non troppo*, constituie o inedită combinație a formelor de *scherzo* și *rondo*. Am admirat fantezia și grația cu care a fost redat refrenul mai întâi la violoncel, preluat apoi, în aceeași manieră, la vioară și orchestră. Publicul a fost fascinat de colaborarea plină de vervă și dăruire al celor doi soliști, precum și de frumusețea discursului simfonic realizat grație măiestriei dirijorale și nivelului înalt al ansamblului orchestral. Interpretarea la cote

Gabriel Croitoru

Răzvan Suma

artistice foarte înalte a partiturii brahmsiene a avut meritul de a evidenția inventivitatea melodică a compozitorului, bogăția expresivă, precum și originalitatea arhitecturii în care sunt integrate armonios episoade solistice și orchestrale.

În partea a doua a concertului au fost interpretate *Preludiile* lui **Claude Debussy**, în varianta orchestrală realizată de dirijorul **Noam Zur**. Transcripția celor 12 *Preludii* pentru pian, aflate în primul caiet elaborat de Debussy, a urmărit să redea expresivitatea, rafinamentul și atmosfera specifică a pieselor originale. Publicul a perceput impresionanta varietate a decorului sonor, alcătuit dintr-un inedit caleidoscop de imagini contrastante și stări sufletești diverse. Preludiile constituie comentarii muzicale libere și subtile asupra vieții naturii (dar și a autorului), a unor poezii sau picturi; piesele sunt remarcabile prin bogăția nuanțelor, prin originalitate

construcției, în care celulele și motivele muzicale sunt supuse permanent unor transformări. Dirijorul-compozitor a reușit să reliefeze caracterului pictural-impresionist al muzicii, să comunice sentimente și stări sufletești referitoare la natură, legende, poezii, creații ale artelor plastice. În preludiul *Dansatoarele din Delphi* am admirat imaginile sugestive ale unei procesiuni desfășurate în vechea cetate Attica; am remarcat subtilitatea sonorității și varietatea tempo-urilor din preludiul *Voaluri* (în sens de corăbii cu pânze). În preludiul *Vântul în câmpie* (inspirat de un poem de Verlaine), orchestra a realizat o superbă imagine descriptivă, iar în *Sunetele și miresmele plutesc în aerul serii*, a creionat atmosfera senină a unei serii de vară, care are pe fundal muzica unui vals grațios. A impresionat, de asemenea, evocarea muzical-picturală din *Colinele de la Anacapri* (în ritm frenetic de tarantelă), urmată de tristețea și gravitatea din *Pași pe zăpadă* și de redarea aspectului fantastic al preludiului *Ce a văzut vântul de apus*. În

transcripția ciclului de preludii, Noam Zur a ales instrumentele și sonoritățile orchestrale adecvate fiecărei piese în parte. Publicul a fost cucerit de modul în care a fost reliefată frumusețea și noblețea expresivă a preludiului *Fata cu părul bălai*, de interpretarea subtilă a *Serenadei întrerupte* (cu inflexiuni de muzică spaniolă), dar și de întruchiparea grandioasei și misterioasei *Catedrale scufundate*. În finalul concertului am ascultat preludiile *Dansul lui Puck* și *Menestrelii*, redată cu fantezie, lejeritate și rafinament artistic. Orchestra realizată de dirijorul Noam Zur a urmărit îndeaproape linia stilistică a pieselor originale, cu programatismul, cu inspirația lor liberă, cu imaginile vizuale sugestive, cu limbajul impresionist. Prezentarea *Preludiilor* lui Debussy în versiune orchestrală a captivat publicul și l-a convins să fie deschis față de noi experiențe și abordări originale.

Carmen MANEA

Călătorie cu succes în lumea filmului și a musicalului

Pe lista spectacolelor apreciate și cu o recomandare de vizionare pentru un public divers și cu o paletă largă de vârste se înscrie și spectacolul *Călătorie în lumea filmului și a musicalului* aflat în stagiunea 2018-2019 a Teatrului Național de Operetă și Musical „Ion Dacian”.

Reprezentarea din 17 februarie 2019 a fost una reușită din mai multe puncte de vedere întrucât, inedita concepție a spectacolului reușește să îmbine în mod armonios muzica, dansul și arta vizuală exprimată direct prin proiecția de imagini video. Piese propuse audiției și vizionării fac parte din coloanele sonore ale unor producții cinematografice devenite emblematice printre care amintim *Star Wars*, *Saving Private Ryan*, *Harry Potter*, *Schindler's List*, *Spider Man*, *The Phantom of the Opera*, *Titanic*, *The Mission*, *Notre Dame de Paris*, *South Pacific*, *Evita*, *Gladiator*, *The Godfather*, *Romeo and Juliet*, *Pirates of Caribbean*, și *West Side Story*.

Vocile care au emoționat publicul și au dat strălucire acestor partituri minunate aparțin unor tineri foarte talentați - Daniela Bucșan, Florin Budnaru, George Ionuț Virban și Alexandru Constantin și care alături de colegii lor cu o experiență semnificativă și notabilă în genul operetei precum, Bianca Ionescu-Ballo, Anton Zidaru, Daniel Madia, Marius Mitrofan, Gabriela Doha și Valentino Tiron, au realizat o prestație de excepție în cadrul acestui spectacol.

Aceleași notabile aprecieri se adresează și conducerii muzicale realizată sub bagheta dirijorului Alexandru Ilie, care a marcat cu această ocazie debutul său la pupitrul acestei orchestre. Tânărul dirijor s-a remarcat printr-o atitudine dinamică, energică, sigură, manifestând vizibil o emoție vibrantă care conecta armonios întregul ansamblu muzical (soliști, cor și orchestră).

Să asculți muzica unui film preferat este o plăcere și poate fi foarte reconfortant. Însă, să o asculți live și foarte bine interpretată este mai mult decât o încântare, este o acumulare de emoții, o împlinire a unor trăiri marcate de frumoase vibrații artistice.

Partiturile complexe au solicitat un amplu aparat orchestral cu completări la anumite partide (corzi grave, suflători, în special alămuri și percuție) obținând astfel un sunet plin, curat și în echilibru cu acustica sălii.

Intervențiile solistice ale flautului (Liliana Birculescu), oboiului (Ana Maria Radu), sau viorii (Gianina Meragiu) au evidențiat interpretări profund expresive și impecabile din punct de vedere tehnic.

Remarcabilă a fost și prestația corului care, sub îndrumarea tânărului dirijor Aurel Muraru, a convins prin intervențiile sale în lucrări precum *Star Wars*, *Harry Potter* sau *Evita* contribuind în mod cert la îmbogățirea calității sonore, prin precizia execuției și culoarea deosebită a vocilor chiar și în cazul abordării unor registre extreme.

Divertismentul vizual a fost completat, alături de proiecția imaginilor video (cu secvențe din filmele amintite) de momentele coregrafice originale interpretate de balerini Denisa Anastasiu, Relu Dobrin, Andreea Toma și Astrid Tomescu. Cu grație și rafinament dansatorii au creat tablouri complete, sensibile și extrem de sugestive, reușind, prin ingeniozitate și profesionalism, să capteze și să stârnească imaginația spectatorului în căutare de frumos.

Spectacolul în sine este o reușită nu doar prin conținutul abordat și interpretarea cu succes a partiturilor propuse, ci și prin frumoasa simbioză realizată între lucrările muzicale și interpreți. Această strânsă legătură dintre soliști, orchestră, cor și dansatori a fost resimțită pe întreg parcursul spectacolului oferind evenimentului un caracter organic, energic și unitar. Apreciem în mod deosebit această abordare în spectacol a muzicii de film, care schimbă oarecum rolurile în relația duală imagine-sunet, cu un accent special de această dată pe componenta sonoră, demers important care poate deschide gustul publicului larg și pentru alte spectacole muzicale.

Iliana VELESCU

La Ateneul Român – o rară performanță!

Un recital de muzică românească a fost oferit la început de februarie de pianista **Ilinca Dumitrescu**. Trebuie recunoscut, întregul recital, programul acestuia s-a constituit într-un act pe cât de temerar pe atât de salutar. A readus în atenția publică pagini demult uitate de muzică românească din a doua jumătate de secol XIX, din prima jumătate de secol XX, de la miniaturile semnate de Ciprian Porumbescu sau Tiberiu Brediceanu, momente de o

savoare, de un pitoresc fermecător, la creații importante aparținând lui Filip Lazăr, Paul Constantinescu sau George Enescu.

Au fost prezente cele două orientări stilistice ce trasează drumuri paralele în creația românească, anume influența vest-europeană de secol XIX, influență de consinență romantică, prezentă în miniaturile pentru pian ale lui Ciprian Porumbescu; ...un mare talent artistic care nu a avut șansa unei educații muzicale potrivite. *Nocturnele pentru pian* și – pe de altă parte – *Hora Brșovului*, au ilustrat pe deplin aceste începuturi ale profesionalismului componistic din creația sfârșitului de secol XIX, în Țările Române. Cele *Patru jocuri românești* de Tiberiu Brediceanu și *Suita Impresii de la țară* de Marțian Negrea, conturează în schimb orientarea pitoresc-națională drept o opțiune privind dobândirea unei amprente inconfundabile de marcă autohtonă. Era de așteptat, momentul de vârf al seriei l-a constituit prezentarea celebrei *Sonatine* de Mihail Jora, lucrare pe care, cu decenii în urmă, maestrul însuși i-a dedicat-o; ...pe atunci tinerei pianiste. Structura neoclasică a lucrării a fost etalată cu o feroare entuziasmantă a comunicării. Recitalul a mai cuprins *Sonata pentru pian op.15*

de Filip Lazăr, lucrare de temeinică elaborare componistică, pagini de orientare neoclasică ce aparțin perioadei interbelice; ...de asemenea marea capodoperă enesciană, *Carillion nocturne*, precedată de *Mérodie* din *Suita de "piese inedite"*, op. 18. *Patru fabule*, *Trei piese* și celebrul *Dans dobrosooan* – *Toccata*, de Paul Constantinescu, au

concluzionat acest inedit program dedicat în întregime creației românești.

Am menționat, am asistat la un act temerar oferit cu generozitate de pianista Ilinca Dumitrescu. General vorbind, este drept, paginile cu valoare de pionierat din muzica românească necesită o investiție specială în domeniul performanței, o originală marcă de creativitate privind parcurgerea textului; mă refer inclusiv la definirea complexului timbral, la o anume doză de atractivitatea de care, în mod evident, muzica acelei perioade dispune în mai mică măsură; dar pe care muzicianul performer o poate imagina, o poate crea, o poate investi. În mod cert, valoarea istorică nu poate fi confundată cu cea artistică.

Dumitru AVAKIAN

Poeticitate și virtuozitate cu Viniciu Moroianu

În istoria pianisticii universale, Dinu Lipatti și Frederic Chopin sunt două dintre numele ce au fascinat cel mai mult atât publicul cât și specialiștii, atracția pentru muzica celor doi precum și pentru activitatea interpretativă venind din modul tainic în care fragilitatea fizică se metamorfoza în forță artistică odată ce ambii se așezau în fața claviaturii. Fascinat la rândul meu încă din timpul anilor de studiu de muzica lui Chopin și descoperindu-l tot de atunci pe Lipatti interpretul (m-a impresionat încă de la prima audiere înregistrarea celebrului coral bachian *Jesu, Joy of Man's Desiring*, titlul în limba engleză fiind cel mai cunoscut), am mers cu o anumită încântare la recitalul susținut de Viniciu Moroianu în al cărui program s-au regăsit lucrări din creația celor doi compozitori-pianști amintiți. Format în cadrul Conservatorului bucureștean, unde astăzi este cadru didactic, Viniciu Moroianu s-a

conturat încă de la primele sale apariții ca un pianist erudit, cu o tehnică desăvârșită și o deosebită știință a construcției frazărilor. Înalt, cu o anumită bonomie pe care o transmite de fiecare dată, Viniciu Moroianu este un demn continuator al lui Lipatti prin modul în care își modelează tușa melancolică ce îl caracterizează fiecărui opus, reușind să

transmită deopotrivă sensibilitate și forță artistică. Așa s-a întâmplat și în cadrul recitalului din 9 februarie 2019, de la Ateneul Român ce a debutat chiar cu un opus din creația lui Dinu Lipatti: *Sonata pentru pian în re minor*, primul succes notabil al compozitorului. Dominată de o expresie muzicală a cărei ambianță poate fi subsumată stilului post-romantic, *Sonata în re minor* i-a prilejuit lui Viniciu Moroianu o demonstrație de virtuozitate și de expresivitate pianistică în care a surprins, prin alegerea unor frazări de o deosebită muzicalitate, atât influențe ale unor compozitori romantici preferați de Lipatti cât și rafinate ecouri ale elementului național. De asemenea, Viniciu Moroianu a construit cu eleganță contrastul dintre cele trei mișcări ale sonatei punând în evidență melodia suavă din partea secundă dar și complexitatea Allegro-ului final în care remarcăm și măiestria stăpânirii construcției polifonice a discursului muzical pe care o dovedea Lipatti la doar 15 ani.

După ce publicul a fost introdus în universul sonor al lui Dinu Lipatti, Viniciu Moroianu ne-a propus apoi o incursiune în lumea muzicii lui Chopin dezvăluindu-ne câteva dintre fațetele personalității artistice a acestuia. Mai întâi, l-am întrezărit pe visătorul, melancolicul, sensibilul Chopin în *Balada nr. 2 op. 38 în Fa major*, în care Viniciu Moroianu a alternat cu o remarcabilă știință a construcției sonore momentele de dificultate tehnică foarte bine realizate cu episoadele lirice, în care melodia lui Chopin este încărcată de profunde ecouri nostalgice, întreg discursul muzical reliefând alura specială pe care o are aproape orice baladă de Chopin, cel care conferă genului o perspectivă originală, neabordată până atunci. Au urmat apoi cele *Trei mazurci op. 50* în care îl regăsim pe Chopin, luptătorul pentru independența națiunii poloneze și promotorul elementului național polonez în muzica romantică. În acest sens, Viniciu Moroianu a realizat o versiune energică, dinamică a celor *Trei mazurci* în care s-a remarcat preocuparea pentru evidențierea caracteristicilor provenite din folclorul polonez, aici detașându-se pregnanța ritmului tipic mazurcilor și desenul melodic complex. În penultimul opus inclus în programul recitalului susținut în Sala Mare a Ateneului Român, *Sonata nr. 2 op. 25*, Viniciu Moroianu a realizat o variantă interpretativă menită a puncta complexitatea partiturii ce reunește în cele patru mișcări ale sale aproape toate aspectele tehnicii pianistice și dovedește o deosebită construcție estetică ce se înscrie în ideea mai generală a frumosului artistic dar cuprinde aspecte ce se apropie de sublim, tragic, dramatic ori energic, într-un discurs ce poate fi considerat un veritabil exemplu de pianistică romantică. Alegând frazări rafinate, care se asociază cu elegantul său tușeu, Viniciu Moroianu a surprins în versiunea sa aceste particularități, remarcându-se o dată în plus prin tehnica desăvârșită, muzicalitatea construcției desenului melodic și excelenta simbioză dintre sensibilitate și forță artistică. Reprezentând punctul de greutate al Sonatei nr. 2, celebrissimul Marș funebru a căpătat în viziunea lui Viniciu Moroianu o alură mai degrabă dramatică decât tragică, finalul implacabil sugerat de tonul grav al muzicii fiind de această dată văzut

ca o posibilă eliberare din frământările interioare ce nu îi dau pace artistului romantic neînțeleș de semeni. De altfel, veritabilul perpetuum mobile din finalul lucrării pare a sugera tocmai existența unui nou început necunoscut muritorilor dincolo de ceea ce majoritatea consideră a fi momentul ultim al existenței umane.

Recitalul și-a consumat ultimele minute în sonoritățile *Polonezei-fantezie op. 61 în La bemol major*, în care Viniciu Moroianu a surprins atmosfera interiorizată a lucrării precum și rafinamentul liniilor melodice, în care pe de o parte apar ecouri ale folclorului polonez iar pe de alta se impune pregnant atmosfera melancolic-onirică pe care o putem regăsi și în nocturnele compozitorului, Viniciu Moroianu alegând o astfel de lucrare pentru încheierea recitalului său tocmai pentru a desăvârși comuniunea cu publicul pe care a susținut-o pe tot parcursul serii.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Armonii contemporane sub cupola Palatului Cantacuzino - recital Violetta Ștefănescu, creații de Livia Teodorescu-Ciocănea

Generosul spațiu al Aulei Palatului Cantacuzino a fost din nou amfitrionul unui eveniment deosebit. Seara dedicată **portretului componistic Livia Teodorescu-Ciocănea** a cuprins integrala creației sale pentru pian. Compozitoare și pianistă, profesor universitar doctor la catedra de compoziție a Universității Naționale de Muzică din București și, de curând, profesor asociat la Monash University din Melbourne, Australia, protagonista este autoare unor CD-uri, înregistrări și evoluții apreciate atât în țară cât și în străinătate.

Recitalul din 18 februarie 2019 a debutat cu prima audiție absolută a *Suitei Cortege de Nymphes*. Formată din patru lucrări datând din perioada 2013-2018, această muzică evocă figuri mitologice. Piesa *Calypso* e inspirată din povestea lui Homer despre frumusețea nimfei care-l ține captiv pe erou, în mrejele farmecului ce înfrânge glasul rațiunii. Atmosfera admirabil creată de **pianista Violetta**

Livia Teodorescu-Ciocănea, Violetta Ștefănescu, Andreea Carmen Marin

Ștefănescu, interpreta serii, a sugerat timbral pânze sonore, efecte de vibrație, adâncurile mediului lichid, lupta cu vraja, biruința istețimii asupra magiei. A doua piesă, *Briseis*, inspirată din Odiseea homeridă, deapănă sonor povestea celebrei regine devenită sclavă favorită a eroului Achile. Muzica, minunat realizată de pianistă, a izbutit să illustreze splendoarea delicată a prințesei, în contrast cu forța și caracterul belicos al oșteanului. Figurații împletite ca șuvițe din părul frumoasei, acorduri brutale și dense, lamentări și clipe de poezie, exprimate adecvat prin interpretare, au asigurat o dinamică specială configurației sonore. Structura mozaică cu secțiuni contrastante vigurose a fost bine evidențiată în concert. Piesa a treia, *Aphrodite*, transparentă ca scriitură, invocă frumusețea, iubirea, măreția, splendoarea. Din evoluția muzicală se desprind cantabilitatea, imponderabilitatea, dematerializarea sunetului, topirea lui în unduire vocale. În mijlocul piesei se desfășoară un marș pe fond ostinat, ce sugerează efecte de apropiere și îndepărtare a legiunilor războinice. Pedalizarea abil utilizată a jucat un rol determinant pentru a sublinia amplitudinea rezonatoare a pianului. *Enceladus (Geysers on icy moon)* redă lupta gigantului cu Zeus și cu Atena pentru supremația asupra cosmosului. Răspunzător de mișcările și erupțiile vulcanului Etna, sub care a fost îngropat, gigantul are parte de un portret muzical sugestiv, marcat de singurătate, pustietate înghețată precum și de un sentiment al posibilei vieți subacvatice. Tălmăcirea a avut un caracter impetuos, dramatic și a demonstrat capacitățile remarcabile de virtuozitate ale interpretei.

Lucrarea *Endeavours Bells*, datând din anul 2008, evocă bogăția sonoră a clopotelor și simbolistica lor pregnantă. Titlul amintește numele corabiei care l-a adus pe descoperitorul James Cook în Australia.

Sonatina, compusă în anul 1985, are două părți - una idilică și ludică, amintind de copilărie, a doua - rapidă, agitată, după care atmosfera nostalgică a începutului revine, pentru a rotunji încheierea ciclului. I s-a dat o interpretare frumoasă, convingătoare.

Sonatina buffa (Omăgiu lui Charlie Chaplin) e o piesă pentru pian la patru mâini, compusă în anul 1980, ce portretizează vestitul personaj cu năzdrăvăniile și aventurile sale comice. Tema eroului, în caracter de rag-time, a fost exprimată cu verva și humorul cuvenite de către Violetta Ștefănescu și de compozitoarea piesei, Livia Teodorescu - Ciocănea.

Melancolie, piesă bazată pe versurile lui Mihai Eminescu, a fost creată în anul 1989, fiind dramatică și expresionistă. Autoarea sugerează clopote în noapte și întinderi înzăpezite. Reveria și misterul au dominat discursul liric.

Evangelhia toamnei, compusă în anul 2003, este un lied pe versuri de Nichita Stănescu, imaginând o conversație între cei patru evangheliști despre „căderea frunzei în toamnă”. Sunt prezente aici, într-o mixtură încântătoare, ecouri din culturile bizantină, catolică, iudaică și românească.

S'amor non e, piesă pentru voce și pian compusă în anul 2007, are la bază Sonetul 132 de Francesco Petrarca. Muzica ilustrează convingător una dintre cele mai profunde meditații asupra iubirii din cultura universală. Dicția clară și frumusețea glasului de soprană au fost demne de prețuire în interpretarea tinerei studente **Andreea Carmen Marin**. Publicul a prețuit, de asemenea,

contopirea inspirată a vocii cu pianul într-o unitate armonioasă.

La capătul unei succesiuni captivante de lucrări oferite în primă audiție publică, se cuvine să apreciem transpunerea devotată, sinceră și pasionată a Violettei Ștefănescu, artistă care a dat reușit să dea valoare și farmec programului, acordându-ne privilegiul să ne bucurăm de un eveniment muzical memorabil.

Lavinia COMAN

Ansamblul Archaeus la UNMB

În peisajul muzicii contemporane autohtone există încă de la sfârșitul deceniului al nouălea al veacului trecut o serie de formații și ansambluri constituite special pentru a asigura promovarea lucrărilor din repertoriul contemporan românesc și universal, de-a lungul timpului Traiect, devotioModerna, Archaeus sau mai recent SonoMania câștigându-și un binemeritat loc printre cei mai importanți protagoniști ai muncii de promovare și popularizare a unui gen muzical considerat de mulți elitist dar cu multe sensuri profunde și o subtilă modalitate de translatare a unor principii valabile și în alte arte, în cea sonoră.

Fondat de regretatul compozitor și profesor Liviu Dănceanu, Ansamblul Archaeus este astăzi un reper în lumea muzicală contemporană autohtonă și nu numai, munca depusă în comun de fondator și de muzicienii ce alcătuiesc și astăzi ansamblul impunând Archaeus drept un exemplu de profesionalism și dăruire în ceea ce înseamnă interpretarea lucrărilor aparținând compozitorilor contemporani, de multe ori aceștia dedicând ansamblului multe dintre opusurile lor. În sprijinul afirmațiilor mele vin

Liviu Dănceanu

calitatea și complexitatea recitalului susținut pe 24 februarie în Sala George Enescu a UNMB, instituție în cadrul căreia am avut șansa să-l cunosc pe Liviu Dănceanu încă din primul an de studenție, în calitate de profesor de istoria muzicii, și ulterior să-i ascult creațiile. Desfășurat sub titlul *Antonimii*, a cărui semnificație sugerează alăturarea unor termeni cu semnificații opuse, recitalul celor de la Archaeus ne-a propus tocmai un program în care fiecare lucrare a venit să aducă semnificații opuse cele precedente într-un excurs muzical complex ce a valorificat cele mai variate tehnici specifice muzicii contemporane.

Seara de muzică nouă a început cu lucrarea *Duplum for Traiect* pentru vioară și clarinet de Valentin Petculescu, în care cei doi protagoniști, Marius Lăcraru și Ion Nedelciu au realizat o variantă interpretativă ale cărei atribute au fost lirismul, emoția și rafinamentul, toate acestea fiind subsumate intenției estetice de a accentua conceptul de stare pe care compozitorul îl valorifică în lucrarea sa. De asemenea, în construcția conceptului amintit, Valentin Petculescu face uneori trimitere la unele inflexiuni folclorice arhaice care de această dată sunt transfigurate într-o curgere sonoră aproape imponderabilă.

După emoționantul și vibrantul omagiu muzical adus memoriei fondatorului Ansamblului Archaeus prin lucrarea *In Memoriam DA*CEA*** de Pieralberto Cattaneo, interpretată chiar de membrii ansamblului - Rodica Dănceanu (pian), Ion Nedelciu (clarinet), Șerban Novac (fagot), Ana Radu (oboi), Marius Lăcraru (vioară), Sorin Rotaru (percuție) - cărora li s-a alăturat pentru recitalul din 24 februarie violoncelistul Bogdan Popa, am putut asculta

chiar o lucrare a lui Liviu Dănceanu, *Exerciții de admirație op. 101, Englezi*. Parte dintr-o succesiune de 21 de pasaje muzicale însoțite în varianta inițială de scurte intervenții verbale, care propun o călătorie în istoria muzicii și a lumii prin portretizarea a douăzeci și una de națiuni de pe tot globul, secvența intitulată *Englezi*, scrisă pentru fagot și pian și interpretată de această dată de Șerban Novac și Rodica Dănceanu, propune un portret relaxat al poporului englez în care sonoritățile baritonale ale fagotului evocă, printre momentele de tehnică instrumentală contemporană desăvârșită, pasaje din muzica lui Purcell și Händel, considerați compozitori emblematici pentru Barocul englez, din care răzbat și elegante ecouri ale regalității ce guvernează de secole viața insularilor.

Contrastant cu ceea ce am ascultat anterior, *Alfa Omega* de Octavian Nemescu ne-a introdus dintr-o dată în lumea curentului avangardist contemporan, compozitorul alegând în acest opus să valorifice valențele expresive ale unuia dintre arhetipurile esențiale ale gândirii filosofice și artistice, cel al începutului și sfârșitului, ce a constituit o preocupare aparte a lui Octavian Nemescu. Pornind de la antonimia Alfa-Omega prezentă inclusiv în Biblia creștină sub forma cuvintelor „*Eu sunt Alfa și Omega, Începutul și Sfârșitul*”, Octavian Nemescu a creat un discurs muzical condensat din punct de vedere spațio-temporal, în care ieșirea din limitele temporalului creează impresia recreerii

începutului și evoluției treptate spre implacabilul sfârșit. De asemenea, varianta ascultată a accentuat dialogul celor două teme ce domină partitura care par a evoca nu doar geneza ființei umane ci, prin intercalarea unor crâmpie melodice încărcate de ethosul popular autohton, chiar geneza poporului român. Nu în ultimul rând, Octavian Nemescu atribuie cadențelor armonice tradiționale noi sensuri ce le transformă în meta-cadențe ce esențializează fie explozia primordială a începutului (cadența IV-I), fie implozia finală ce marchează sfârșitul (cadența V-I), astfel încât atmosfera întregii lucrări este una ce sugerează o călătorie în spațiu, acest aspect fiind potențat de intervențiile benzii magnetice.

Spre deosebire de partitura lui Octavian Nemescu ce ne-a translatat într-un univers atemporal, dincolo de vremuri, *Apfelwürmer VI (Viermi de măr VI)* de Dan Dediu ne-a readus în cotidian și în spațiul nostru est-european atât de fascinant prin eterogenitatea sa culturală. Descrisă chiar de către compozitor ca fiind „un fel de *Alborada del gracioso*

balcanică, unde circul, agitația, lejeritatea grațioasă și burlescul abscons sunt repere zilnice ale unui *modus vivendi*”, seria de lucrări *Viermi de măr* se încheie cu o variantă de sinteză a celorlalte cinci întruchipări sonore ale viermilor de măr ce își fac loc să iasă din fruct prin diverse mișcări sugerate de aspectul liniilor melodice, într-un discurs muzical din care nu lipsesc verva și umorul fin caracteristice lui Dan Dediu.

În finalul serii, ansamblul Archaeus a cărui conducere muzicală a fost asigurată și în acest recital de către tânărul dirijor Mircea Pădurariu, ne-a propus spre audiție lucrarea *Do-mi-no* compusă de Adrian Iorgulescu și prezentată în primă audiție absolută în cadrul Festivalului

Internațional Meridian desfășurat la finalul anului trecut. Lucrare prin care Adrian Iorgulescu a revenit în repertoriul curent al celor de la Archaeus, *Do-mi-no* reflectă pe deplin stilul său componistic care pendulează între liric și dramatic, între ludic și o profundă seriozitate ce definește analiza lucidă a societății contemporane realizată prin intermediul resurselor limbajului muzical. De asemenea, am putut remarca soliditatea construcției acestui demers componistic în care Adrian Iorgulescu realizează o încântătoare abordare sonoră a jocului evocat de titlu în care logica specifică acestuia spune că odată ce una dintre piese cade încep să cadă și restul, același principiu fiind valabil în orice aspect al vieții în care un detaliu cât de mic se îndepărtează de rigoare și echilibru poate atrage căderea întregii construcții realizate până în acel moment.

La capătul unui recital ale cărui perspective estetico-semantică au impresionat prin diversitate, putem consemna că membrii Ansamblului Archaeus s-au autodepășit încă o dată, demonstrându-și valoarea interpretativă personală și colectivă într-un excurs muzical ce l-ar fi încântat prin calitatea sa și pe Liviu Dănceanu, fondatorul formației de muzică contemporană, care probabil în chip nevăzut a vegheat și acest recital fiind încântat că unul dintre cele mai dragi proiecte ale sale își continuă drumul la un înalt nivel artistic.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

TRANSILVANIA - AMERICA

În 22 feb. a.c., la sala *Schaver* a Universității de Stat Wayne din Detroit, Michigan (SUA) s-a desfășurat un recital de cvartete de coarde, având ca interpreți protagoniști instrumentiști din cadrul orchestrei simfonice din Detroit: Marian Tănău, vioară; Sujin Lim, vioară; Michael Chen, violă, Jeremy Crosmer, violoncel. Sub genericul "Classical Music from

TRANSILVANIA - Bartók & Terényi" programul a cuprins două opusuri semnate de doi renumiți compozitori maghiari de sorginte transilvăneană: *Cvartetul de coarde nr. 5* de Béla Bartók (1881-1945) și *Cvartetul de coarde nr. 1* de Ede Terényi (n. 1935).

Caietul-program consemnează: „Compus în 1974, *Cvartetul nr. 1* al lui Terényi continuă tradiția compozitorilor naționali maghiari, precum Bartók și Ligeti. Lucrarea este scrisă în cinci mișcări și include tehnici neobișnuite, melodii ciudate și imitații de sunete naturale.

Cvartetul de coarde nr. 5 de Béla Bartók are cinci mișcări și este conceput într-o formă de arc cu o simetrie în jurul mișcării de mijloc, un scherzo scris în stilul ritmic al muzicii populare bulgare, cu o formulă de 4 + 2 + 3. Lucrarea a fost scrisă grație unei comenzi adresate de Elizabeth Sprague Coolidge, pianist american și mecena al muzicii. Prima audiție publică a avut loc în 1934, în Washington, DC, sub semnătura interpretativă a Cvartetului Kolisch.” (G. B.)

Oscar-urile Operei

După modelul Premiilor Academiei Americane de Film, și lumea spectacolului de operă a avut inițiativa acordării unor premii de excelență, International Opera Awards, rapid botezate de către public și mass-media Premiile Oscar ale Operei, având în vedere similitudinile conceptuale și prestigiul internațional.

Anual, la Londra, primăvara (după o deliberare de mai multe luni) sunt prezentate nominalizările pentru Cel mai bun interpret, Cea mai bună interpretă, Cel mai bun regizor, scenograf, designer de costume etc. etc., premii propuse și votate (la fel ca la Los Angeles) de reprezentanți ai presei de specialitate și de cei mai renumiți specialiști din lumea operei de pe întreg mapamondul.

Ceremonia de decernare va avea loc anul acesta în splendidul teatru Sadler's Wells, din inima Londrei, fondat în 1683, și care are astăzi o modernă sală de peste 1500 de locuri. Ceremonia va fi transmisă în direct de BBC3 iar reportaje vor fi realizate de echipe din multe țări ale lumii.

Pentru prima dată în istoria acestor premii (care au recompensat până acum celebrități de primă mărime) în juriul mondial a fost cooptat și un român, muzicologul prof.univ.dr. Mihai Cosma. Urmare a acestui fapt, am putut afla din timp nominalizările, pe care vi le prezentăm în continuare.

Cel mai bun interpret (voci feminine)

Anna Caterina Antonacci/ Daniela Barcellona/ Sabine Devieilhe/ Rosa Feola/ Asmik Grigorian/ Pretty Yende

Cel mai bun interpret (voci bărbătești)

Charles Castronovo/ Alex Esposito/ Brandon Jovanovich/ John Osborn/ Xavier Sabata/ Georg Zeppenfeld

Cel mai bun regizor

Vasily Barkhatov/ Calixto Bieito/ Rodula Gaitanou/ Katie Mitchell/ David Pountney/ Krzysztof Warlikowski

Cel mai bun spectacol (montare nouă)

Barber: *Vanessa*, d. Keith Warner (Glyndebourne)/ Britten: *Gloriana*, d. David McVicar (Teatro Real)/ Janáček: *From the House of the Dead*, d. Krzysztof Warlikowski (Royal Opera House)/ Janáček: *Jenůfa*, d. Katie Mitchell (Dutch National Opera)/ Verdi: *La traviata*, d. Deborah Warner (Théâtre des Champs-Élysées)/ Wagner: *Tristan und Isolde*, d. Dmitri Tcherniakov (Staatsoper Berlin)

Cel mai bun spectacol designer

Paolo Fantin/ Johannes Leiacker/ Rebecca Ringst/ Katrin Lea Tag/ Leslie Travers/ Pierre-André Weitz

Cea mai bună companie de operă

Deutsche Oper am Rhein/ Gothenburg Opera/ Houston Grand Opera/ Opéra National de Paris/ Opera Vlaanderen/ Theater an der Wien

Cel mai bun festival

Festival della Valle d'Itria/ Garsington Opera/ Janáček Brno Festival/ Opera Holland Park/ Prototype Festival/ Ruhrtriennale

Cel mai bun dirijor

Marc Albrecht/ Myung-Whun Chung/ Diego Fasolis/ René Jacobs/ Michele Mariotti/ Mark Wigglesworth

Cea mai bună orchestră

LA Opera/ MusicAeterna/ Novaya Opera/ Royal Danish Opera/ Royal Opera House/ Staatsoper Berlin

Cel mai bun cor

Bolshoi Opera/ Dutch National Opera/ Opéra de Lyon/ Royal Opera House/ Semperoper Dresden/ Teatro alla Scala

Cel mai bun debut

Julia Burbach (director)/ Maxim Emelyanychev (conductor)/ Ben Glassberg (conductor)/ Thomas Guggeis (conductor)/ Joana Mallwitz (conductor)/ Zou Shuang (director)

Cel mai bun tânăr solist

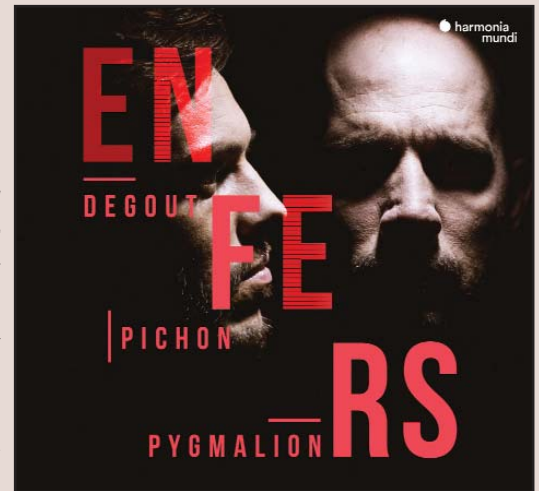
Julien Behr/ Benjamin Bernheim/ Jodie Devos/ Kangmin Justin Kim/ Soraya Mafi/ Siyabonga Maqungo/ Amanda Woodbury/ Marina Viotti

Cel mai bun spectacol în premieră absolută (lucrare nouă)

Beecher: *Sky on Swings* (Opera Philadelphia)/ Benjamin: *Lessons in Love and Violence* (Royal Opera House)/ Debussy/Van Parys: *Usher* (Staatsoper Berlin)/ Kurtág: *Fin de partie* (Teatro alla Scala)/ Langer: *Rhondda Rips It Up!* (Welsh National Opera)/ Larcher: *Das Jagdgewehr* (Bregenz Festival)/ Raskatov: *GerMANIA* (Opéra de Lyon)/ Wainwright: *Hadrian* (Canadian Opera Company)

Cea mai bună operă redescoperită (opera rară)

Donizetti: *L'Ange de Nisida* (Opera Rara)/ Goldschmidt: *Beatrice Cenci* (Bregenz Festival)/ Hasse: *Artaserse* (Pinchgut Opera)/ Mascagni: *Isabeau* (Opera Holland Park)/ Paderewski: *Manru* (Polish National Opera)/ Stanford: *The Travelling Companion* (New Sussex Opera)/ Tate: *The Lodger* (Stadttheater Bremerhaven)/ van Gilse: *Thijl* (Utrecht Student Orchestra)

Cel mai bun disc (recital)

Javier Camarena: *Contrabandista* (Decca)/ Max Emanuel Cencic: *Porpora Arias* (Decca)/ Stéphane Degout: *Enfers* (Harmonia Mundi)/ Elsa Dreisig: *Miroir(s)* (Erato)/ Anita Rachvelishvili: *Anita* (Sony)/ Stuart Skelton: *Shining Knight* (ABC Classics)

Cel mai bun disc (operă completă)

Dean: *Hamlet* (Opus Arte)/ Halévy: *La Reine de Chypre* (Palazzetto Bru Zane)/ Monteverdi: *Il ritorno d'Ulisse in*

patria (Soli Deo Gloria)/ Rossini: *Semiramide* (Opera Rara)/ Verdi: *Giovanna d'Arco* (Decca)/ Wagner: *Die Meistersinger von Nürnberg* (Deutsche Grammophon)

Educație & impact

English Touring Opera/ Festival d'Aix-en-Provence/ Komische Oper/ Opéra de Lyon/ Pittsburgh Opera/ Umculo Cape Festival

Premiul publicului (votat online de melomanii din întreaga lume)

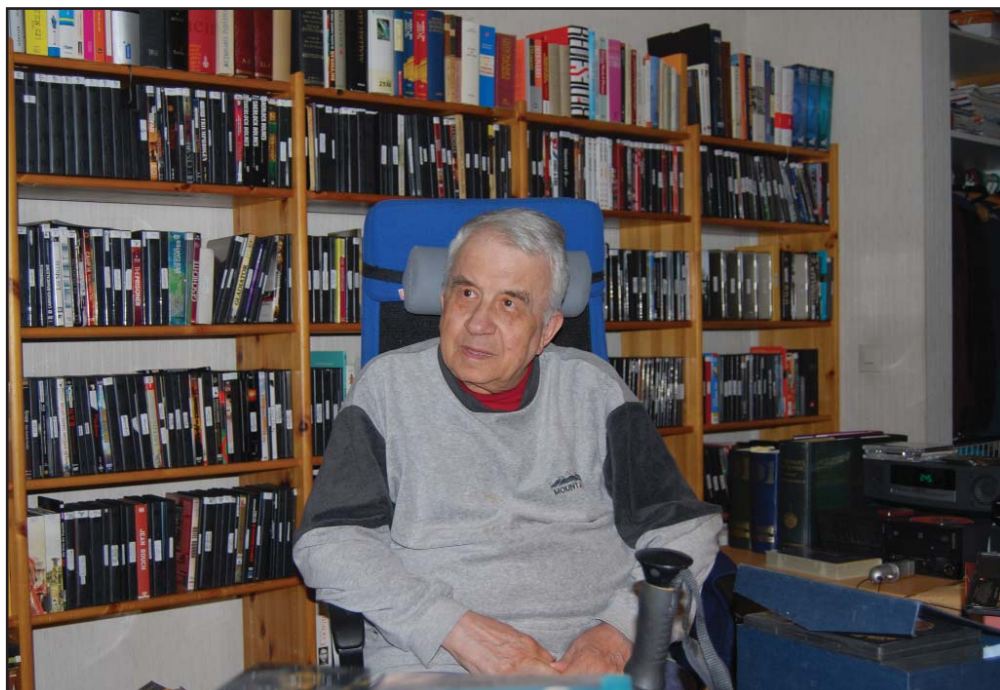
Ildar Abdrazakov/ Sarah Connolly/ Michael Fabiano/ Vittorio Grigolo/ Thomas Hampson/ Barbara Hannigan/ Ana María Martínez/ Sonya Yoncheva

George Bălan - 90

Muzicologul George Bălan ocupă un loc privilegiat în galeria măștrilor care au îndrumat generații de studenți la Conservatorul bucureștean, dar și în memoria acelor care i-au citit cărțile și au asistat la conferințele sale dedicate înțelegerii muzicii (de la Ateneu, Sala Palatului, Palatul Cotroceni). Născut la

Pentru generațiile de studenți pe care le-a îndrumat cu pasiune și devotament, George Bălan rămâne un exemplu de pedagog, de artist și intelectual erudit, capabil să prezinte și să reevalueze arta sunetelor mereu din noi perspective. Promoția '72 considera cursul de estetică (de la ora 8 dimineața), un adevărat privilegiu, o sărbătoare dedicată muzicii, culturii, filozofiei și libertății spirituale. Grație formației umaniste și inegalabilului său talent oratoric, George Bălan fascina auditorii cărora li

Turnu Măgurele în 11 martie 1929, domnia sa a urmat studiile Facultății de Litere și Filosofie, ale Conservatorului Ciprian Porumbescu și ale Facultății de Teologie din București, obținând titlul de "Doctor în Filosofie" la Universitatea Lomonosov din Moscova (1960). De-a lungul timpului s-a remarcat prin abordarea interdisciplinară a temelor dezbătute, prin formația sa enciclopedică, prin maturitatea și rafinamentul analitic, prin libertatea interioară și angajarea spirituală. Activitatea didactică - însumând peste două decenii la catedra de Muzicologie a Conservatorului bucureștean, unde a predat disciplina *Estetică* -, s-a îmbinat armonios cu aceea de autor a numeroase volume valoroase, pe care spațiul restrâns nu ne permite să le menționăm integral. Amintim totuși câteva cărți ale maestrului Bălan, publicate în țară: *Muzica - temă de meditație filosofică* (1960); *Enescu - mesajul, estetica* (1959-1960); *Gustav Mahler* (1962); *Sensurile muzicii* (1965); *Înnoirile muzicii* (1966); *O istorie a muzicii europene* (1975); *Nebănuitul Eminescu* (1975); *Demnitatea melomanului*, purtând subtitlul *O introducere în disciplina care face din orice meloman al treilea creator al muzicii* (2013). Până în 1977, anul în care a plecat definitiv din România, a susținut numeroase conferințe de succes destinate inițierii muzicale și cultivării gustului estetic al auditorilor din săliile de concert. A continuat demersul "ascultării conștiente a muzicii" și în Germania, unde a înființat școli speciale și Fundația Internațională de *Musicosophie*, cu sedii în multe țări europene și în America de Sud.

se adresa, fie că era vorba de studenți sau melomani. Prezența sa luminoasă ne sugera o Ariadnă înveșmântată somptuos în firul ei călăuzitor, pasionată să descopere esențialul și caracteristicul creațiilor evaluate. Seminarul de *Estetică* reprezenta o modalitate originală, interdisciplinară de tratare a temelor legate de muzică, pe care, ilustrul pedagog le aborda în conexiune cu literatura, artele plastice, filosofia, istoria și civilizația. Vorbea despre cuceririle spiritului, despre lumina care transfigurează totul, schimbând chiar și răul în bine. La aniversarea celor 90 de ani, îi transmitem maestrului

George Bălan întreaga noastră admirație și recunoștință pentru rolul esențial pe care l-a avut în formarea noastră profesională și umană.

Alexandru Bădulescu - 90

În 20 februarie 1929, în satul Dara, județul Buzău, vedea lumina zilei Alexandru Bădulescu, personalitate polivalentă și respectată, care activează cu devotament și abnegație de mai bine de 7 decenii în slujba muzicii și culturii prahovene. Parcursul profesional al domniei sale - de la învățător, director de cămin cultural, dirijor de cor, profesor de muzică în comuna Pietroasele, la doctor în muzicologie și coordonator al secției de cultură a regiunii Ploiești (mai târziu a județului Prahova) -, este semnificativă pentru activitatea neobosită desfășurată cu profesionalism și tenacitate în toate instituțiile unde a lucrat. Domnia sa nu doar a avut inițiative excepționale legate de cultura și arta muzicală românească, dar a găsit și modalitățile de a le pune în practică cu rezultate benefice, chiar dacă a trebuit să depășească adeseori bariere și dificultăți ce păreau a fi insurmontabile. Realizările sale de excepție îmbină contribuțiile muzicologice, cu numeroasele realizări în cultura prahoveană și națională precum: organizarea unor evenimente artistice (concerte, concursuri muzicale, în care un loc de frunte îl ocupă Concursul Național de Interpretare *Paul Constantinescu*), inițierea unor

manifestări culturale în cadrul muzeelor din Ploiești și din județul Prahova, a cursurilor de măiestrie dedicate tinerilor dirijori, înființarea unor muzee și edificii culturale în județ, omagierea unor personalități artistice de frunte, organizarea unor întâlniri cu muzicieni, scriitori și poeți, participarea la numeroase conferințe, mese rotunde, lansări de carte și de CD-uri, simpozioane prestigioase organizate în țară (menționăm prezența sa constantă la edițiile Simpozionului Internațional *George Enescu*, de la UCMR). Imensa activitate a domniei sale, entuziasmul și puterea de muncă fără egal, devotamentul față de nobila misiune asumată în postura de slujitor al muzicii și culturii naționale nu poate fi evocată decât parțial. Poetul Paul Valéry spunea că toate poemele scrise vreodată ar putea fi atribuite unui singur poet atemporal, nimeni altul decât spiritul creator. Personalitatea complexă și activitatea prodigioasă a ilustrului reprezentant al culturii prahovene și românești ne face să apreciem cum se cuvine valoarea excepțională și inegalabilul spirit creator al domniei sale. În activitatea sa bogată, cărturarul și artistul generos s-au întâlnit și au colaborat cu specialistul riguros, cu organizatorul eficient și entuziast, cu criticul muzical, cu slujitorul neobosit al culturii. În întreaga sa existență, arta

condeiului s-a împletit armonios cu arta predării, cu inițierea și coordonarea pasionată a numeroase instituții și evenimente culturale.

Omul. În cazul profesorului Alexandru Bădulescu, totul este energie, viață, mișcare, flacăra, tumult. Mereu zâmbitor, entuziast, activ, competent,

însuflețit de iubire și încredere în semeni, acesta a avut întotdeauna o atitudine pozitivă, armonioasă și prietenoasă. Generozitatea sa proverbială a fost demonstrată de-a lungul timpului față de prieteni, de discipoli, de colaboratori, față de oameni de rând, dar și față de neprieteni. În tot ce a întreprins, a pus gând și suflet, știință și generozitate, pasiune, talent și dăruire. Profesorul Al. Bădulescu nu este doar un om; este o instituție culturală atotcuprinzătoare.

Autorul. Lucrările sale impresionează prin competență și seriozitate, prin bogăția documentării, prin creativitate. În tot ce a publicat există o combinație fericită de har și minte clară, cuprinzătoare, sintetizatoare, remarcabilă prin puterea de intuiție și de prelucrare a datelor.

Talentul este punctul de plecare în creație, în educație și în orice domeniu de activitate. Pentru profesorul Bădulescu, talentul reprezintă o problemă de adâncime și de responsabilitate, o stăruință îndârjită, răbdătoare, entuziastă și cinstită, o cauză tenace pentru atingerea unui nivel cât mai înalt în zborul însuflețirii. Talentul, alături de alte multe calități ale sale, l-a menținut tânăr, teafăr și optimist.

Oratorul. Pe lângă avantajul de a scrie frumos, domnul Bădulescu posedă calități oratorice de excepție, fiind un inegalabil vorbitor, înzestrat cu har și cu un timbru vocal particular, inconfundabil. În spatele armoniei vorbelor se ascunde multă înțelepciune precum și o armonie de gândire și de simțire, care merge în același pas cu ritmul cuvintelor. Discursurile sale farmecă, emoționează, conving, cuceresc prin verva scânteietoare și prin firescul exprimării. Îmbinând adevărul cu metafora, științificul cu liricul, discursurile sale se remarcă prin acuratețe și stil, prin eleganță, rigoare și creativitate, dezvăluind vocația umanistă a oratorului.

Umanistul. De-a lungul vremii, domnul Bădulescu și-a dedicat toate forțele slujirii culturii și muzicii românești. Umanistul și omul de cultură au militat permanent spre o largă arie de cunoaștere și cuprindere, spre multilateralitate. În peisajul cultural românesc, maestrul Al. I. Bădulescu reprezintă o sinteză unică, foarte rar întâlnită: **profesionist**, cu o documentare remarcabilă, investigând exhaustiv domeniile de care s-a ocupat; **artist**, știind să îmbrace gândirea și simțirea într-un chip impresionant, în care căldura sentimentelor se îmbină fericit cu frumusețea imaginilor și cu vigoarea cuvintelor; inegalabil **manager cultural**, având darul competenței, al sintezei și al construcției armonioase; **gânditor**, căutând răspunsuri unor probleme importante legate de fenomenul cultural pe o perioadă de mai bine de 7 decenii.

Profesorul Alexandru Bădulescu este o carte de vizită care cinstește nu doar numele său, ci și al județului Prahova, al muzicii românești, al UCMR, al Muzeului *Paul Constantinescu* din Ploiești, al Muzeului *Peleş* din Sinaia. De aceea, la aniversarea vârstei de 90 de ani și a 7 decenii de activitate fructuoasă, în fața sa, ne închinăm cu nemărginită admirație și recunoștință.

Pagini de **Carmen MANEA**

Memorabilă întâlnire cu maestrul György Kurtág

Miercuri, 30 ianuarie a.c., pașii ne-au purtat, pe mine și pe Aura Twarowska – filomela Banatului –, la Budapesta, la Budapest Music Center, la o inedită și emoționantă întâlnire cu maestrul György Kurtág și soția sa, pianista Márta Kurtág. Trecuseră mai bine de zece ani de la prima și ultima noastră regăsire fizică, la Lugoj, în cetatea lui Ioan Vidu, unde corifeului muzicii europene de avangardă i se conferise titlul de Cetățean de Onoare. O atmosferă electrizantă, emoționantă, cu o fastuoasă ceremonie de acordare a titlului de *doctor honoris causa* al Universității Naționale de Muzică din București (cu prezența staffului prestigioasei instituții academice în sala profesorală a Colegiului „Coriolan Brediceanu” – fapt unic în analele desfășurării unui asemenea eveniment, manageriat cu har și pricepere de actualul primar al urbei). Era o regăsire tardivă a orașelului natal, în care văzuse lumina zilei, în 19

certitudinea cărei etnii îi aparține: evreiască, română, germană, maghiară sau franceză, maestrul întruchipând prototipul bănățeanului autentic. Recenta premieră a operei *Fin de Partie*, un adevărat testament (versiune dramaturgică după piesa omonimă a lui Samuel Beckett), în 15 noiembrie 2018, pe scena de la Teatro alla Scala, a marcat încă o dată universalitatea și actualitatea mesajului creatorului lugojean, viitoarele montări (anul acesta, la Dutch National Opera din Amsterdam și la Paris) trezind deja un uriaș interes din partea publicului meloman.

În amintirea mirificelor momente trăite la Lugoj, în primăvara lui 2008, când maestrul, avântat, victorios, cu o febrilitate adolescentină, în vârful turnului Catedralei Greco-Catolice, privise cu nesaț, ca în anii copilăriei, panorama vechiului târg, primarul Lugojuului ne-a delegat cu transmiterea unui mesaj de felicitare, cu prilejul apropiatei aniversări a celor 93 de ani. Unul din cele mai sensibile momente rețrăite a fost, poate, amintirea legată de praznicul mării sărbători Pascale, când maestrul Kurtág obișnuia să bată toaca, alături de tovarășii săi de joacă

(evrei, români, germani și maghiari – toaca reprezentând o fascinație și pentru copiii de altă etnie!), la Biserica ortodoxă cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” și la Catedrala unită. În mod uimitor, aflându-ne în curtea familiei Teleman, de pe strada Xenopol, unde maestrul petrecuse, alături de familia sa, câțiva frumoși ani din perioada gimnaziului, fiica distinsei familii a avut fericita inspirație de a coborî din pod și a instala o toacă și a-și exersa talentul de percuționistă, anunțând, parcă, apropierea Marelui Praznic. Darul de preț oferit, la ceremonia acordării titlului de *doctor honoris causa* – partitura unei

capodopere: *Colinda-Baladă op. 46, în amintirea profesorului nostru Felician Brînzeu* –, școlii care l-a format, prof. Pia Brînzeu (nepoata charismaticului său dascăl de limba și literatura română) și subsemnatului („ca cercetător asiduu, care, prin mii de dificultăți, ai găsit și ai scos la iveală trecutul orașului nostru, dar și trecutul meu uitat”), cuprindea, în structura aparatului orchestral, și o toacă! În sufletul unui genial evreu lugojean vibrau dulcile, inimitabilele, angelicele sunete de toacă, nemurite de Victor Vlad Delamarina în *Toaca la Lugoj*: „Toc! Ticotoc! Toc! Ticotoc!”

La mulți și fericiți ani, Maestre!

Constantin-T. STAN

Aura Twarowska, Márta Kurtág,
Constantin-Tufan Stan, György Kurtág

februarie 1926, o retrăire a mirificei copilării, într-un burg de o pilduitoare unicitate, o citadelă cu vocația europeană a multiculturalității și a armoniei etnice și interconfesionale. Ne-am reamintit spusele maestrului, rostite cu nedisimulată fală lugojană, prin care se autodefinia ca intelectual format, la venerabilul colegiu lugojean, în limba lui Eminescu. O mărturisire care a avut darul să contrarieze și chiar să bulverseze lumea muzicală occidentală, ai cărei reprezentanți aflau cu surprindere, pentru prima oară, detalii despre matricea spirituală a marelui creator. Un artist care refuză artificialele și anostele etichete, ce cu greu poate fi definit, caracterizat și încadrat în corsetul unei epoci sau stil. De altfel, pentru publicul larg european, nu există

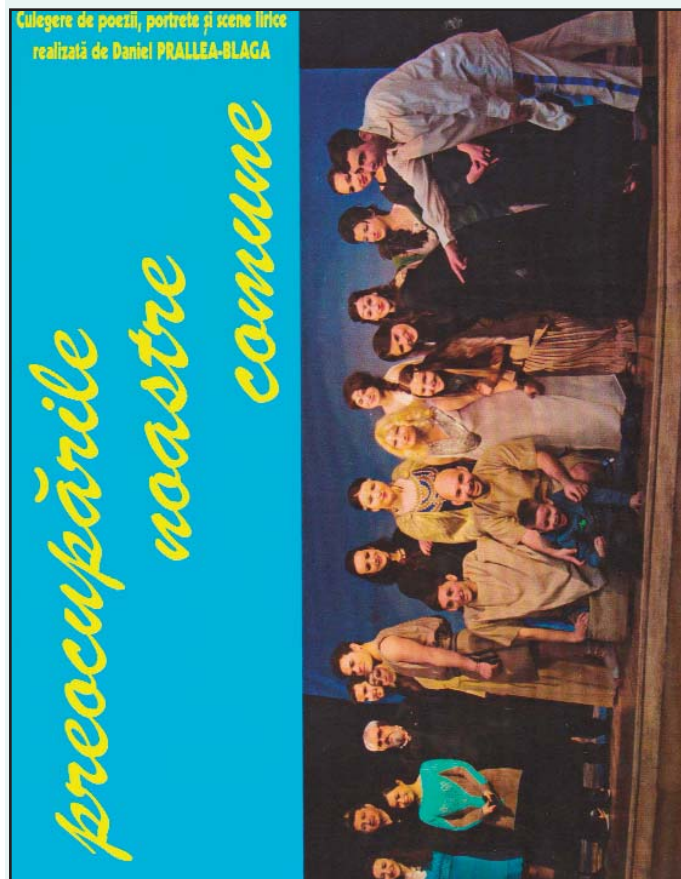
Impresii despre volumul „Preocupările noastre comune” de Daniel Prallea-Bлага

De obicei, profesorii, mai ales cei universitari, sunt distanți față de elevi, respectiv, față de studenți. Implicarea în acțiunile celor tineri se produce foarte rar. Timpul domnului Daniel Prallea-Bлага, de la Universitatea Națională de Muzică din București, nu pare a fi drămuț, din contră, este dedicat cu plăcere studenților pentru a-i îndruma nu doar în teatrul liric, ci și în alte arte, dacă observă chiar minime înclinații ale discipolilor săi pentru poezie, pictură sau realizarea unor colecții. Așa s-a născut „Culegerea de poezii, portrete și scene lirice”, adică „Preocupările noastre comune” sub bagheta domnului profesor, la Editura „Amurg sentimental”, luându-și drept colaboratori pe câțiva dintre ciracii săi. Efortul s-a dovedit considerabil și multiplu, dar satisfacția promovării frumoșilor și talentaților săi elevi este pe măsură. Poeții

cuprinși în această carte a debutanților sunt aceiași cu participanții la realizarea operei *Dido și Aeneas* de Henry Purcell, sub regia aceluiași neobosit și bine intenționat dascăl Daniel Prallea-Bлага.

În această intervenție urmărim decât proiectarea talentului lor în versuri. Iat-o pe Diana-Florentina Alexe, poetă selenară, (luna, legământ selenar, noaptea, stelele străluce, amurg...), îndrăgostită de-un bărbat, îndrăgostită de iubire, folosind versuri lungi, ample, cuprinzătoare ale unei dorințe amânate, cu imagini vizuale deosebite („când luna grea s-o dezmiarda sub stelele străluce”, „și dezmiardați o noapte-ntreagă/ de raze-atât de selenare...” Descoperim formulări promițătoare: „M-ai durut și m-ai mângâiat,/ Refren frumos cu ochi căprui.../ Din ochii tăi mă modelam sub forme lungi/ De infinit... (Simțiri, 11)

Ramona Corbu este o feministă. În concepția ei „Femeia (e) o torță de iubire ce arde pe altar neîncetat/ Așa ești tu, femeie, dulce, suavă Primăvară/ Ce vrea să dăruiască din suflet pentru suflet, tot/ Ești Mamă și Soție sau poate doar o tânără copilă/ Din dragoste și din dorință

se convertește în păcat/ Așa ești tu, femeie, emoție zglobie, căldură și lumină/ Din viața ta o altă viață vrei să naști și te jertfești/ Ca o regină te-ncoronezi cu titlul cel mai important/ Alegi să fii cuvântul cel mai rostit din lume... MAMĂ !!!”(Așa ești tu, femeie!!!)

Pentru Ovidiu-Andrei Hâncu „Când tu râzi, inima-mi tresară,/ Când tu plângi, ea suspină,/ Vino-n visul meu diseară/ Și fă-mi dimineața mai senină... (Visul) Poetul foarte tânăr are lumină în condei, totuși, în subsidiarul versului său se simte un gol: „ Cât ne mai bate inima tare/ Să ascultăm suave melodii/ Să pătrundem în visare/ Cât putem, cât suntem vii.”(Lumina)

Adrian Rădulescu se manifestă „dur” față de femeie. Se arată atât de lezat în sentimente, încât se referă la partenera cu care-și petrece timpul într-o după amiază a

avea sufletul-beci, molimă ce arde, cuvinte seci, false reverii...(Când voi pleca)

Atitudini diferite, așa cum este firesc, talent incipient care are nevoie de stăruință în cultivarea lui cum s-a procedat și în șlefuirea vocii de altistă sau de soprană, de tenor sau de bas.

Toți acești „nebuni ai marelui oraș”, frumoși și multiplu-talentați se cultivă sub bagheta profesorului Daniel Prallea-Bлага pentru scenă, element definitoriu al teatrului, sub orice formă s-ar manifesta el, ca, de altfel, și pentru o altă artă – poezia. Au în vedere, de asemenea, teatrul vieții cu diversele lui etape. Ca oameni ai spiritului cultivat, artiștii dirijați de profesorul lor își imaginează că există binele undeva în Univers, dar, mai ales foarte aproape: „ Lăsați-mă să cânt în Țara Mea,/ Voi toți care îmi stați doar împotriva,/ În graiul dulce și-atât de românesc/ După cum știu și cred că este bine./ Lăsați-mă să cânt mereu în limba mea/ Aceeași dragoste să port în inimă și-n suflet,/ Să-mi plâng trecutul, tot ce-am avut cândva,/ Dorul de ROMÂNIA, frumoasă și stăpână...” (Ramona Corbu, Lăsați-mă să cânt)

Dar poeziile cu vers lucrat, rafinat, cu adevărat șlefuit sunt sonetele lui Daniel Prallea-Bлага, pe care domnia sa le numește „Sonete nicidecum perfecte”. Ele sunt alcătuite după schema dantescă, de data aceasta. Ideatic, sunt rupte din talent, cultură, din iubire, din prietenie, din îmbinare a artelor, din spirit, vis și modestie, din realitate... Maestrul artelor modelează cuvântul pentru a fi perfect: „Sunt lutierul, sonetistul – / Remodelând CORPUL IUBIRII/ Sunând viorile simțirii – / Transform în ARTĂ – Universul // Te lasă-n mâna mea măiastră/ Încrede-te-n arcușul suplu/ Cu trup și suflet să-mi fii cuplu/ Duetului din viața noastră// ACORDUL dă-mi-l din mulțime/ De vise tandre-n armonie,/ Din cunoscuta simfonie// Recompunând aceleași știmate –/ În felul nostru unic sună/ Eterna rezonanta strună!” (Sonetul VIII) Da. Constatăm cât de distinsă, delicată, diafană (sunt sinonime, dar ce contează!) este poezia domnului Daniel Prallea-Bлага, pentru că așa a promis și pentru că nu poate altfel: „Îți scriu despre iubire, Doamnă,/ Ce amicitia îți îndeamnă/ Să ducă dorul meu departe/ Purtat prin vers din astă carte ...” (Sonetul I) Iubita este perfecțiunea însăși: „O umbră scriu pe dalba-ți gură/ Cercel cu litere-n ureche/ Mătasea filei ne desparte...// Cum să descriu a ta făptură/ Ce doar oglinda-i-e pereche/ Și-i nepereche între arte?”

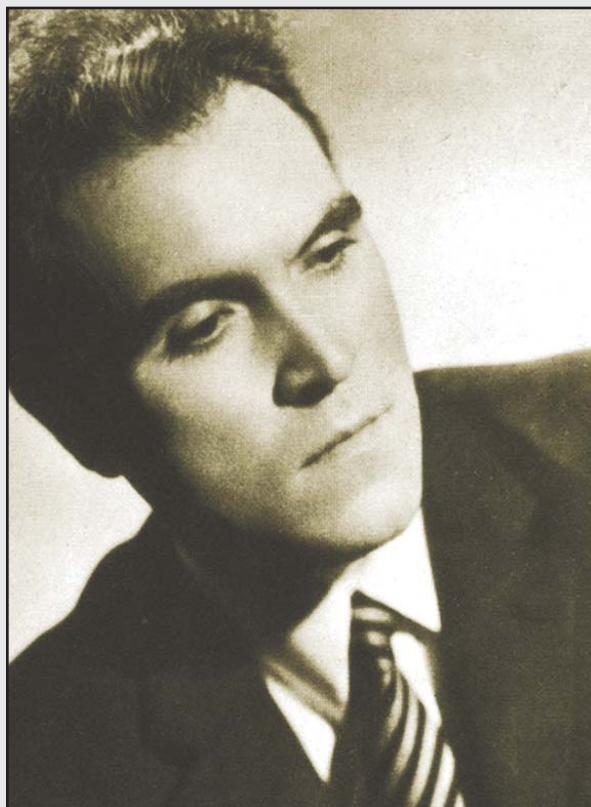
Fotografiile expuse sunt bine lucrate, model de artă fotografică. Iar spectacolele pentru care se depune atâta efort sunt gratuite. S-a ajuns la această manieră de lucru, de cultivare a publicului spectator prin artă adevărată. Se încearcă o contracarare a zgomotoaselor spectacole ale perioadei contemporane susținute de tobe, surle și trâmbițe, de alămuri ca la bâlci. Dar pentru asemenea întruniri cu zeci de mii de suflete, uneori pe câte o ploaie torențială, se plătește foarte mult. Orice mărginaș al altei culturi este acceptat la noi pe scene foarte bine amenajate. Așa a evoluat omenirea..., de la luptele cu gladiatori, la... altceva. Și totuși, cartea prezentată acum are succes printre cei cu simțul estetic foarte dezvoltat, printre cei cărora le place frumosul nezmotos. Mulțumim domnului profesor pentru tot efortul depus! La fel tinerilor studenți azi, mâine – artiști celebri ai scenei lirice naționale și, poate, poeți la aceleași cote...

Cleopatra LUCA

Adio, Doru Popovici!

Este incredibil să ne aflăm loviți puternic de crivățul unei vești năpraznice. Da, trebuie să acceptăm că **DORU POPOVICI**, membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, Membru al Societății Internaționale de Compoziție SACEM din Paris, nu mai face parte din lumea vie a muzicii. S-a stins o stea de primă mărime, ce strălucea pe firmamentul viselor unui destin nepereche. I-am urmărit drumul, plin de evenimente, de-a lungul celor peste opt decenii de existență. Greu să credem că ne-a părăsit pentru totdeauna, că darurile sale minunate sunt acum învăluite de negură.

Personalitate complexă, compozitor, scriitor, profesor, critic muzical, muzicolog și radiofonist, Doru Popovici face parte din generația marilor creatori și gânditori ai secolului XX. Născut la Reșița acum aproape nouă decenii, începe propria existență cu dorința profundă de a intra în lumea muzicii. Cele dintâi studii muzicale care îi deschid propriile orizonturi vor debuta cu primii săi dascăli, Jaroslav Lang și Eduard Pavelka. În continuare, personalitatea sa muzicală s-a format apoi la Conservatorul Municipal din Timișoara, în 1942, în particular, sub îndrumarea lui Liviu Rusu (armonie, contrapunct, forme muzicale), pornind către București, la Conservatorul "Ciprian Porumbescu", unde a fost discipolul lui Mihail Jora, Mihail Andricu, Theodor Rogalski, Marțian Negrea, Paul Constantinescu și Zeno Vancea. S-a perfecționat, ca urmare a studiilor în Germania, la Darmstadt (1968), cu György Ligeti, Erhard Karkoschka, Günter Becker și Christoph Caskel. Viitorul său conturează

devenirea unui muzicolog de mare clasă, intransigent și imparțial, al cărui discurs inspirat a marcat creșterea din anii primari până la maturitate, devenind mai târziu un călăuzitor al școlii de creație în contemporaneitate, promovând cu însuflețire destinele muzicii românești, compozitorilor români, colegi de generație și ale interpreților tineri pentru care arta este a doua natură. Simbol al artei muzicii, colaborator permanent al Radiodifuziunii Române, în ultimii ani a onorat prin prezența sa posturile de Radio România Cultural și Muzical, cu emisiuni a căror tematică se inspira din Lucrări instrumentale și Corespondențe Spirituale, emisiuni de adâncă profunzime și împărtășire muzicală, poetică, de cultură românească și universală. Pentru ascultătorii săi, Doru Popovici a fost vocea blând curgătoare care-și manifesta vehemența pe aceeași frecvență și lungime de undă cu bucuria. Era vocea imparțialității, a apartenenței la spiritualitatea geografică românească, fără condiționări sau interdependențe, în general fără nici un fel de rezerve în a-

și exprima părerile, opiniile și crezul. După cum singur declara la maturitate, cu mândrie combativă: "am fost **anti** și pe vremea comuniștilor, sunt și acum".

Profesor asociat la Universitatea Națională de Muzică și la Universitățile particulare "Lucaefărul" și "Spiru Haret" din București, cunoaște generații întregi de viitori interpreți sau creatori, pe care-i îndrumă consecvent spre universul muzicii românești. A publicat mii de studii, articole, cronici, recenzii în toate ziarele de mare tiraj și în revistele de specialitate (muzicale și literare) din toată țara, fiind considerat recenzentul "numărul 1" al manifestărilor editoriale românești. În muzicologia românească, ctitor al originalității literare și creatoare lansează ideea de interviu tematic, al dezbaterilor istorice cu Dimitrie Cuclin ca memorialist ("Falimentul verde") sau de corespondență estetică cu Ion Piso ("Antifonarul epistolar") și scriitor de monografii (Nicolae Kirculescu, Mircea Popa, Nicolae Brânzeu, Ruxandra Donose, Miltiade Nenoiu). Doru

Popovici este, după cum l-a numit în trecut Zeno Vancea, "ultimul zimbru", al epocii. În acest fel se impune ca reprezentant de seamă și totodată promotor asiduu al generației sale, menținând starea de forță culturală românească prin discursul său fluent, prin condeiul inspirat, prin muzica sa adânc și pozitiv naționalistă, prin însăși existența sa înrădăcinată în felul românesc de a fi. Istoriograful Viorel Cosma sintetizează în magistralul său **LEXICON - Muzicieni din România**: "Drumul creator al lui Doru Popovici a mers - timp de o jumătate de veac - într-un perfect paralelism între compoziție și muzicologie, între literatură și critică muzicală, iar după 1990 cu accente mai pronunțate și spre pedagogie... Dacă până către 1975 - 1980 a manifestat o atenție sporită către muzica de operă și simfonică, ulterior

s-a orientat mai mult spre muzica vocală, corală și camerală".

"Am pledat și pledez pentru o creație înrădăcinată în spiritualitatea românească - mărturisirea Doru Popovici - cu o întrepătrundere între tradiție și inovație, întru etic și estetic și cu teme majore. Pledez pentru protecție socială, pentru cultură și pentru răspândirea preceptelor christice."

"Sensibil la majoritatea curentelor estetice avangardiste la limbajele, sonore îndrăznețe - comentează în Lexicon, Viorel Cosma - Doru Popovici a trecut printr-o fază de dodecafonism autohton, printr-o sinteză serial bizantină, printr-un limbaj tonomodal, nefiind străin de influențele impresioniste și expresioniste, pe care le-a subsumat adeseori diatonicului modal de esență folclorică românească."

Ca muzicolog a dorit să teoretizeze, în prima etapă a vieții, experiențe și cuceriri de compozitor privitoare la muzicile Evului Mediu și Renaștere. În componistică se simte stilul poetic din care însă nu lipsesc accente sociopolitice ale complexe sale personalități creatoare. Considerăm că Doru Popovici, maestru care a dăruit țării

sale multe capodopere, nu este încă suficient de binecunoscut. Creațiile sale componistice pe de o parte, scrierile sale muzicologice și literare, de altă parte, ne dezvăluie un artist bogat prin cultura și măiestria cu care ne-a cucerit, cu o forță de muncă ce nu-și află egalul printre contemporani. Totodată, pentru cel ce știe cum este alcătuită, din metal prețios, personalitatea ilustrului artist, descoperă un temperament ardent, capabil de inspirații multiple în domeniul dramaturgiei muzicale și poeziei, urcând mereu spre înalt, capabil să sufere stările nefericite ale drumului Golgotei, dar și să intuiască frumusețile paradisiace oferite de ceasurile reveriilor. De-a lungul deceniilor, preocupările sale de creator s-au îndreptat către genuri și țeluri diferite, fie muzică de cameră, instrumentală, vocală, corală, muzică de orchestră ori destinată scenei de operă. Inspirația spiritual artistică a trecutului nostru, investiga pentru el adevărurile credinței creștine prin implicarea în bizantinism.

Privim cu admirație suita muzicii destinată Operelor ce au urmat primelor două compoziții de tinerețe, **Prometeu, Mariana Pineda. Nunta**, op. 30, **Interogatoriul din zori** op. 47; **Noaptea cea mai lungă**, op.52; **Statornicie**, op. 102, libret propriu; **Prostituata**, op. 145; **Întâlnire cu George Enescu**, op.154; **Giordano Bruno**, op.155, ultimele patru lucrări pe libret propriu. O viziune proprie a atras ascultătorii către numeroasele lucrări vocal-simfonice: **Porumbeii morții, În marea trecere, Patria mea, Omagiu lui Palestrina, In memoriam poetae Mariana Dumitrescu, Cântec de speranță și rezidire, Va fi odată...**

Muzică simfonică - Simfoniile sale aparțin căutărilor creatorului, prețuind retrospectiv gândirea premergătorilor îmbinată cu propria viziune cu sensurile unor fapte în ce privește perspectiva viitorului. Ecourile tematice luminează istoria omenirii, sensurile unor atitudini memorabile, fără ca prin aceasta Doru Popovici să cultive modalități programatice. Dacă nu a ignorat nuanțele modale ale melosului, structurile formale și de limbaj orchestral în simfonism, a așteptat revelația adevărurilor prezentului, valabil în continuare pentru el în contemporaneitate.

Fiecare simfonie este un capitol existențial, o filă scrisă în jurnalul de creator al compozitorului. Cine a citit parcursul celor patru simfonii, astfel cercetate, capătă deja o temelie necesară în cunoașterea împlinirii artistului. Trecerea în timp aduce mereu ceva nou, audiția convinge și impune personalitatea oglindită în partitură. **Poem bizantin, Simfonia I; Simfonia II, "Spielberg"; Codex Caioni; Simfonia III-a Bizantină; Simfonia IV-a, Nicolae Iorga; Pastorale din Oltenia; Pastorale din Transilvania.**

Amintim din creația instrumentală camerală: **Frescă bizantină; Sonata bizantină; In memoriam Tristan Tzara.** lucrări corale, piese vocale, numeroase piese inspirate de poeți români,

muzică religioasă (**Învierea Domnului**), **Madrigale, lieduri.** Totodată, muzicologia, ca și scrierile literare, întregesc peisagistica, elaborările oferind imagini de originalitate surprinzătoare a subiectelor abordate. Muzicologul Viorel Cosma caracterizează astfel aceste scrieri în volumul citat anterior, al acestui gen particular de literatură: *"Ușurința mânuirii condeiului de compozitor muzicolog, scriitor și critic muzical l-a singularizat pe acest frecvent creator contemporan, ancorat în mișcarea noastră culturală cu o forță și o putere de muncă surprinzătoare."* A prezentat comunicări științifice în țară și peste hotare, fiind distins pentru valoarea susținerilor publice pe întreg teritoriul european. În același timp a fost Președinte al Societății Muzica din București (1972), fiind distins cu Premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România (1953; 1969; 1972; 1975; 2004), cu Premiul Uniunii Compozitorilor din Jugoslavia, cu Premiul **Pro Muzica** al Radiodifuziunii Ungare (1971) cu Premiul Academiei Române și distins cu titlul de Comandor al Republicii Italiene.

Mi se pare imposibilă o atât de mare pierdere, acum când cunoaștem suferința despărțirii. Chiar dacă noi vom mai vorbi despre respectul față de artist, posibil de identificat de la detaliu și până la ansamblul unei vieți, cum vom îndrăzni să-i pronunțăm numele, să-i ascultăm înregistrările, în cartea de aur a muzicii românești, rămase mărturie, fără a șterge lacrima tristeții fără seamăn a unei lumini întunecate de tragic, a unei flori care nu mai există. Cum să avem puterea să pronunțăm „**adio Doru Popovici**”, când tăcerea ne învăluie cu faldurile sale cernite...

Grigore CONSTANTINESCU

In memoriam Doru Popovici

Am scris cândva în presa muzicală că dacă nu ar fi existat Doru Popovici, ar fi trebuit să fie inventat. Este o frază ce am putea-o prelua ca *motto* al acestei evocări.

Nu îi voi pomeni și dezvolta biografia artistică, lucru la îndemâna oricui interesat de subiectul muzicii contemporane românești. Doru Popovici ne-a lăsat o voluminoasă producție de partitură, eseuri și critică muzicală care îmbracă câteva bune decenii de mărturie despre tot ce s-a întâmplat în viața noastră muzicală, la care acesta a participat activ, fiind întotdeauna prezent.

Venit din România de Vest și vlăstar al unei familii de intelectuali și muzicieni de seamă, Doru Popovici s-a afirmat în mod strălucit în generația sa de muzicieni, care după anii 1950 au pus bazele unei expansiuni fără precedent a capacității și talentului creator românesc în cultura muzicală internațională a acestei perioade de maximă efervescență. Este vorba despre o raliere substanțială și originală a creației

Despărțiri

muzicale românești la principalele tendințe ale modernismului perioadei respective, cu apariții de certă valoare creativă, ducând uneori până la tulburătoare singularități...

În generația sa de compozitori, Doru Popovici s-a afirmat prin vocea sa pătrunzătoare și non-conformistă, prin protestul împotriva pompierismelor și anacronismelor rezistente în mentalitatea unei epoci în care toate "ismele" și mai ales paseismul stilistic se manifestau în mai toate formele de artă împotriva cărora D.P. s-a manifestat cu vehemență. În felul său, devenise un fel de porta-voce a celor mai actuale orientări din avangarda muzicii acelor ani și aparițiile sale fie în public, fie în presă, fie în radio și televiziune produceau stupefacție și scandal! Pe bună dreptate, evident, într-o epocă de „îndrumare” politică a culturii de către tot felul de ajunși în funcții de decizie și dotați în mare parte cu o imbecilitate funciară și agresivă „conform liniei Partidului”... De cele mai multe ori în breaslă, „indicațiunile” politice se afirmau ca o luptă pe tărâm stilistic, o opresiune de gândire și limbaj artistic condimentată cu frazeologie politică spre „a face bine” la autorități... Autorități care oricum nu știau ce și cum este muzica și erau sfătuite de decidenții în funcție politico-administrativă din breslele artistice atât cât rezistau în funcții. În Uniunea Compozitorilor problema era mai mult decât la ordinea zilei în perioada acelor ani, când se închegea o altă direcție estetică în noua muzică românească. Marele matematician **Grigore Moisil** devenise în perioada anilor '60-'70 a Concertelor-Dezbateri de la Sala Radio (o acțiune inițiată și organizată, printre alți muzicieni importanți, de Doru Popovici) un frecvent participant, de cea mai înaltă ținută intelectuală, la discuțiile despre noul fenomen muzical ce se desfășurau în urma prezentărilor în primă audiție a muzicii celor mai tinere generații (și nu numai). Acesta susținea, printre butadele sale celebre, și faptul că „până acum niciun parlament nu a emis o lege care să interzică omului să fie imbecil”!!! Câtă actualitate a acestei constatări, dacă privim și astăzi prin jur...

Doru Popovici a trecut prin faze contradictorii în viața sa, fiind un personaj intens temperamental, lucru care

i-a creat și simpatii și adversități, uneori ireconciliabile. Pe Doru Popovici era inutil și nesemnificativ să te superi. Nici pe sine nu a reușit să se supere vreodată. Deoarece funciarmente a fost un om bun, generos și incapabil să invidieze succesele unui coleg. A sprijinit și a promovat fără rezerve tot ce apărea interesant în lumea noastră muzicală, cu precădere tineretul artistic (nu numai muzical!). A fost tot timpul pretutindeni ca să vadă, să audă și apoi să scrie, să scrie, să scrie... Se considera un liric incorrigibil și în muzica sa distingem pagini de cea mai înaltă calitate artistică. Îmi amintesc că în urma unei întâlniri de la Aurel Stroe acasă, întâlniri săptămânale în anii '50, în care discutaserăm despre sistemul dodecafonic, la următoarea întrevvedere Doru Popovici a venit cu *Trei Cântece de Supliciu*, scrise în limbaj dodecafonic pentru pian solo, pe care mi le dedicase. Nu am mai ajuns să i le cânt deoarece preocupările mele luaseră altă direcție. Dan Constantinescu, cu umorul său fin, spunea că lucrarea ar fi „un supliciu inutil”... Dar oricum, la acea vreme Doru Popovici se considera primul dodecafonicist român (nimeni pe atunci însă nu cunoștea *Sonata pentru pian* de Matei Socor scrisă în perioada interbelică...). Mult mai târziu, prin anii '70, ascultându-mi cantata *Domnișoara Hus*, pe lirica lui Ion Barbu, Doru Popovici m-a marcat cu o sintagmă pe care am petrecut-o toată viața ca un fel de etichetă, și anume *eufonia balcanică* în care se încadrează muzica mea. Nu știu dacă mulți au avut o intuiție de aceeași pătrundere în ceea ce am scris. Doru Popovici avea o memorie prodigioasă de sintagme celebre pe care le disemina în toate discursurile sale și care deveniseră un fel de marote. Din voluminoasa sa producție pe toate planurile nu știu întrucât totul s-ar putea situa pe același plan valoric. Dar toate la un loc reflectă mai mult decât orice o prezență de neînlocuit în perimetrul nostru cultural. Disparația sa și boala care l-a ținut departe de noi în ultimii ani constituie pentru toți cei care l-au admirat și l-au iubit o mare și inevitabilă pierdere.

Dumnezeu să-l odihnească și să-i dea liniștea pe care în viața nu și-a găsit-o nicidecum. Asta-i lumea noastră!

Nicolae BRÂNDUȘ

Lansări discografice

Adio, pică frunza...

Au trecut multe toamne de când Marian Nistor a început să compună șlagăre pentru formația sa, Savoy, firește că milioane de frunze s-au așternut de atunci pe sol, părăsind triste și ele crengile copacilor, dar am fost fericiți să constatăm că n-a "picat" ce este mai important: amintirea refrenelor de altădată, rămase la fel de populare peste timp. S-a întâmplat la lansarea a două CD-uri de către casa de discuri Eurostar, Venera și Paul Stîngă afirmându-și încă o dată supremația față de celelalte case de producție, cel puțin în ceea ce privește muzica ușoară tradițională românească. Ei bine, spațiul de la etaj al magazinului Muzica a fost arhiplin, melomanii reluând laolaltă cu Marian Nistor și soția sa, Dorin Paraschiv Nistor, absolut incredibil, fiecare refren al celebrelor "Domnișoară, domnișoară", "Mulțumesc, iubită mamă!", "Frunza mea albastră", "Fă-mă, Doamne, o lacrimă",

“Noapte de mai”. Și au făcut-o nu numai interpreții Aurel Moga și George Cantea, pentru care aceste cântece reprezintă o parte însemnată din viața lor de artiști, dar și, spre surpriza noastră, participanți tineri, atrași de muzica ușoară cu valențe melodice și poetice ce corespund sufletului românului. Se înțelege, însă, bună parte din cei prezenți crescuse cu aceste refrene, se vedea asta nu numai după părul încăruntat, dar și după emoția vizibilă și chiar după lacrimile șterse pe furiș din colțul ochilor. Mulți dintre ei sunt nelipsiți de la aceste lansări discografice, făcând parte din Asociația culturală “Credință și demnitate”, condusă de o admirabilă animatoare, Valentina Spănu. La microfon fiecare a depănat o poveste legată de Marian Nistor și Savoy: Aurel Moga despre faptul că de fiecare dată

Familia Nistor alături de Mircea Drăgan

în turneele de peste hotare, mai ales în SUA și Canada, i se cere să cânte unele din melodiile amintite mai sus, iar Lucia Popescu-Moraru despre anii frumoși de la Radio România. Binecunoscuta realizatoare ne-a amintit cât de solicitate erau toate cântecele formației Savoy în scrisorile trimise Radiodifuziunii și cât de actuale s-au dovedit ele, un timp (până când totul s-a degradat la postul public), și după 1990, difuzarea acestora bătând adevărate recorduri. Așa cum s-au petrecut lucrurile și peste hotare, cu piesa “Domnișoară, domnișoară”, difuzată intens și prezentă în topurile muzicale de la BBC și de la posturi din Suedia. Inginerul Doru Chiriacescu, fost vecin de bloc cu Marian Nistor, la un moment dat, pe str. Făinari, a povestit un episod amuzant. În noaptea când, la sfârșitul anilor '80, un cutremur a zguduit serios Capitala, evident că toți locatarii au coborât speriați în stradă, dar atmosfera a fost rapid destinsă de Marian, care venise cu chitara sub braț și a început să cânte! Primul album din cele două, Best 7, poartă titlul “Mulțumesc, iubită mamă!” și marchează 55 de ani de activitate a lui Marian Nistor, care semnează 17 dintre cele 19 titluri, celelalte fiind piesa instrumentală “Arrival” (ABBA), respectiv “Până la lacrimi” (titlu original “Ca prima oară”) de Ion Aldea Teodorovici, piesă cântată frecvent de Savoy în concerte. Pentru că este cazul să amintim că

formația Savoy a bătut toate recordurile în ce privește numărul de spectacole și de spectatori în cursul carierei, acompaniind, înafara recitalului propriu, toate marile vedete ale genului, în funte cu Angela Similea, Mirabela Dauer, Dan Spătaru, Corina Chiriac, Marina Voica, Cornel Constantiniu, atât în turnee, cât și pe scena festivalurilor importante, Mamaia sau “Melodii”. Cel de-al doilea album, Best 8, intitulat “Pe lumea asta tu ești un inel”, este dedicat aniversării a 35 de ani de activitate a Dorinei Paraschiv Nistor. De subliniat că deși ea este la bază solistă de muzică populară, pe ambele discuri își împletește armonios și convingător glasul cu acela al lui Marian Nistor. Pe acest al doilea album el semnează 18 din melodii, a 19-a fiind o prelucrare a unui colind maramureșean. Pe CD-uri, înafara celor deja amintite figurează și alte titluri de referință, ceea ce a făcut ca solicitarea de albume cu autograf să fie foarte mare. Ne referim la “Iertările”, “Balada izvorului”, “Povestea lui Păcală”, “Nostalgie”, “Pădurea fermecată”, “Într-un sat de pescari”, “O viață și încă o zi”, “Ultimul romantic”, “Luntrea”. Cum spuneam, după fiecare melodie cântată de cei doi pe scenă intervenea unul din invitații de onoare, cele mai consistente luări de cuvânt fiind ale compozitorilor în studiourile cărora s-au realizat înregistrările, fiecare istorisind câte ceva din colaborarea de decenii cu muzicianul omagiat. Este vorba de Jolt Kerestely (studioul Midi Sound, unde el se află la pupitru alături de fiul său Andrei), respectiv Mircea Drăgan (“Drăgan Music”), ambii fiind extrem de volubili și sac fără fund de întâmplări amuzante. Firește, ultima intervenție a fost cea a producătorului Paul Stîngă, după care doamna Venera Stîngă a invitat pe toți cei prezenți la gustarea oferită împreună cu cofetăria Claus, precum și, firește, la obișnuita sesiune de autografe.

Cu puțin timp în urmă, Marian și Dorina Paraschiv Nistor au fost invitați la un club, unde, spre surprinderea chiar și a lor, sutele de spectatori de până la 30 de ani au cântat cu foc împreună cu ei toate marile hit-uri Savoy. Asta înseamnă cu adevărat popularitate, iar această neuitare și mai ales actualitate a succesului în rândul tinerei generații dovedesc din plin că adevăratele valori ale muzicii ușoare românești sunt perene și nu vor îmbătrâni niciodată...

Octavian URSULESCU

Fără vacanță!

Așa s-ar putea caracteriza, pe drept cuvânt, activitatea prodigioasă a Viorelei Filip, chiar când are... vacanță oficială de la Școala populară de artă, unde este profesoară. Fiindcă este evident că nu stă o clipă: absolventă de Conservator și membră a UCMR, are la activ circa 2000 de texte pentru cântece, mai bine de 100 de compoziții, lansând în paralel, ca dascăl de canto, zeci de elevi care au

Viorela Filip

devenit binecunoscuți. Plus că este membră în jurii și organizează și un festival ce-i poartă numele! Așa încât nu stă o clipă, desigur înafara momentelor dedicate soțului ei, Cristian Bîrlădeanu, doctor în muzică, albumul lansat de casa de discuri Eurostar fiind de altfel un dar la aniversarea a 25 de ani de căsătorie. Albumul poartă titlul care ne-a inspirat și pe noi, "Dragostea nu ia vacanță", după piesa lui Francisc Reiter, și include mai toate șlagărele lansate de interpreta cu voce impresionantă într-o carieră exemplară. Este vorba de cântece compuse de Dumitru Lupu (cele mai multe), dar și de Jolt Kerestely, Marcel Dragomir, Dan Iagnov, Corneliu Meraru, Gh. E. Marian, Ioan Ona, Nicolae Caragia și Vicențiu Perniu. Acesta din urmă este actualul dirijor al orchestrei Teatrului "Al. Davila" din Pitești (cu care colaborează Paul Surugiu-Fuego), fiind în urmă cu trei decenii junele pianist al orchestrei în turneele de mare succes ale instituției argeșene, la care luau parte, înafară de Viorela Filip și Dumitru Lupu - Gabriel Dorobanțu, Cătălin Crișan, Ileana Șipoteanu, Daniel Iordăchioae, Otilia Rădulescu. Este impresionant gestul interpretei de a nu lăsa uitării numele unor autori valoroși, cum ar fi Corneliu Meraru (fost trombonist în marea orchestră Radio a lui Sile Dinicu), Ioan Ona (profesor la Ploiești, unde a lansat câteva voci foarte bune), Gh. E. Marian (în egală măsură valoros realizator la TVR), nemaivorbind de Dan Iagnov, a cărui memorie este din fericire cinstită prin albumele lansate în regie proprie de Mirela Brițchi. Conform tradiției, toți cei prezenți la foarte reușita lansare de la magazinul Muzica au venit la microfon și au creionat personalitatea

artistei, istorisind și episoade mai puțin cunoscute din colaborarea lor. Echipa de elită a compozitorilor de pe disc a fost reprezentată la cel mai înalt nivel de Jolt Kerestely, care fie vară, fie iarnă, fie ploaie, fie ninsoare sosește la toate evenimentele pe... bicicletă, fiind un adevărat campion la cei 84 de ani ai săi! Dintre colegii textieri a ținut să nu lipsească Marian Stere, care este și redactor la Radio România Internațional. Un "trio formidabil", cum se chema o emisiune TV celebră a lui Titus Munteanu, a fost alcătuit din gloriele ale Radio România...de altădată, fiindcă mai tinerii realizatori de azi nu vin la evenimente privind muzica ușoară românească nici să-i pici cu ceară (oricum n-o cunosc și n-o difuzează, așa că nu e nici o pagubă). Este vorba de Titus Andrei, care a condus redacția de specialitate a postului public până când un "reformator" a... desființat-o, și de colegile sale Lucia Popescu Moraru și Adriana Marian. Toți trei, absolvenți de Conservator, au dovedit încă o dată atașament față de genul muzical și artiștii promovați cu devoțiune și respect decenii la rând, elogiind, ca și Kerestely, muzicalitatea și calitățile vocale ale Viorelei Filip. În discursul fiecăruia dintre ei, dar și al altor invitați, s-a simțit amărăciunea față de starea de lucruri de la Radio România, unde o mână de neaveniți și necunoscători sfidează pe față muzica ușoară românească, și asta, repetăm, la Radio ROMÂNIA! Se înțelege, cele mai numeroase prezențe, înafara admiratorilor și elevilor săi, au fost înregistrate din tabăra colegilor de breaslă, care au dovedit încă o dată o pilduitoare solidaritate. Au venit și au elogiat personalitatea sărbătoritei (fiindcă asta era de fapt) Marina Florea, Natalia Guberna, Ioana Sandu, Aurel Moga, Carmen Anton, Camelia Florescu, mulți dintre ei la rândul lor colaboratori apropiați ai casei de discuri Eurostar. Firește, "concluziile" au fost trase de Venera și Paul Stîngă, care la final i-au invitat pe cei prezenți la o prelungită sesiune de autografe și la tradiționalul cocktail. Acest album, binevenit, marchează revenirea Viorelei Filip în prim-plan, pentru că ar fi fost păcat ca ea să se mulțumească cu rezultatele de la catedră și cu premiile de

la festivaluri, mai ales că, printr-o cuceritoare interpretare-surpriză, i-a "amenințat" pe soții Stîngă că următorul ei album va fi unul de muzică populară!

Lelia PRUNDU

Ediția de azi a albumului este una mai specială, așa cum se va vedea, chiar dacă toate cele trei imagini, exclusive, sunt legate de istoria muzicii ușoare românești. În prima fotografie regăsim familia Cristinoiu într-unul din momentele fericite, compozitorul Ion Cristinoiu și soția sa Mariana încadrându-l pe viitorul muzician Bogdan, dedicația înscrisă în colț ("De la cei mici pentru cei mari și dragi de la familia Cristinoiu") fiind emoționantă, dar și amuzantă, cunoscând statura minionă a celor trei. Cum reputatul compozitor, dirijor, instrumentist, autor al unui valoros manual de percuție, textier și poet s-a stins din viață cu ani în urmă, văduva sa face naveta anual în SUA, unde este stabilit Bogdan împreună cu fiica sa. Reamintim

faptul că Bogdan Cristinoiu a semnat câteva melodii foarte reușite, între care autenticul șlagăr "Un actor grăbit". În a doua imagine figurează o bunicuță căreia rock-ul autohton îi datorează imens. Este vorba de legendara "Tuși", mătușa lui Nicolae Covaci, liderul formației Phoenix, fotografiată chiar în fața casei din str. Moșilor nr. 2 din Timișoara, în care Nicu îngrămădisise lângă toți pereții neuitatele boxe Marshall. "Tuși", care se declara, din tot ce se asculta acolo, fan... Jethro Tull, își diviniza nepotul, pe care-l proteja de vizitatori. Povestea Mircea Baniciu cum a bătut într-o zi la ușă, de dincolo de care s-a auzit glasul mătușii, cu accentul bănățean inconfundabil: "Șine-i? Nicu nu-i acasă, dorme!". În sfârșit, în a treia imagine îl regăsim pe Paul Surugiu-Fuego acum două decenii, într-o postură pe care cu siguranță a perfecționat-o în acest răstimp, aceea de bucătar - aoleu, ne iertați, îi jignim dacă le spunem acum altcumva decât "chefi"! Apropiatii declară că Paul este un maestru al artei culinare, talent moștenit de la mama sa.

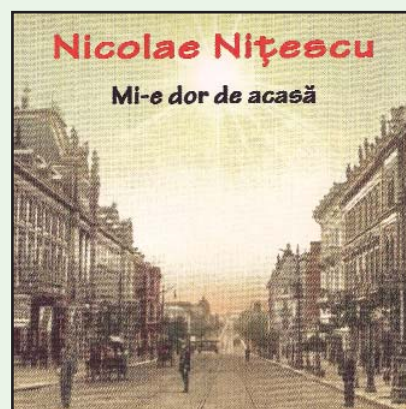
Gheorghe Sărac: „A venit aseară mama”

Binecunoscutul interpret de romanțe Gheorghe Sărac ne propune, sub egida Biharia Internațional, această frumoasă colecție de 16 lucrări clasice, intrate în patrimoniul genului. În booklet sunt tipărite versurile tuturor cântecelor, din păcate fără a fi menționați autorii acestora, dar nici compozitorii... Redactor muzical: Daniela Roxana Gibescu; maestru de sunet - Vasile Sibana; postprocesare-Florentina Herghelegiu. Acompaniază formațiile orchestrale conduse de George Carabulea, Paraschiv Oprea, Marius Olmazu.

Nicolae Nițescu: „Mi-e dor de acasă”

La standul special pe care l-a avut la Festivalul național al romanței "Crizantema de aur" de la Târgoviște, casa de discuri Eurostar a lansat sau a reeditat o serie de albume mult gustate de melomani. Între acestea, la loc de cinste, discul de față, cu regretatul interpret Nicolae Nițescu. Acesta a scris pagini de neuitat pe scena festivalului, reamintite ascultătorului de azi de câteva romanțe cu parfum de toamnă. Dar, înainte de toate Nițescu a fost una din marile voci ale muzicii noastre ușoare, drept care CD-ul include creații memorabile semnate de Ion Vasilescu, Elly Roman, Vasile Veselovski, Henry Mălineanu, Gelu Solomonescu, Gherase Dendrinu. Între titlurile care vă vor trezi dulci reverii se numără "Primul nostru tango", "Cele mai frumoase fete", "Hai acasă, pușor!", "Iubesc femeia", "Ce cauți tu în viața mea?", "Astăzi e ziua ta", "Fetele din București"... (O. G.)

Premiile "Stela Popescu"

Aflată la prima ediție, Gala Premiilor "Stela Popescu" a premiat femeile de succes cu o carieră în domeniile în care Stela Popescu a performat. Astfel, pe scena Teatrului de Revistă "Constantin Tănase" au fost decernate Premiile "Stela Popescu" pentru Excelență în Teatru, Cinematografie, Muzică, Televiziune, Premiul

Horia Moculescu. "Am un nod în gât... Am cunoscut-o personal pe doamna Stela Popescu. Am reușit să o țin în brațe, să-i spun cât de mult o iubesc și o admir. Știu că multă lume și-a dorit acest lucru. Eu mă simt mândră că am reușit să o strâng în brațe", a spus, la rându-i, Andra.

"Dacă aș putea să cânt emoțiile pe care le-am trăit pe scena Sălii Savoy a Teatrului Tănase, piesa ar fi o combinație de versuri și acorduri fericite" – a scris Andra pe blogul său. "Pentru că

am primit un premiu care mă onorează: premiul Stela Popescu pentru excelență în muzică. De asemenea, cuvintele unui prieten drag și artist, Horia Moculescu, m-au făcut să îmi dau seama, încă o dată, că sunt o norocoasă să fac ceea ce îmi place, dar și să am în jurul meu oameni speciali, calzi, care au crezut mereu în mine și m-au susținut. Da, dragilor, am primit două premii seara trecută, premii la care nu mă așteptam, pentru că sunt legate de doi oameni pe care îi prețuiesc nespus și cumva simt că, pe lângă ei, eu mai am încă multe de învățat. Unul dintre ei nu mai e printre noi: Stela Popescu. Cu toate acestea, la Gala Premiilor Stela Popescu ne-am amintit cu drag de prietena, actrița,

Horia Moculescu, Andra

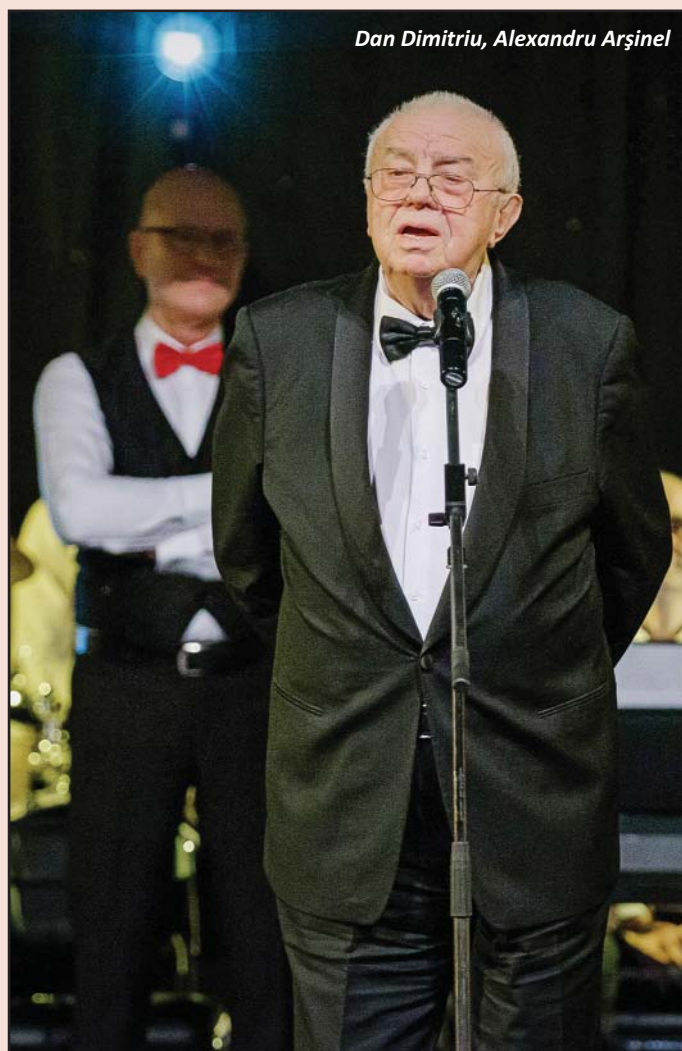
pentru întreaga carieră, precum și Trofeul de Excelență "Stela Popescu". Inițiat de Doina Maximilian, evenimentul a fost organizat de Spider Group, în colaborare cu Dropia Film și cu sprijinul Teatrului de Revistă „Constantin Tănase”. În aceeași seară, a avut loc în foyerul Sălii Savoy și vernisajul expoziției de fotografie dedicată actrițelor Stela Popescu și Cristina Stamate, expoziție semnată de Dragoș Zaharia.

Gala a fost prezentată de actorii teatrului Tănase, Ana Maria Donosa și Cristian Simion, care au evocat personalitatea mării actrițe printr-un dialog emoționant:

Cristian Simion: "Toți cei care o cunoșteam știam cât de mult doamna Stela Popescu iubea viața. Întotdeauna dornică să transmită celor din jur încredere, voie bună, curaj... De câte ori mă aflam în preajma ei n-aveam cum să nu mă fi molipsit de energia, optimismul, de căldura ei... Spune și tu Ana dacă asupra ta prezența ei nu avea aceeași impact".

Ana Maria Donosa: "O studiam, mă gândeam mereu cum să îi descopăr secretul – ce anume o face unică și incomparabilă... Am aflat cred: sinceritatea ei, plăcerea pe care o emana atunci când se afla în fața publicului... Doamna Stela iubea oameni, îi plăcea să fie înconjurată de lume, să iasă mereu din casă, îi plăcea să ajute pe toți, era dependentă de aplauze și de zâmbetele publicului".

Premiul de excelență pentru Teatru a fost acordat actriței Adriana Trandafir de către actorul și regizorul Dan Tudor, cel care a regizat și spectacolul dedicat mării actrițe intersectat la 80 de ani de viață și peste 60 ani de carieră. Premiul pentru muzică a fost decernat Andrei de către compozitorul Horia Moculescu. "Toată lumea fuge de bătrânețe... Bătrânețea îmi dă voie să vă spun câte zeci de spectacole am avut împreună cu Stela" - a spus compozitorul

Dan Dimitriu, Alexandru Arșinel

cântăreața, talentata și minunata Stela. Fiecare cu povești, cu lacrimi, cu bucurie și tristețe – am rememorat clipe în care această femeie minunată a apărut în viața noastră și, cu siguranță, ne-a făcut-o mai frumoasă. Stela Popescu a fost și este o sursă de inspirație pentru toți artiștii... Se spune că artistul aparține operei sale și nu opera artistului. În cazul Stelei Popescu, aceasta a aparținut, fără îndoială, publicului său, care a iubit-o și admirat-o într-un mod cu totul aparte. Puțini au fost actorii de la noi care au avut puterea de a descoperi care sunt frământările

aparte! Stela Popescu, rămâi în sufletele noastre drept una dintre cele mai talentate actrițe din România! Te iubim!”

Laurențiu Damian, președinte UCIN a oferit Premiul pentru Televiziune binecunoscutei prezentatoare Teo Trandafir care a spus: “Stela doar și-a rărit aparițiile publice. Un artist de o asemenea talie nu are vreme de murit niciodată”.

Premiul de Excelență “Stela Popescu” pentru întreaga activitate a fost acordat de către Adrian Titieni mării artiste Tamara Buciuceanu Botez, una dintre cele mai bune prietene, de-o viață, a actriței. Alexandru Arșinel a fost cel care a decernat Trofeul de Excelență pentru merite deosebite Adelinei Toncean.

Gala s-a încheiat cu premiera filmului “Popeasca”, un documentar despre o Stela Popescu pe care doar cineva care o cunoaște atât de bine ca propria nepoată ar putea-o scoate la iveală. Regizoarea Stanca Radu ne-a propus un film despre bunica sa, cu materiale de arhivă, interviuri și cu secvențe de teatru și film. “Deși am ajuns la finalul premierilor, nu ne luăm rămas bun de la Stela” – a spus actorul Cristian Simion. “Este greșit să spui că artiști precum Stela Popescu, Toma Caragiu, Amza Pelea sau Dem Rădulescu se nasc doar odată la 50 de ani. În realitate ei nu se mai nasc. Cu siguranță vin alții... Înșă ca viitoare generații de artiști să poată

să ne dăruiască măcar o parte din câte ne-a dăruit și a făcut Stela ei trebuie să afle cine a fost Stela Popescu. Vă oferim în această seară o mărturie despre cine a fost marea Stela, un film documentar realizat de nepoata artistei Stanca Radu în ultimii

Vasile Muraru

sufletului și de a-l emoționa cu atât de multă ușurință, să-l facă să râdă atunci când lui îi vine să plângă. Avem multe de învățat de la Stela Popescu... Am privit-o mereu cu admirație și de fiecare dată când dădeam una peste alta la diverse emisiuni, nu puteam să nu îi observ eleganța, energia pozitivă pe care o emana, șarmul ei boem, dar mai ales umorul. Mă simt onorată pentru acest premiu și sper ca prin muzica mea să duc mai departe ceea ce Stela și mulți artiști de la noi, au încercat să facă: să bucure, să emoționeze, să aline doruri și dorințe neîmplinite. Discursul care mi-a răpit cuvintele și m-a emoționat: iubirea celor dragi valorează mai mult decât orice premiu. Al doilea premiu a fost faptul că domnul Horia Moculescu a urcat pe scena să îmi ofere acest premiu și m-a prezentat într-un mod în care, eu știam că mă iubește!, dar mi-a depășit așteptările. Și faptul că el mă vede așa cum m-a prezentat m-a emoționat foarte tare și a fost foarte greu să-mi găsesc cuvintele de mulțumire pe scenă. După atâția ani de carieră, uite că se întâmplă și acest lucru. M-am blocat de emoție. Deși aveam un speech pregătit în care să spun mai multe lucruri, am vorbit din suflet și din tot respectul și dragostea mea față de Stela Popescu, față de Horia Moculescu, care a fost acolo și mi-a înmănat acest premiu. Sunt foarte multe voci frumoase în România. Și totuși, eu am fost aleasă să primesc acest premiu. Mulțumesc din toată inima pentru aceste momente

Laurențiu Damian, Teo

doi ani a vieții bunicii sale și pe care a apucat să-l vadă în vara anului în care a plecat dintre noi”. A rămas profund impresionată și cuvintele ei au fost “Pare-se că de-acum încolo nu prea mai am ce face ...”

Oana GEORGESCU

Noblețea unui gest

Cu excepția **Aurei Urziceanu**, poate că muzicianul român de jazz cel mai acreditat pe plan internațional a fost **Peter Herbolzheimer**, venit pe lume în ultima zi a anului 1935, pe strada Câmpineanu din București (în proximitatea actualii Săli a Palatului). Fiu al unui etnic german originar din Nürnberg și al mamei născută la Brăila, **Peter Herbolzheimer** a emigrat în Germania împreună cu familia în 1951, după absolvirea liceului. Din Germania a plecat în 1953 pentru patru ani în SUA, acolo a fost și ucenic la fabrica de automobile Ford, a cântat ca acompaniator la ghitară al câtorva grupuri și orchestre, însă – spirit european get beget – nu a fost foarte atras de ambientul de peste ocean, revenind pe bătrânul continent în noua sa patrie. A renunțat la ghitară și a optat definitiv pentru trombonul cu pistoane (*valve trombone*) pe care l-a studiat la Conservatorul din Nürnberg, adoptându-l în calitate de instrumentist de jazz practicant. Până spre finele anilor '60 a evoluat în mai multe combo-uri și orchestre, inclusiv în vestitul colectiv orchestral al lui **Bert Kaempfert**. Pentru ca în 1969 să pună bazele ansamblului care i-a conferit celebritatea: „*Rhythm Combination & Brass*” (**RC&B**); big band cu o componență aparte, incluzând un număr multiplicat de instrumentiști la trompete, tromboane (**Brass Section**), în secția ritmică (**Rhythm Section**) și renunțând în schimb la saxofoniști (cu excepția unuia singur ca solist, **Herb Geller**, mai târziu și **Ferdinand Povel**), întrucât pe atunci, pentru energeticul stil *jazz rock* cultivat cu asiduitate de acest ansamblu, saxofoanele – instrumente de suflat cu ancie (**Reed Section**) – nu i se păreau suficient de incisive! Ulterior, formula inițială a fost completată și cu saxofoane, devenind astfel un *line up* de big band clasic, dar păstrându-se genericul **RC&B**.

Într-un articol publicat de revista „Actualitatea muzicală” în mai 2008 (anul când **Peter Herbolzheimer** a dirijat **Big band-ul Radiodifuziunii Române**, prilej cu care el a primit din partea **Direcției Formației Muzicale a SRR** o Diplomă de Excelență), mi-am permis a-l numi *a giant of jazz – un gigant al jazz-ului*, fără teamă de a exagera cumva. Căci nu doar dirijor de excepție al unor big band-uri europene cu muzicieni având vârste cuprinse între 14 și 75 de ani – orchestre ale căror repetiții meritau a fi socotite tot atâtea etape ale unui *masterat* în jazz –, nu doar mentor al tinerelor talente, dăruit cu genuin tact pedagogic, **Peter Herbolzheimer** s-a impus totodată ca măiastru *aranjor / orchestrator* și prolific *compozitor*... De amintit în acest sens acordarea Premiului I la ediția 1974 a **Concursului Internațional** în domeniul **Creației de Teme de Jazz** de la Monaco și selectarea unei compoziții care-i purta autograful, drept *melodie inaugurală* a Olimpiadei de la München. Mai putem adnota despre prestigioasele lucrări în concert și în studiouri de înregistrări discografice cu staruri ale jazzului de peste ocean și din Europa, despre numeroasele colaborări cu diferite posturi de radio, de televiziune și cu diverse orchestre care i-au solicitat periodic prezența. Dintre numele interpreților de marcă ce au beneficiat prin ani de realizări împreună cu ilustrul muzician, sunt de menționat **Stan Getz**, **Nat**

Adderley, **Esther Phillips**, **Gerry Mulligan**, **Toots Thielemans**, **Albert Mangelsdorff**, **Clark Terry**, **Dianne Reeves**, **Chaka Khan**. Iar printre remarcabilii instrumentiști care au făcut parte din faimosul „*Rhythm Combination & Brass*” considerat *de top* timp de mulți ani în jazzul continental, să-i numim pe **Allan Botschinsky** (Danemarca), **Art Farmer** (SUA), **Dusko Goykovich** (Bosnia), **Palle Mikkelborg** (Danemarca), **Ack van Rooyen** (Olanda) și **Jiggs Whigham** (SUA) la instrumente de suflat din alamă, iar din augmentata secție ritmică (două instrumente cu claviatură, ghitară, bas, baterie, percuție) pe notorii **Dieter Reith**, **Horst Mühlbradt** (ambii din Germania), **Philip Catherine** (Belgia), **Niels-Henning Ørsted Pedersen**, **Bo Stief** și **Alex Riel** (toți trei din Danemarca), **Grady Tate** (SUA), **Nippy Noya** (Indonezia).

Să nu omitem a consemna că între anii 1987 și 2006, **Peter Herbolzheimer** a condus **Big band-ul de tineret al Germaniei – Bundes Jazz Orchester (BuJazzO)** cu care a realizat câțva discuri și a întreprins zeci de turnee pe multe meridiane, inclusiv în România în trei rânduri (în 1995, 1998 și 2005), acest excelent colectiv susținând concerte în Portugalia, țările baltice, Rusia, Statele Unite ale Americii, țări ale Africii de Sud, Austria, Croația, Namibia, Turcia, Cehia și firește, în Germania. Până la sfârșitul anului 2006, **Peter Herbolzheimer** a fost prim-președinte al **Federației Germane de Jazz (Union Deutscher Jazzmusiker – UDJ)**, cu sediul în Bonn. Ilustrul senior al baghetei a dirijat și alte big band-uri de tineret, precum **Yamaha Jazz Orchestra**, după cum memorabil va rămâne și turneul întreprins sub conducerea sa în perioada 18 aprilie - 7 mai 2009, încheiat în țara noastră, al renumitei **European Jazz Orchestra (EJO)**. La toate cele spuse, adăugați valoarea de patrimoniu a peste 30 de albume discografice sub nume propriu destinate prezentului și posterității!

Peter Herbolzheimer a iubit cu pasiune România, fără a uita nicidecum limba maternă, neocolind nici un prilej de a reveni în țara natală. În ultimii ani ai existenței sale pământene (s-a stins din viață la 27 martie 2010, la Köln, în vârstă de 74 de ani), marele nostru contemporan a acceptat de mai multe ori invitația **Big band-ului Radio** de a-l dirija în concert (fiecare prezență pe podium precedată de cinci - șase consistente repetiții), ultimul recital având loc în Sala Radio în seara de 19 octombrie 2008. A lăsat pentru biblioteca muzicală a Radioului zeci de partituri proprii – fie acestea inspirate compoziții, fie măiestre orchestrații reînveșmântând teme din repertoriul de largă circulație al genului. Această prețioasă zestre a constituit unul dintre principalele argumente ce au legitimat configurarea **concertului – tribut** (urmat anul acesta, mai mult ca sigur, de un **disc – tribut**) datorat memoriei marelui dispărut, concert susținut în seara de 31 ianuarie a. c. de **Big band-ul Radio** sub autorizata conducere a lui **Ionel Tudor**.

Denumit „**Remember Peter Herbolzheimer**”, acest omagiu postum, acest emoționant gest de noblețe și trăire afectivă sublimată în expresie, în nuanțe și culoare de sunet, a cuprins cinci minunate creații / aranjamente ale muzicianului, purtând genericile „Just Like That”, „Filibuster”, „Small Hours”, „Ballad For A Friend”, „Blues In My Shoes” (unul din cele mai performante bluesuri ale

jazzului românesc) și șase admirabile orchestrații „desenate” pe portative de pana sa de maestru: „Billie’s Bounce” (**Charlie Parker**), „Emily” (**Johnny Mandel**), „Milestones” (**Miles Davis**), „My Foolish Heart” (**Victor Young, Ned Washington**), „Cherokee” (**Ray Noble**), „Anthropology” (**Charlie Parker**).

Pastelatele policromii timbrale, învăluitoarele armonii ambientale, mobilitatea, swingul ritmurilor alerte, dinamica suplă a creșterilor / descreșterilor de intensitate au fost pigmentate odată în plus prin creativitatea spontană dovedită cu notabilă eficiență, cu sinceritate, asumare afectivă și patos de soliștii instrumentiști **Sebastian Burneci, Silviu Groaza, Silviu Albei** (cu toți cântând la trompetă, alternativ la flugelhorn), **Paolo Profeti, Dan Marin Ioniță** (ambii la saxofoane alto), **Diana Suci** (saxofon tenor), **George Natsis** (pian), **Liviu Negru** (ghitară), **Laurențiu Zmău** (baterie)... ei și colegii lor coordonați cu aplomb de gestul dirijoral ferm al lui **Ionel Tudor**.

A fost, la început de an, un concert – eveniment!

După 20 de ani

„Fugit irreparabile tempus” – acest celebru dicton (de fapt versul 284) înscris acum mai bine de două milenii de ilustrul poet latin **Vergiliu** în capodopera sa „Georgicele”, mi

s-a revelat subit în seara de 1 februarie a anului în curs când, în sala de la etajul al III-lea al blocului construit în curtea din spatele clădirii (str. Știrbei Vodă) adăpostind **Universitatea Națională de Muzică din București**, a avut loc un concert de jazz cu o dublă semnificație: scurgerea pe apa timpului a două decenii de la primele colaborări ale pianistului - profesor -

compozitor - publicist român **Mircea Tiberian** (născut în 4 mai 1955) cu percuționistul - baterist - multiinstrumentist - compozitor - organizator de evenimente muzicale german **Maurice de Martin** (născut la 1 octombrie 1969); și lansarea noului lor disc de duo numit „Dance Around The Dragon Tree”, înregistrat în ziua de 28 aprilie 2018 și realizat / apărut spre finele anului trecut, cu suportul Ambasadei Germaniei la București. De sesizat că toate înregistrările editate pe CD au fost realizate pe criteriul muzicii improvizate, nepremeditat, titlurile pieselor fiind dispuse ulterior, cu caracter orientativ.

Animați de benefica intenție a cunoașterii mai îndeaproape / a conlucrării jazzmen din estul și vestul Europei, izolați în vremea de tristă amintire a comunismului de odioasa „cortină de fier”, **Mircea Tiberian** și **Maurice de Martin** (împreună și cu basistul german **Horst Nonnenmacher**) au întemeiat în anul 1998 **Interzone** – o rețea culturală și totodată un grup cu componență variabilă, deschisă, avându-i drept nucleu pe amintii cititori. A sa existență s-a extins până în anul 2004, răstimp fructuos în care cei doi citați instrumentiști, cu colaborarea periodică a unui apreciabil număr de invitați – peste patruzeci – din patrii europene ca și de peste ocean (Germania, Polonia, România, Republica Moldova, Bulgaria, Grecia, SUA etc.) au susținut zeci de concerte și au realizat 6 (șase!) albume discografice de relevabilă ținută, stilul, conceptul promovat de ei cu predilecție fiind *instant composing*, acela al muzicii improvizate, bazată pe creativitate spontană, pe implicare afectivă, tehnică instrumentală bine stăpânită și așa-numitul *interplay* (libera interacțiune – ștafetă a ideilor muzicale) între coechipierii grupului respectiv. Oportunitatea acestui temerar proiect a fost unanim recunoscută și ca atare răsplătită în anul 2000 de Senatul Orașului Berlin! Faptul că și după anul 2004 **Mircea Tiberian** și **Maurice de Martin** (care în perioada 1997 – 1999, investit cu o bursă, a studiat folclorul românesc și est-european în Transilvania, astfel că el și actualmente vorbește încă foarte bine românește) au realizat în continuare proiecte comune, s-a concretizat între altele în spectacolul - happening numit „Unfortunately The Show Must Go On” (2016), ca și în CD-ul recent lansat, ce a prilejuit edificatorului concert din 1 februarie, aplaudat de publicul alcătuit mai ales din studenți dar și în prezența Excelenței sale ambasadorul Germaniei.

Vibrante stări emotive, eclatante înlănțuirii de soluții și întruchipări muzicale izvorâte instantaneu, fără preparative, intersectate volubil de **Mircea Tiberian** (pian acustic și pian electric) și **Maurice de Martin** (baterie și percuție – un întreg arsenal de surse de sunet) au făcut deliciul audiției justificând meritatul elogiu apoteotic al inventivității generatoare de valoare intrinsecă.

Florian LUNGU

Remember

S-au adunat opt decenii de la nașterea lui **Richard Oschanitzky**. A fost un muzician al timpului său, un muzician al viitorului. Și-a însușit ca autodidact cele mai valoroase tipuri de compoziție din secolele trecute. L-a impresionat pe profesorul Mihail Jora, de la Conservatorul bucureștean, și prin înțelegerea concepțiilor de scriitură academică din secolul XX (Stravinski, Bartok). A fost un excelent muzician de jazz (compozitor, orchestrator, aranjor, pianist, vibrafonist). Cultivând permanent muzica academică și jazz-ul, a găsit mijloacele de a împăca cele două moduri de închegare a ideilor prin *Dublul Concert pentru pian*, saxofon tenor, orchestră simfonică și bigband. A fost un herald al etno-jazzului, gen muzical care a cuprins astăzi aproape toată lumea. A scris multă muzică de film, a fost poet. Totul în numai 20 de ani de activitate. A fost un artist despre care mai rămân multe de aflat.

Alex VASILIU

foto: Emanuel Timpeală

Eurovision... România?

Ne-am exprimat nu o dată nedumerirea față de regulamentele (dacă or exista unele, așa cum este normal) concursurilor TV "Vocea României" sau "Românii au talent", unde mulți dintre concurenți n-au nici o legătură cu țara noastră, venind doar pentru câștigul pus în joc, pe care nu o dată și l-au și adjudecat, românii rămânând cu talentul și vocea, iar străinii cu banii... Mai potrivit ar fi, dacă tot sunt deschise internațional, să se cheme "Vocea" (cum este în alte țări, "The Voice") și "România descoperă talente". În fine, acestea sunt show-uri cu un specific anume, formatele fiind cumpărate

de postul TV comercial respectiv din străinătate, deși asta nu cred că ne-ar împiedica să promovăm doar concurenți autohtoni. În schimb la Eurovision nimeni de la EBU (organizația europeană la care sunt afiliate toate televiziunile de stat, publice) nu impune modalitatea de selecție, fiecare post o face cum vrea, fie prin concursuri, ca la noi, fie chiar prin desemnare publică, iar Italia trimite automat melodia câștigătoare

Ester Peony

la Sanremo (deci anul acesta va fi acolo Mahmood, solist cu tată egiptean și mamă italiancă). În aceste condiții, ne întrebăm, pe drept cuvânt: câtă legătură mai are cu România selecția "națională"? Promovează această competiție, în viziunea organizatorică TVR, așa cum ar fi normal, talentele muzicale din țara noastră? Nicidecum, așa încât ni se pare firesc să tragem încă o dată un semnal de alarmă, mai ales că TVR nu este, ca ProTV (post pe care-l copiază la greu, inclusiv prin "importul" de material uman), un post privat, comercial, ci din contră, are rolul de a face educație, de a întări spiritul național. Nu e vorba nicidecum de xenofobie, acest lucru se înțelege de la sine. Consultați lista reprezentanților fiecărei țări, nu numai de anul acesta, ci și din anii trecuți, ca să vedeți câți artiști, compozitori, textieri NU provin din țara respectivă și veți avea o mare surpriză: mai nici unul! Dar, încă o dată, aceasta este o normalitate, nu o excepție, fiindcă melodia (reamintim că este un concurs de creație, nu de interpretare, ceea ce moderatorii de la noi se cuvenea să sublinieze apăsător) și interpretul reprezintă o țară, un popor, o identitate culturală, un spațiu geografic, de unde bucuria și mândria care îi animă pe telespectatori la anunțarea punctajelor. Nu mai spunem că nu o dată au fost câștigători care n-au renunțat la limba maternă, cazul Serbiei, iar în finala "noastră" 2019 a fost o singură piesă cu titlu în limba română, "Destin" - un sincer bravo formației rock Trooper! Ca să se înțeleagă mai bine demersul nostru în favoarea talentelor românești, marginalizate la ele acasă, am avut la finala din februarie (observați că nu mai folosim

termenul "națională", n-are rost) soliști veniți din Filipine, SUA, Belgia, Canada, Germania, ș.a., iar din cele 12 piese finaliste (nu trebuia să cânte și Nicola? Iar un "wild card" pentru Mihai Trăistariu ar fi fost un act de recunoaștere a meritelor Eurovision ale acestuia!) nu mai puțin de 7 au autori străini! Am înțeles că ni se impune dinafară o globalizare agresivă, dar chiar și numele țării noastre intră sub această incidență? Se pare că da...

Eurovision a devenit tot mai mult un show TV și tot mai puțin un concurs de cântece, cum era cândva. Acum totul e să fii cât mai ciudat, mai bizar, mai provocator, mai "divers" (vezi victoriile Israelului sau Austriei, în trecut) și ai voturile asigurate, așa încât nu vedem nici o șansă pentru melodia care ne va reprezenta la Tel Aviv (când a triumfat, anul trecut, Netta a anunțat: "Ne vedem la Ierusalim!", dar se vede treaba că s-a schimbat orașul-gazdă), mai ales că "On a Sunday" este o piesă mediocră, monotună, cu o construcție oarecare. Blonda solistă este fotogenică, dar asta nu ajunge, fiind mult inferioară, în plan vocal, altor finaliști. Remarcabila cântăreață Elena Cîrstea, stabilită de ani buni în SUA, s-a arătat, într-un interviu din ziarul "Click", profund indignată de rezultatul competiției, taxând drastic prestația solistei Peony: "Mă bucur că nu sunt în România, ca să vă zic de drag. Dacă nici Laura Bretan n-a putut reprezenta România, cu vocea ei minunată, apoi lăsați-vă de muzică. Domnișoara Peony cântă ca pantofii mei. Nu pierdem nici o ocazie să ne facem de râs!".

Laura Bretan

Culmea este că aproape nimeni nu știa cine este această Ester Peony, co-autoare a piesei câștigătoare, așa încât chiar TVR a înțeles că trebuie imediat să o prezinte și așa a aflat lumea că o cheamă Ester Alexandra Crețu și că familia ei locuiește la Montréal, în Canada. Titlul comunicatului este: "A trecut Oceanul pentru o carieră muzicală", dar nu asemeni altor voci din România, care au reușit performanța firească, de a se afirma dincolo de Ocean, ci... în sens invers, venind în România în urmă cu câțiva ani pentru înregistrări și unele concerte alături de artiști hip-hop. Oricum, e o performanță, fiindcă după finală toată lumea se întreba cine este solista cu pricina! Anormal este faptul că în comunicatul dat chiar a doua zi, "echipa Eurovision România" nu oferă o ierarhie clară, cu punctajele totale în dreptul fiecărei piese. Astfel, ordinea apare așa, a doua cifră apărând pe coloana a doua: Peony 65 (3), Bretan 60 (12), Bella Santiago 58 (8), Linda 42 (6), Letiția 40 (5). Peony să fi luat doar 3 puncte din partea publicului, iar Bretan 12 (dar, reamintim, este o competiție a cântecelor, nu a interpreților)? Asta dă o palmă, din partea publicului, juriului! Oricum, la un moment dat, cu mult înaintea terminării

spectacolului, a apărut pe ecran punctajul (final? Intermediar?), ceea ce, dacă nu se încheie televotingul, ar fi influențat decisiv.

În ce o privește pe Laura Bretan, considerăm că s-a exagerat cu reclama insistentă, fiind anunțată pretutindeni

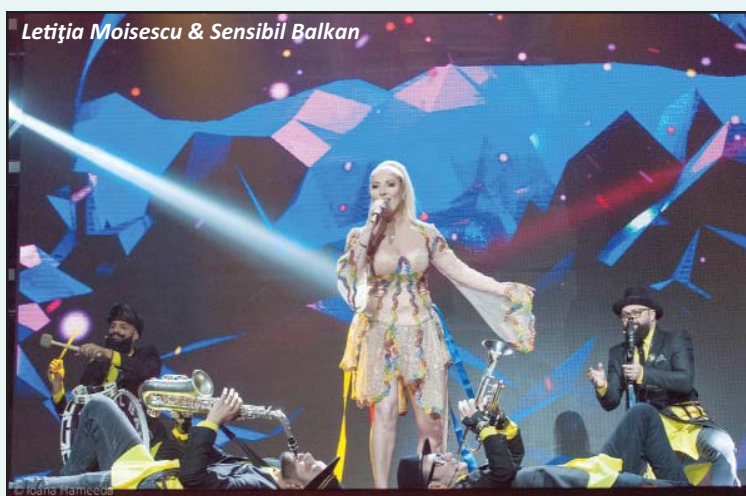

ca marea favorită, ceea ce, probabil, a ajuns să deranjeze. În acea perioadă Bucureștii erau împânziți cu afișe ce anunțau un fel de concert Eurovision, dominat doar de fotografia și numele ei, în josul posterului fiind trecuți cu litere mici artiștii de mare valoare care ne-au reprezentat cu adevărat în finala Eurovision, unde promotorii o și vedeau deja pe Bretan, dar după cum se vede n-a fost să fie... Și mai e ceva: Eurovision este un concurs de muzică ușoară, iar adolescenta născută în SUA a evoluat până acum pe alte coordonate muzicale. Poședă o voce superbă, pusă în valoare plener de redutabilul compozitor Mihai Alexandru, profesionist remarcabil (a fost în finală singurul membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, ceea ce spune multe...), în piesa "Dear Father". Cineva spunea că Mihai Alexandru, cu o uriașă experiență Eurovision, inclusiv în finala europeană, își merită soarta, fiindcă știa bine în ce se bagă, cum se spune, cunoscând perfect jocurile de culise făcute de un juriu din care, n-o să vă vină să credeți, n-a făcut parte nici un membru al UCMR, compozitor sau muzicolog, în schimb au fost aduși de peste

hotare doi... bloggeri ("influenceri"), Deban Aderemi și William Lee Adams, deci persoane pentru care Eurovision este un frumos hobby, ei „influențând” (iată cum!) publicul.

Și tot din străinătate au mai fost invitate Tali Eshkolu, directoarea finalei din mai (ideea nu e rea, poate ne ajută cu ceva, contează!) și câștigătoarea din 2013, Emmelie de Forest, care a și susținut un microrecital. De la Chișinău a venit instrumentistul Alex Calancea, iar țara noastră l-a avut în juriu doar pe Șerban Cazan, producător la HaHaHa Production, firma lui Smiley (mulți însă au reclamat faptul că unii finaliști au contract cu aceasta, chestiune care se putea evita). Pe undeva a fost bine că am avut juriu internațional, notele acestuia dovedindu-ne încă o dată ce aranjamente jenante se fac la acest concurs sau mai bine zis ce competenți sunt unii jurați. Nota publicului, exprimată prin televot, n-a reprezentat 50% din total, așa cum ar fi fost normal la un concurs popular, ci a fost doar a 7-a, adăugată celor 6 ale membrilor juriului. În aceste condiții au fost multe nemulțumiri. Reacție pe o rețea de socializare, cu trimitere la învingători: "Nu înțeleg de ce s-a mai votat prin sms, dacă nu a contat. Ar trebui să vă dea de gândit de ce nu ați luat nici un punct de la "prostimea" din fața televizorului. Al 7-lea jurat? Ar fi trebuit să cântărească 50%, nu 1/7". Piesa "Underground", cântată de Mirela Boureanu Vaida, însărcinată în luna a 8-a (!), cunoscută și ca prezentatoare TV, a ocupat locul 6, iar solista și-a exprimat

nemulțumirea: "Din păcate nu au mers liniile de votare, cel puțin în cazul meu. A trebuit să trimit 3 sms-uri la 1264 cu nr. 12, ca să primesc confirmarea că am votat. Alții au primit mesaj că televotingul e închis. Fără cuvinte... Eurovision România!". Chiar nu se poate găsi o companie serioasă de telefonie, ca să nu mai existe mereu plângeri? Dacă n-a câștigat, așa cum era normal, compoziția lui Mihai Alexandru, cu siguranță ar fi făcut o bună figură, datorită ritmului antrenant și inserțiilor folclorice, cu specific românesc, piesa "Daina" de Mihai Ogașanu și Marian Enache, cântată de Letiția Moisescu (vestimentație neinspirată însă, designerul Liza Panait i-ar fi făcut sigur o ținută potrivită cu specificul piesei) și Sensibil Balkan. De fapt, concursul Eurovision nu întâmplător este ocolit tot mai mult de numele importante ale genului, compozitori sau interpreți, el devenind, inclusiv prin faptul că se cântă doar în engleză, o copie a show-urilor muzicale de care am mai amintit, căci finaliștii sau chiar laureații își fac o adevărată meserie nu în susținerea de concerte, ci în participarea la înfruntări TV cu premii consistente. Astfel, Laura Bretan a triumfat la "Românii au talent" și a fost

Mirela Bouréanu-Vaidă

finalistă, în SUA, la "America's Got Talent"; Bella Santiago a concurat și anul trecut la Eurovision, dar a câștigat "X Factor" și a fost finalistă la "Români au talent"; Linda Teodosiu a participat la "Germania caută un superstar" (și încă o face, altminteri solista nu și-ar fi încercat norocul, după 11 ani, în țara natală a tatălui ei...). Mai este o altă chestiune de mare gravitate, o încălcare flagrantă nu a oricărui regulament, dar a eticii în general. S-a făcut o selecție, s-au reținut titlurile pentru cele 2 semifinale (n-au mai fost... 5, ca anul trecut, bine că ne-au ascultat!), după care șefii de la TVR au introdus cu de la sine putere, peste rând, piesele cântate de Santiago și Linda!! În aceste condiții, câțiva dintre selecționați s-au retras (pilduitor era dacă o făceau toți, în semn de solidaritate), dar neclaritățile n-au dispărut: în semifinala de la Iași s-a decis trimiterea în finală a unei a 7-a piese, ceea ce impunea ca și la Arad să se procedeze la fel, ceea ce ar fi dus la 14 piese finaliste, dar au fost doar 12. Ne-am întrebat mai sus unde a fost Nicola, de asemenea am și pledat pentru acordarea unui "wild card", ca la tenis, solicitat de el, lui Trăistariu, măcar pentru faptul că rămâne până acum solistul care a adus culorilor noastre cel mai mare punctaj într-o finală Eurovision...

Ambianța a fost una frumoasă, cu public (venit doar pe bază de invitații) instruit corespunzător, civilizată și participativă. S-a cheltuit evident foarte mult, meritul principal revenind Primăriei Capitalei (prin ARCUB), ceea ce a permis dotări tehnice impresionante și prezența atâtor invitați străini. Cel mai convingător microrecital a fost cel al

albanezei Inis Neziri, premiul I la "Cerbul de aur" 2018. Apariție mai mult decât comică (regretatul George Stanca a fost atunci mai tranșant, dar noi ne abținem, nu e... "politically correct"!) anul trecut, la Eurovision, când spre uimirea (sau nu?) tuturor a fost declarată câștigătoare, Netta a fost la fel de, hai să zicem doar "amuzantă", și la apariția ei pe scena Polivalentei bucureștene: a așteptat minute bune să pornească banda, a cântat și.. a plecat după un singur cântec! Acesta a fost "recitalul" datorat, cum spune TVR, unui număr de... 5 sponsori importanți? Publicul aștepta măcar două melodii... Aurelian Temișan a fost ca de obicei elegant, sobru, la obiect, din păcate organizatorii i-au alăturat două colege de prezentare probabil cu "pile" mari, una dintre ele, Ilinca Avram, fiind la fel de nepotrivită și la "Cerbul de aur" 2018. Dezamăgirea generală a fost exprimată convingător de Mihai Alexandru, compozitorul melodiei clasate pe locul 2: "Am pierdut cea mai mare șansă

de a aduce anul următor Eurovision-ul în România. Românii au votat Laura Brețan, doi jurați ne-au acordat note maxime (dar ceilalți patru de ce nu și ei?- N.A.), prestația ei și tot "pachetul" au fost impecabile. Draga mea Laura, ai strălucit pur și simplu, ai cântat impecabil și îți mulțumesc din tot sufletul pentru această experiență pe care am trăit-o împreună!". Asta e, a trecut, acum, ca buni patrioți româno-canadieni să-i ținem pumnii Esterei Peony în mai, în show-urile de la Tel-Aviv, în Israel, dorindu-i să ajungă... "On A Sunday" în finală și să obțină un punctaj cât mai ridicat!

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

Linda

A fost cândva leagănul muzici ușoare românești...

În anul 1963 Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România "lansa la apă" (pentru că tot era la câțiva metri de mare) Festivalul național al muzicii ușoare românești, cu această ocazie inaugurându-se și Teatrul de vară din Mamaia, o bijuterie pentru acele vremuri. Istoria zbuciumată a festivalului este cunoscută: întrerupt între 1976 și 1983 și apoi îngropat (definitiv? Să sperăm că poate nu, deși...) în 2012. Din momentul în care UCMR, cu prestigiul ei, a fost eliminată dintre organizatori și nu s-a mai implicat în organizare, selecție, jurizare, festivalul a încăput pe mâna incompetențelor, la început, sau falșilor "producători" în straie de lup, ulterior, iar nivelul valoric a scăzut dramatic an de an, audiența de asemenea, specificul și identitatea au

dispărut, ajungându-se ca în ultimii ani să fie doar o umbră a manifestării celebre de altădată. De fapt, la alt nivel, este povestea cunoscută a "Cerbului de aur", doar că acela, festival internațional, a revenit anul trecut, după multă vreme, la cinci decenii de la inaugurare, cu ediția a... 17-a, făcându-ne să ne întrebăm după câți ani va fi ediția următoare! Cum spuneam, declinul festivalului de la Mamaia a început în clipa când organizatorii locali au crezut că pot face ei singuri totul, fără colaborarea cu breasla profesioniștilor muzicii, ceea ce s-a dovedit fatal manifestării (mai e nevoie să amintim că același lucru se petrece, cu rezultatele cunoscute, la cele două competiții organizate de TVR, Eurovision și "Cerbul de aur"?). Ne aducem aminte că la un moment dat Trofeul concursului de la Mamaia, un autoturism acordat de un sponsor, nu era decis de juriu, ci de... consilierii județeni, care firește n-aveau nici o vină (înafară de trufie și inconștiență), pentru că de competență nici nu putea fi vorba! Același Consiliu județean încredințase la vremea respectivă cultura locală, inclusiv festivalul, pe mâna unei persoane care a bulversat total instituțiile artistice din Constanța, celebrul teatru de revistă "Fantasio" fiind una dintre victime. Dar, să revenim la subiectul articolului de față. După cum se știe, festivalul de la Mamaia era programat îndeobște la sfârșitul lunii august, când, cât o fi el de litoral, se mai întâmpla să și plouă. De aceea vreo două ediții, 1969 și 1971, parcă, s-au ținut la Teatrul Dramatic, respectiv la Fantasio, în Constanța, motiv pentru care neuitatul cerber al impresariatului estival, Sebastian Tașcă, de la ARIA locală, a convins autoritățile că se impune acoperirea Teatrului de vară din Mamaia. S-a montat o copertină, care însă n-a rezistat foarte mult alternanței ploaie-soare torid. Oricum, între timp se inaugurase, pe malul Lacului Tăbăcărie din Constanța (nu

foarte departe de Mamaia), o grădină de vară mult mai încăpătoare, de peste 2000 de locuri (cea din Mamaia are cam jumătate), "Soveja". Inaugurarea s-a făcut cu o ediție estivală a concursului TV "Șlagăre în devenire", pe 4 august 1983, ulterior având loc aici și câteva ediții ale festivalului de la Mamaia. Cert este că a venit și Revoluția, a mai și plouat, slavă Domnului, dar nici una dintre cele două arene n-a căpătat copertina dorită și meritată. Intemperiiile, dar mai ales indiferența criminală a autorităților locale au dus încet-încet la degradarea lor. Am aflat că și Soveja este într-o stare deplorabilă (ce să ne mai mirăm, când știm bine situația tragică a Cazinoului din Constanța?), nu avem încă fotografii de acolo, în schimb corespondentul nostru Mircea Nicolau, bun cunoscător al fenomenului și pasionat de istoria muzicii ușoare românești, ne-a trimis câteva zeci de imagini ale Teatrului de vară din Mamaia. Acestea, mărturisim, ne-au îngrozit, ce vedeți alăturat este doar o mică parte a dezastrului. Pe vremuri, când la Teatrul de vară aveau loc câte două spectacole pe seară, solicitările erau atât de mari încât unele erau programate la cinematograful Albatros. Probabil și acesta este o ruină, așa încât în vara trecută s-a folosit o scenă improvizată la... AquaMagic. E drept, și impresarii au vina lor, coborând tot mai mult ștacheta calității, aliniind-o gusturilor celor mai îndoielnice, afișele fiind dominate de maneliști, între care cu greu mai poți zări un artist respectabil, așa încât și interesul publicului a scăzut. Cauză și efect, fiindcă la festivalul de la Mamaia unul din motivele decăderii a fost renunțarea la muzica ușoară românească tradițională și introducerea a tot felul de secțiuni ce n-aveau nici cea mai mică legătură cu substanța originală a manifestării (ați vedea așa ceva la Sanremo?). Să ne mai mirăm că tradiționalul festival național "Mamaia copiilor", o manifestare excelentă, după primele ediții găzduite de această grădină, cum era normal, fusese "exilat" în Casa sindicatelor din... Constanța, pentru ca acum să ajungă pe o scenă montată pe faleză, în fața Cazinoului din Mamaia?

După cum, doar parțial, se poate constata, leagănul muzicii ușoare românești a ajuns un Rai nu al artei și al melomanilor, ci al șobolanilor (boschetarii n-au acces, am înțeles, s-au montat gratii și grilaje!) și al mizeriei de nedescris. E de plâns, dacă n-ar avea grijă autoritățile locale să ne smulgă zâmbete. Într-o declarație recentă, un reprezentant al acestora declara că a fost nevoie să se retrocedeze... pilonii, stâlpii și bazinele din fața teatrului (!!), dar că în curând (cunoaștem aceste termene "immediate"!) se va trece la renovarea teatrului de vară. Citești, ascuți, vezi și te crucești, dacă n-am ști că trăim în România...

Octavian URSULESCU

Regal muzical

Sala Savoy a Teatrului de Revistă "Constantin Tănase" a găzduit spectacolul-eveniment "Romanța ne unește", organizat de Primăria Capitalei prin Centrul pentru Seniori al Municipiului București (CSMB), un concert de excepție ce face parte din Programul Național de Concerte inițiat de Centrul Cultural pentru UNESCO „Cetatea Romanței” Târgoviște (Alina Mavrodin Vasiliu, Teodor Vasiliu). Acesta și-a propus să unească „marile spirite naționale pentru susținerea muzicii și a poeziei românești care slujesc dragostea de țară, de locurile natale, de valorile creștine, morale și spirituale ale poporului român”.

Desfășurat sub patronajul Comisiei Naționale a României pentru UNESCO, acest concert i-a adus pe aceeași scenă pe Daniela Vlădescu, Florin Georgescu, Alina Mavrodin Vasiliu, care a fost și prezentatoarea spectacolului, alături de laureați ai Festivalului Național „Crizantema de aur” - Domnița Moroșanu, Marian Stere, Nicoleta Vasile, Daniel Pop, Ina Dincă, Mădălin Băldău, Tudor Bărbos, Iulian Bratu. Interpreții au fost acompaniați de Orchestra „Romanța”, dirijor Lucian Vlădescu, iar momentele artistice, „Poeme printre Romanțe”, au fost susținute de actorul Silviu Biriș și harpista Cristina Munteanu („De ce-ai fi tristă?” de Grigore Vieru și „Primul fior”, muzica Dan Mizrahy, „Pentru tine” și „Cum aș putea” de Eduard Zalle și „Ceasul mărturisirilor”, muzica Henry Mălineanu, „N-am să mai pot” și „Obsesie” de Eva Constantinescu, „Dă-mi mâna în tăcere”, muzica Dan Mizrahy și „Ebb Tide”, muzica Robert Maxwell, „La Steaua” și „Dorința” de Mihai Eminescu, „Romanța la

Alexandrescu, „Ai revenit”, muzica Ioan Tomescu și versuri Stelian Filip, „Romanța-Rugăciune”, muzica Dan Stoian, versuri Mircea Block, „Romanța inimii mele”, muzica Paraschiv Oprea, versuri Eugen Rotaru, „Dragă toamnă”, muzica Vasile Veselovski, versuri Mihai Maximilian, „Anii vin, anii trec”, muzica Paraschiv Oprea, versuri Eugen Rotaru), de Florin Georgescu („Îți mai aduci aminte doamnă?”, muzica Ionel Fernic, versuri Cincinat Pavelescu, „Frumoasa mea cu ochii verzi”, versuri Cincinat Pavelescu, „Car frumos cu patru boi”, versuri Vasile

Alexandra Dobre

Militaru și „Iubesc femeia”, pe muzica și versurile lui Ionel Fernic) și de Daniela Vlădescu („Romanța crizantemelor”, muzica V.S.Gold, versuri I.Gabriel, „Îți amintești”, muzica Alexandru Corfescu și versuri Harry Negrin, „De tine nu-mi mai este dor”, muzica Florentin Delmar, versuri Aurel Felea și „Mai spune-mi că nu m-ai uitat”, muzica Gherase Dendrino, versuri Mihai Maximilian).

Alina Mavrodin, Orchestra "Romanța", dirijor Lucian Vlădescu

Târgoviște”, muzica Laurențiu Profeta și „Romanța mea târzie”, muzica Dan Mizrahi.

Repertoriul a fost unul foarte bine ales, spre încântarea tuturor spectatorilor seniori care, nu odată, au fredonat alături de Alina Mavrodin Vasiliu („Bătrâne lăutar”, muzica Dan Stoian, versuri Mircea Block, „Din sânul maicei mele”, muzica Anton Pann, versuri Grigore

De excepție au fost și momentele artistice susținute de laureații cu Trofee și Premiul I ai diferitelor ediții ale Festivalului de interpretare și creație „Crizantema de Aur” de la Târgoviște: Nicoleta Vasile - Trofeul „Crizantema de aur” 2018 („Bătrânul tei”, muzica Dan Mizrahy, versuri Mariana Ionescu și „Viața-i joc de noroc”, muzica Constantin Bardan, versuri Angela Georgică), Ina Dincă - Trofeul „Crizantema de aur” 2011 („Amândoi”, muzica și versuri Ionel Bratu-Voicescu și „Nu mai veni dacă nu rămâi”, muzica Constantin Bardan, versuri Angela Georgică), Domnița Moroșanu - Trofeul „Crizantema de aur” 1993 („Vioara”, muzica și versuri Mia Braia, „Romanță, romanță”, muzica Paraschiv Oprea, versuri Eugen Rotaru), Mădălin Băldău - Premiul I „Crizantema de aur” 2017 („Cântați romanțele”, muzica Alexandru Mateeaș, versuri Ioana Diaconu, „Romanța înstrăinării”, muzica Paraschiv Oprea, versuri Eugen Rotaru), Iulian Bratu - Premiul special „Crizantema de aur” 2017 („Să treci prin lume fără dor”, muzica Alexandru Leon, versuri Grigore Periețeanu, „Crizantemă, te ador”, muzica și versuri Mircea

Andreescu), Marian Stere - Premiul I Creație „Crizantema de aur” 2017 („Voi nu vedeți că deranjați”, muzica Dumitru Lupu, versuri Marian Stere, „Inima”, muzica Temistocle Popa, versuri Mircea Block), Daniel Pop - Premiul I „Crizantema de aur” 2011 („Mi-e dor”, muzica Nelu Danielescu, versuri Ghe. Preda și Mircea Ionescu-Quintus, „Deschide, deschide fereastra”, muzica Iosif Paschill, versuri Mihai Eminescu) și Tudor Bărbos - Premiul I „Crizantema de aur” 2016 („Să treci prin lume fără dor”, muzica Alexandru Leon, versuri Grigore Periețeanu, „Crizantemă, te ador”, muzica și versuri Mircea Andreescu). Toți soliștii au cântat la finalul spectacolului „Ciobănaș cu 300 de oi”, muzica Mihai Lydie, pe versurile lui Pascal G. Alexandru.

De remarcat faptul că, în cadrul Programului Național au fost organizate o serie de concerte de romanță în zonele istorice ale țării, în mari orașe din România și din Republica Moldova și care a culminat cu evenimentul de la București. Au participat laureați ai Festivalului Național „Crizantema de aur”, alături de prestigioși interpreți de romanțe din fiecare zonă istorică, acompaniați de orchestre profesionale. Deschiderea oficială a avut loc pe 20 octombrie 2018, la Teatrul „Tony Bulandra” din Târgoviște, în cadrul Galei Festivalului Național „Crizantema de aur”,

ediția a 51-a. Au urmat patru concerte la Alba-Iulia (28 octombrie, Casa de Cultură a Sindicatelor), Constanța (9 noiembrie, Teatrul Național de Operă și Balet „Oleg Danovski”), Craiova (25 noiembrie, Cercul Militar, în parteneriat cu Opera Română Craiova) și la Chișinău, Republica Moldova (29 noiembrie, Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici”)

Înființat cu scopul de a promova *Romanța* în țară și în străinătate, alături de alte valori ale patrimoniului național material și imaterial, Centrul Cultural pentru UNESCO „Cetatea Romanței” a inițiat în 2018, programul „Casa Romanței - Ambasadă a culturii la Târgoviște”, aflat sub patronajul Federației Europene a Asociațiilor, Centrelor și Cluburilor pentru UNESCO, program în cadrul căruia sunt organizate evenimente dedicate promovării ROMANȚEI ca gen muzical de patrimoniu al culturii naționale.

Romanța este un gen muzical care se află în geneza Imnului Național al României și care figurează în Repertoriul național de patrimoniu cultural imaterial al Comisiei Naționale pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial. Numeroase instituții prestigioase din România susțin demersul de înscriere a *Romanței Românești* pe Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității UNESCO, demers ale cărui proceduri se

desfășoară în prezent la Ministerul Culturii și Identității Naționale, la Comisia Națională a României pentru UNESCO și la Comisia Națională a Moldovei pentru UNESCO.

În 2019, prima escală a Programului Național de Concerte a fost tot Capitala, când, în luna februarie tot PMB, prin Centrul pentru Seniori al Municipiului București, împreună cu Centrul Cultural pentru UNESCO „Cetatea Romanței”, a inițiat și organizat cea de-a doua ediție a concertului „Romanța ne unește”.

Oana GEORGESCU

Ioana Sandu: „Tu și eu”

După Marius Țicu, probabil Ioana Sandu posedă cea mai bogată discografie la casa de discuri Eurostar, o performanță firească, având în vedere numărul mare de concerte, premii, apariții radio și TV ale acestei soliste nu îndeajuns de mediatizate, pe măsura talentului ei. Albumul de față este subintitulat deloc întâmplător „Tu y yo”, pentru că ne oferă nu mai puțin de 8 (din totalul de 17) piese cântate în limba spaniolă, între care celebra „Besame mucho” sau mult-cântata „Bamboleo”. Cum în concerte abordează numeroase limbi de circulație, artista include aici și neuitatul „Volare” (Nel blú dipinto di blú) al lui Domenico Modugno, dar esența o constituie creațiile inspirate ale compozitorului Francisc Reiter, responsabil de asemenea cu orchestrațiile, mixajul și masterizarea. Ioana Sandu, textieră la piesa „C-un prieten și-un pahar”, nu uită că a condus de două ori către premii melodii la festivalul de romanțe „Crizantema de aur” și ne propune o sensibilă creație a unui autor specializat, Mircea Andreescu. Maturitatea interpretativă a Ioanei Sandu a atins o cotă indiscutabilă, alături de cea a compozitorului Francisc Reiter.

Florin Bogardo, proiecție internațională

Puțini s-ar fi așteptat la un asemenea succes încă de la prima ediție! Public (plătitor!) numeros, sala arhiplină la Gala laureaților, câțiva concurenți de peste hotare, artiști de renume în recitaluri, toți veniți din respect față de memoria marelui compozitor - așa s-a prezentat Festivalul-concurs internațional de muzică ușoară "Florin Bogardo", găzduit de sala Savoy a Teatrului de revistă "Constantin Tănase", gazdă ospitalieră, pe scena căruia refrenele lui Bogardo au răsunat de atâtea ori. Evenimentul a fost organizat impecabil de Primăria Capitalei, primarul general Gabriela Firea dovedind încă o dată dragoste și respect față de muzică. Din acest motiv, Stela Enache a găsit aici ușă deschisă, propunerile ei transformându-se în tot atâtea realizări notabile, puse în pagină cu ajutorul bunului prieten Paul Surugiu Fuego, care a semnat regia și scenografia. Decorul acestuia, dominat de câteva din tablourile sale și scăldat în lumini atractive, a creat ambianța ideală pentru cele peste 10 ore de muzică de înaltă clasă. Un rol foarte important l-a jucat scenaristul manifestării, scriitorul și omul de

Stela Enache, Paul Surugiu-Fuego

1963 se impune ca un talent de excepție, fiind laureat, cu piesa "Cum e oare?", la prima ediție a festivalului de la Mamaia. Plurivalența înzestrărilor sale a fost remarcabilă, fiind și interpret, instrumentist, orchestrator, textier, regizor muzical la Radioteleviziune (între 1967 și 1982). A compus nu numai muzică ușoară și de film (peliculele la care a colaborat cu regizorul Nicolae Corjos au făcut epocă), dar și muzică simfonică, vocal-sinfonică, electronică, de cameră, corală, cântece pentru copii. S-a căsătorit cu Stela Enache în toamna anului 1971, compunându-i acesteia nu mai puțin de 76 de melodii de succes, parte din ele reluate în versiuni cuceritoare, proaspete de tinerii finaliști ai competiției de față. S-a stins din viață în august 2009.

televiziune Narcis Avădănei, acest "trio de aur" fiind responsabil pentru reușita deplină a festivalului, căruia îi prevedem viață lungă. Între inițiativele demne de toată lauda am mai nota standul permanent al Casei de discuri Eurostar, la care melomanii au putut găsi albumele duble consacrate lui Florin Bogardo și Stelei Enache, CD-ul în premieră al lui Alexandru Arșinel, ca și aparițiile discografice consacrate majorității invitaților în recitaluri - Corina Chiriac, Marina Florea, Sergiu Cioiu, Oana Sirbu, Aurel Moga, Silvia Dumitrescu, Marian Stere. De asemenea a surprins plăcut, prin consistență, profesionalism și calitate tipografică, programul de sală, distribuit gratuit spectatorilor. În cuprinsul său pot fi citite mărturiile ale Stelei Enache, firește, ale lui Paul Surugiu Fuego, ale Margaretei Pâslaru și ale compozitorului Dan Dimitriu, care a acompaniat, în fruntea orchestrei sale, concurenții. Pe copertă, o pilduitoare profesiune de credință a lui Florin Bogardo: "Sunt aici marile frumuseți, ca și marile adevăruri pe care trebuie să le transmitem o dată cu semnătura notată în dreptul unui cântec"...

Născut în 1942, Florin Bogardo a urmat cursurile Conservatorului din București, absolvit în 1967, dar încă din

Lorena Muntenaș, Anton Bogardo

Festivalul, cum spuneam, a fost unul special și original, inclusiv sub raport regizoral, secvențele de concurs alternând cu microrecitaluri muzicale sau coregrafice, valoroasa trupă de dans sportiv Destiny din Pitești realizând

și o serie de inspirate ilustrați dansante alături de concurenți. Inafara Primăriei Capitalei, Teatrului de revistă "Constantin Tănase" și casei de discuri Eurostar se cuvin mulțumiri firmelor Nidec ASI Romania (familia Livia și Ioan Gauzin, mereu alături de artiști) și Maison d'Or, pentru aranjamentele florale. Juriul a fost unul de mare competență, fiind alcătuit din Jolt Kerestely, Horia Moculescu, Stela Enache, Paul Surugiu Fuego și Dan Dimitriu, acesta din urma deschizând fiecare din cele 6 părți ale concertelor cu o scurtă versiune orchestrală a șlagărului "Să nu uităm să iubim trandafirii" (1968). Nota principală a concursului a fost tinerețea, uimind literalmente ușurința și plăcerea cu care adolescenții s-au apropiat de melodii lansate pe vremea când nici părinții lor nu erau născuți. Dacă însă e ceva ce trebuie evitat la ediția viitoare este permisiunea acordată unor finaliști de a cânta, la festivalul Florin Bogardo, piese... străine, care n-au avut nici în clin, nici în mână, evident, cu creația acestui mare compozitor român. La 14-15 ani e cazul ca soliștii să învețe să cânte cât mai corect în limba

natală piese românești, căci au vreme destulă să abordeze, grație păgubosului globalism, refrene străine la concursurile TV de la posturile comerciale... unde nu se lansează niciodată vedete autohtone. Din fericire, finaliștii au interpretat obligatoriu o piesă compusă de Florin Bogardo, iar cei mai apreciați au fost tocmai cei care au dat viață ambelor melodii românești. Este și cazul câștigătoarei Trofeului, Nora Filipoiu, 15 ani, care studiază (pian, flaut) la Liceul de arte "Ionel Perlea" din Slobozia. În cazul ei se vedește importanța emulației create de un puternic festival local, fiind vorba de cel de la Amara, unde a și fost premiată, în 2017, la secțiunea pentru copii. Ea a primit Trofeul din mâna Stelei Enache, în timp ce premiul I a fost înmănat de fiul compozitorului, Anton Bogardo, venit special din Germania. Laureata cu premiul I a dat viață la rândul ei unor șlagăre românești, fiind vorba, de această dată, de o solistă cu mare experiență, Lorena Muntenaș, 26, din Focșani, care are și ea acasă un festival de tradiție, "Florentin Delmar". Premiul 2 a revenit solistei de 19 ani Miruna Diaconescu din Ploiești, care are la activ distincții la ambele concursuri amintite anterior, dar și un premiu UCMR la "George Grigoriu", la Brăila. Podiumul a fost completat de unul din mezinii concursului, Octavian Theodor Andrei, 14, din București. Cu o versiune adorabilă a șlagărului "Ani de liceu", studentul la Teatru Danuț Kozak, 20, Brașov, a primit un meritat Premiu de popularitate din partea firmei Nidec Asi România. Alte două premii speciale au fost primite cu

aplauze. Premiul "Art by Fuego" a plecat la Sibiu, fiind cucerit de Dominique Simionescu, 17, iar premiul revistei "Actualitatea Muzicală" a răsplătit talentul cert al solistei din Republica Moldova Cristina Simion, 24, absolventă a Universității naționale de arte "George Enescu" din Iași, clasa de canto clasic. Tot de dincolo de Prut, de la Chișinău, vine Petronela Donciu, 15, recompensată cu premiul Radio România Internațional. Cele trei Mențiuni au confirmat și ele media de vârstă foarte scăzută a festivalului, fiind acordate solistelor Catinca Popa, 16, București; Claudia Ioana Dumitru, 15, Constanța; rockeriței Daria Cojocar, 15, din Craiova. Interesant este faptul că tocmai concurenții cu mai mare experiență n-au convins juriul, între aceștia numărându-se și bulgăroaica Vasilia Stoicikova. Laureatilor le-a fost oferit și volumul de integrale muzicale semnat de Veronica Stroe. Dintre creațiile lui Florin Bogardo cele mai multe sufragii din partea tinerilor de azi au fost întrunite de "Tu ești primăvara mea", "N-ai să mă poți uita", "Cum plouă azi peste iubirea noastră", "Să nu uităm să iubim trandafirii", "În casa foșnetului mut", "Balada pescărușilor albaștri", "Ca soarele, ca floarea", "Vorbe banale", "Care din noi", "Întâia oară", "Un fluture și-o pasăre", "Dacă iubești fără să speri", realizatorii reușind să evite repetarea obsesivă a titlurilor de mare circulație. În aceasta autentică paradă a muzicii ușoare românești au mai fost cântate creații de Horia Moculescu, Marius Țeicu, Titel Popovici, Adrian Romcescu, Dan Dimitriu, Andrei Tudor, Cristian Faur, Ovidiu Anton, Daniel Alexandrescu, dar, cum spuneam, se putea mai mult și mai bine.

În primele două seri au fost programate 3 recitaluri ample, de mare atractivitate și spectaculozitate. Stela Enache a avut și câteva apariții separate, dar clou-ul festivalului l-a constituit show-ul susținut alături de Paul Surugiu Fuego. Adevărat campion al popularității, dar și al respectului față de tezaurul de aur al genului, acesta din urmă, după cum am consemnat și noi, a bătut toate recordurile cu recentele sale spectacole "Gramofonul cu amintiri" și "Tu ești primăvara mea", impresionând și de aceasta dată reverența făcută în fata marilor compozitori români de muzica ușoară. Fuego a

mai propus manifestării două talente tinere viguroase, violonistul Iulian Bălușel, 18 ani, și naista Mădălina Lupu, aceasta din urma sprijinită prin proiectul "Art by Fuego", drept care artistul a urcat pe scenă pentru un duet-surpriză. În cele două spectacole-eveniment amintite figurează, alături de Paul Surugiu și de Stela Enache, Marina Florea, care și de această dată a făcut, într-un recital incendiar, dovada formei excepționale în care se află. Este și cazul trubadurului cu

suflet tandru Gabriel Dorobanțu, care a încheiat apoteotic a doua seară de festival. În rest au fost aplaudați soliști valoroși, care au ținut la rândul lor să își înscrie numele pe genericul primei ediții a acestei manifestări emblematică. În afară de cei amintiți deja: Dorin Anastasiu (formidabil recital, aducându-ne aminte de "Cerbul de aur" 1970!), Sanda Ladoși, Cătălin Crișan, Ianna Novac și Octavian Dobrotă, valoroșii reprezentanți ai teatrului gazdă, Bianca Sârbu și Alin Gheorghiușan (acesta aflat într-o formă vocală de grație).

Au venit iubitori ai muzicii din Franța, din alte orașe ale țării, dar din păcate, mediatizarea n-a post pe măsura calității și importanței evenimentului, mass media ignorând,

trist, acest emoționant remember. Cu o excepție, Radio România București fm, Liliana Popa postând acest cald mesaj: "Florin și Stela, cei doi pescăruși albaștri ai muzicii de ieri, păstrându-se ca un ecou permanent pentru cei atenți la calitatea componistică a melosului autohton... Ce dar mărinimos i-a făcut propria soție, călăuza și mesagerul acestor armonii și simțiri cuprinse într-un suflet prea vibrant și cald pentru omenirea eșuată în uitarea de sine! Gala de la Teatrul "Constantin Tănase" nu a fost numai "aducere-aminte", ci expresia înaltă a frumuseții muzicale și sufletești în niște ani "strâmți" și totuși nemărginiți în redarea unui soi de libertate, pe care astăzi mulți nu o găsesc în tot verbiul democratic al realității. Prezența discretă și prea tăcută a fiului sau, copie fidelă a tatălui, a părut în egală măsură fascinantă, dar și amară, amestec de nostalgie și exil. Se pare că numai youtube-ul poate derula, delirant și salutar, rotirile melodice ale "stelei" din proximitatea celui purtând numele de floare, căci "cei ce iubesc mai aproape sunt de zbor"...

Prezent pentru câteva săptămâni în țară (după cum se știe este stabilit în Canada), actorul-cântăreț Sergiu Cioiu a susținut la rândul său un microrecital în limba franceză și ne-a încredințat câteva rânduri scrise în urmă cu câțiva ani: "Trecerea în neființă a unuia dintre cei mai talentați, sensibili, cultivați și prolifici compozitori, în persoana distinsului, delicatului Bogardo, m-a umplut de o imensă și iremediabilă

tristețe. Un foarte mare talent, un excelent melodist, un inspirat orchestrator, armonist excepțional și un neprețuit maestru de sunet întrutotul dedicat creației muzicale. Întotdeauna am avut un gând ales și o mare admirație pentru Florin Bogardo. Revăd privirea-i caldă, ușor melancolică, aerul plutitor și enigmatic, imagine a unui personaj romantic, parcă desprins din paginile unui roman din literatura antebelică. Prezența lui, ca interpret al propriilor sale compoziții, făcea bine așa-zisei muzici ușoare românești, multă vreme sub influența tangourilor argentinene de altădată, apoi a standardelor americane sau a hit-urilor italienești "sanremiste". Bogardo s-a apropiat de poezie, a avut simțire și dăruire poetică. Cântecurile sale sunt

muzică și poezie fără să fie folk și fără acea superficialitate pe care o aduc în ureche șlagărelele cu texte potrivite doar ca să rimeze și să respecte ritmul dorit. N-am putut rezista și am ales două dintre cele mai cunoscute cântece ale cantautorului spre a le interpreta în franceză. Cu unul din ele am participat la unul din festivalurile francofone din Belgia, la Spa Francorchamps (unde în prezent are loc o celebră cursă de Formula 1- N.A.). Romulus Vulpescu a echivalat în franceză "Tablourile" lui Marin Sorescu, pentru muzica lui Bogardo, iar celalalt cântec este varianta franțuzească a emblematicului "Să nu uităm trandafirii" - "N'oublions pas les roses". Nu știu dacă "Iubirea cea mare", în interpretarea lui Aurelian Andreescu, a fost primul cântec de autor-compozitor al creatorului atâtor cântece de iubire. Am dorit să dedic "Pescărușului albastru" câteva rânduri, plecând de la acest prim cântec pe care l-am auzit în foarte multe interpretări din '64 până astăzi. Într-

o bună zi, prin vara lui '64, ajungând pe litoralul românesc spre a da curs unui contract, întâlnesc muzicanții cu care urma să repet. Pianistul, un tip simpatic, Bebe Lambertini,

era și vocalist; tocmai începuse să cânte "Iubirea se cere păzită"... Am ascultat acest cântec de sute de ori, se cânta în toate barurile, melodios, amplu, cu armonii bogate. A fost primul contact cu un univers muzical care mi s-a părut că trece rampa cu brio: Bogardo, "Iubirea cea mare"...".

Festivalul internațional "Florin Bogardo" a fost un omagiu peste timp adus nu numai unui mare compozitor, dar și muzicii ușoare românești în întregul ei.

Octavian URSULESCU

Casa primitoare a muzicii

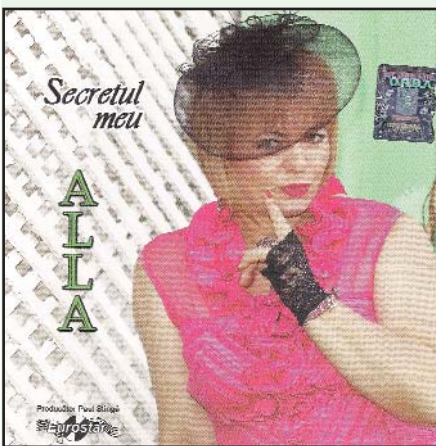
Spațiul rezervat evenimentelor, de la etajul magazinului "Muzica", a fost încă o dată neîncăpător. La invitația casei de discuri Eurostar (producător Paul Stîngă), numeroși melomani au ținut să fie prezenți la întâlnirea cu cunoscuta cantautoare Corina Elena Badea, care își lansa

cel de-al 6-lea album, "Casa noastră armânească". Să nu credeți că am "mâncat" un "r", am vrut doar, notând titlul original al albumului, să vă convingeți cât de mari asemănări există cu dialectul celor numiți greșit aromâni, corect este armâni, altminteri s-ar nega românismul lor. Apreciat medic primar la Tulcea, instrumentistă (pian, chitară), poetă cu premii internaționale, desigur

compozitoare, artista este și o talentată pictoriță, câteva din lucrările sale figurând în cuprinsul albumului. Indiscutabil, Corina Elena Badea este un adevărat port-drapel al etniei armâne, așa cum de altfel a demonstrat în consistentul recital de la Palatul Șuțu, filmat de TVR, cu o zi înainte de lansare, ca și la emisiunea "Prietenii de la 11", la Antena 1. Debutul său în postura de compozitoare a avut loc în 1992, cu melodia "Prota vreami" (Prima dragoste), care în timp a devenit atât de circulată, în postură anonimă, în diverse variante, încât artista a descoperit recent și o versiune în chip de... manea. Cunoscută și sub pseudonimul "Elena di vreami" (Elena de dragoste), Corina Elena Badea se află la al treilea album editat de casa de discuri Eurostar, după "Autograf de cantautoare" și "Colinde cu aromă de Sărbători". Într-un cântec emoționant găsim aceste versuri: "Armânul nu piere/ Armânul e născut din munte/ Cu soarele pe frunte!". Am avea foarte multe de învățat de la această etnie care-și păstrează tradițiile, portul și mai ales limba, în imnul armânilor existând aceasta strofă grăitoare, într-o traducere ce-mi aparține: "Blestem s-aibă în casă/ Cel care de limba lui se lasă/ Care-și lasă limba lui/ Să-l ardă para focului!". Poate vor citi și cei de la posturile de radio și televiziune care transmit orice, numai muzică în limba română nu... La lansarea de care amintim au participat numeroase personalități, unele din ele urcând pe scenă: Vasile Topa, membrii grupului vocal "Vocea Pindului", Stere Paris, membrii asociației "Credință și demnitate", George Cantea, s.a. Recitalul protagonistei, aplaudat cu căldură, a precedat o lungă sesiune de autografe și fotografii, plus tradiționalul cocktail.

Alla: „Secretul meu”

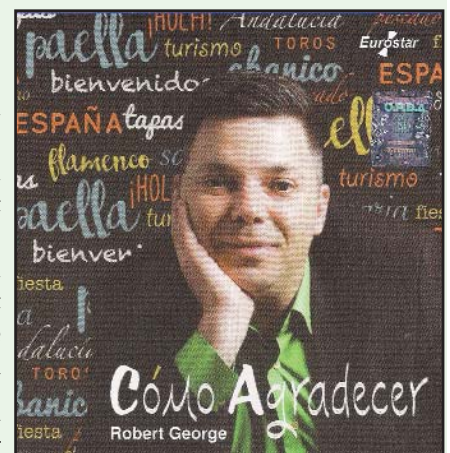

Originară din Republica Moldova, Alla Cebotari este de peste două decenii actriță la Craiova. Absolventă a Academiei de arte frumoase "Gavriil Musicescu" din Chișinău, ea abordează cu egal succes muzica ușoară, cum este cazul pe discul de față, și cea populară (de altfel una din recomandările din booklet aparține cunoscutului cântăreț Ion Ghițulescu). Aici îi descoperim și înzestrările de compozitoare, în nu mai puțin de 10 piese, și de textieră, ca și gustul în alegerea repertoriului. Pentru că, inspirat, ea alături pieselor proprii două creații bicentenare semnate Anton Pann, melodii aparținând unor autori basarabeni (Petre Aldea Teodorovici, Mihai Dolgan, Ion Enache), un celebru cântec popular ("Basarabie frumoasă") și un refren internațional, rezultând un album echilibrat și atractiv. Evident, fire romantică, visătoare, ea preferă stilul clasic, dovadă și apelarea la o faimoasă melodie interbelică lansată de Cristian Vasile. Un album de calitate editat de casa de discuri Eurostar. Înregistrările s-au făcut la Studio Production Nordika Multimedia, în Republica Moldova.

Robert George: „Como agradecer”

Încă de la vârsta de 10 ani, Robert George, astăzi jurist, a activat în cadrul Asociației artistice "Cantores animae" (președinte: Lucica Mușat) din Onești, perfecționându-și înzestrările muzicale. Având ocazia să viziteze deseori Spania, a îndrăgît nu numai limba, dar și tradițiile și muzica acestei țări de care se simte atât de legat. Între cele 12 titluri, interpretate cu multă căldură în limba spaniolă, celebrul cântec cubanez "Besame mucho". Interpretul este recomandat cu căldură în booklet de cunoscuta actriță Adriana Trandafir și de reputatul textier și interpret Marian Stere. Casa de discuri Eurostar ne oferă încă o dată o mostră de inspirație repertorială, cu un album editat în remarcabile condiții grafice. Orchestrații: Ciprian Gurgu. Înregistrări, mixaj și masterizare: Doru Marian Dima (Dimas Production).

Pagina de **Lelia PRUNDU**

Formațiile noastre

“Garoafa roșie”, un nou single **Reșița Rocks** alături de Călin Pop (CELELALTE CUVINTE). MediaPro Music Digital Distribution a lansat single-ul “Garoafa roșie”, rezultatul noii colaborări dintre proiectul REȘIȚA ROCKS și solistul și chitaristul formației CELELALTE CUVINTE, Călin Pop. La fel ca și în cazul primei lor colaborări (“Povestea șoaptelor”) și această piesă a fost interpretată în original de grupul reșițean TRANSROCK, înființat în 1983 de Călin Pop (voce, chitară), Remus Spiridon (chitară), Adrian Cazacu (bass) și Sorin Chirculescu (baterie). Proiectul REȘIȚA ROCKS a fost înființat în anul 2016 de muzicienii Toni Dijmărescu, Adrian Nițulescu și Flavius Suciuc, ce și-au propus să promoveze trupele rock din Banatul Montan. Cei trei locuiesc în țări diferite (România, Spania și Germania), iar înregistrările sunt efectuate separat, fiind apoi mixate și masterizate de Flavius Suciuc în studioul DadiuStudio, din localitatea spaniolă Alcossebre.

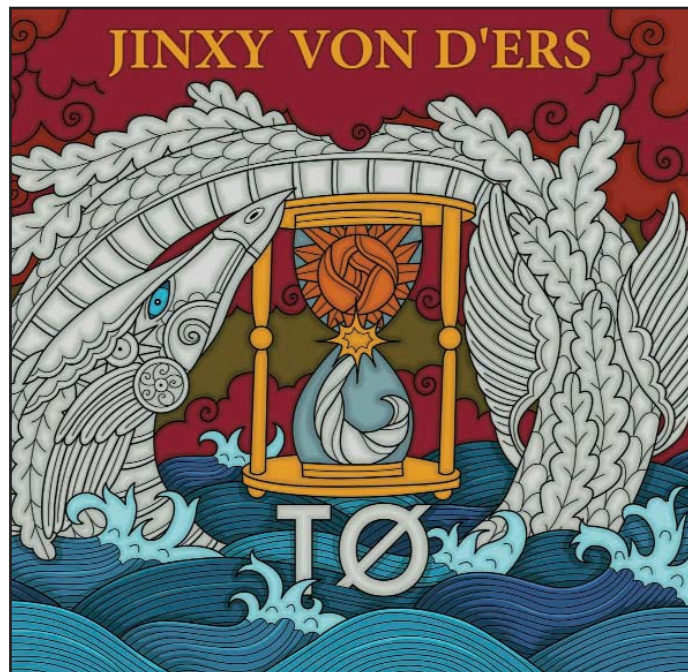

Grafica este realizată de artistul Radu Damian, cunoscut pentru colaborările sale cu GOODBYE TO GRAVITY pe albumul “Mantras Of War” sau BUCIUM pe albumul “Miorița”.

Formația **Fierbințeanu** a susținut, împreună cu coregrafele Smaranda Găbudeanu și Cristina Lilienfeld un concert/performance art-pop, ocazie cu care a fost lansat un videoclip. Cel mai recent album Fierbințeanu, The Great Scheme Of Things, a fost produs în ultimii trei ani și a fost prezentat ca spectacol de dans contemporan în festivaluri de gen. De asemenea, au fost lansate sub formă de videoclip trei dintre piesele de pe album. Fierbințeanu este un duo art-pop format din Gabriela Fierbințeanu (voce) și Cristian Fierbințeanu (computer, bass, voce).

The Kryptonite Sparks ne propulsează în mijlocul unui intens proces de introspecție și oferă piesa și videoclipul “Până acasă la ai mei”. The Kryptonite Sparks înseamnă: Răzvan Diaconu // Rareș Diaconu // Răzvan Anton.

Jinxy Von D’Ers a lansat “TØ” - primul album de studio al formației, cu 9 piese, iar ca stil se încadrează în zona alterantive rock cu influențe metal. Albumul este disponibil în variantă fizică - CD Digipak și în format digital. Până în prezent, JINXY VON D’ERS a lansat trei

single-uri extrase de pe albumul „TØ”: „Glow”, „Away” și „Sugar Rush”, iar anul acesta au câștigat titlul de “Best Alternative Newcomer” la Metalhead Awards. **Phaser** și **Octavian “Vita” Horvath** lansează împreună “Erou”, un single manifest cu un mesaj puternic și mobilizator. Muzica și versurile au fost scrise de cei de la Phaser și definitivitate în urma colaborării cu Octavian “Vita” Horvath. Mixajul și masterizarea au fost asigurate de Attila Lukinich, de la DStudioPro din Timișoara. Din componența formației fac parte Carina Dumitru (voce), Radu Racz (bas), Sebi Bârzeianu (chitară), Lucian Opreșan (clape) și Arnold Birta (tobe).

Pasărea Rock lansează “COMETA STEA”, cu text de Florin Dumitrescu, pe muzica lui Josef Kappell (realizată sub egida casei de producție Revolver), care pune în evidență apartenența noastră creștină și invită la dezvoltarea puterii

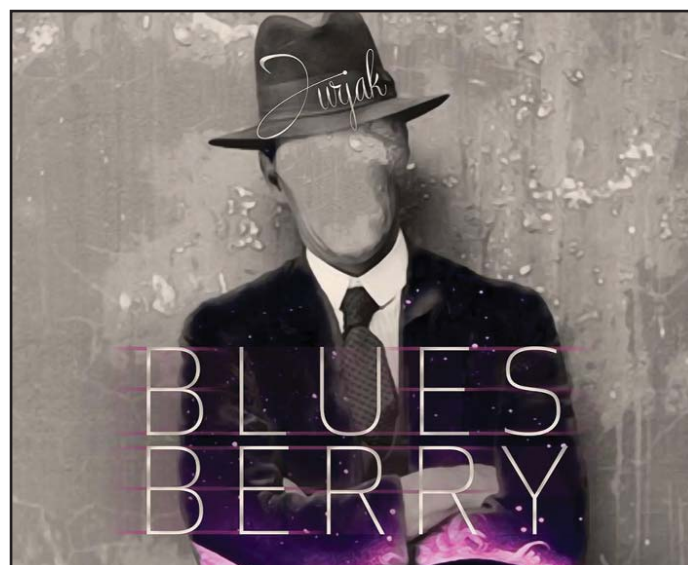

de a iubi și de a dăru. Odată cu această nouă melodie, trupei i se alătură Narcis Tran-Korsar, un nou colaborator,

la chitară cu 12 corzi, dar și backing vocal. După succesul primului album, intitulat „Legenda”, Josef Kappl, Mircea Baniciu, Ovidiu Lipan Țândărică, Nicu Patoș și Sorin Voinea lucrează la definitivarea celui de-al doilea material discografic, ce urmează a fi lansat anul viitor cu prilejul împlinirii celor 5 ani de la debutul proiectului Pasărea Rock, pornit în 2014 de Mircea Baniciu, Josef Kappl și Ovidiu Lipan Țândărică, care își doreau să continue ceea ce au început împreună cu Phoenix, iar apoi s-au alăturat Sorin Voinea și Nicu Patoș. De-a lungul acestei perioade, artiștii au lansat primul album, intitulat LEGENDA. De la înființare, Pasărea Rock a mai lansat două EP-uri, Calușandra și Hora fără de hotar.

Iris a început în februarie 2019 în clubul Quantic din București turneul „Lumea toată e un circ”, inspirat de albumul cu același nume, lansat în octombrie 2018 în format CD și dublu vinyl. Această nouă producție este o reinventare a trupei în componența actuală, care oferă acordurile clasice marca IRIS, totul pentru a inspira noua generație a publicului rock, dar și fanii susținători de-o viață ai formației. IRIS este: Nelu Dumitrescu - baterie

ediție limitată. Materialul conține 11 track-uri, printre care sunt incluse și single-urile „Vântul”, „Imnul minerilor”. Muzica este semnată de George Petrosel (Jurjak), muzician, regizor, artist vizual și licențiat în dreptul proprietății

(membru fondator), Costi Sandu - voce, Nuțu Olteanu - chitară (membru fondator), Andrei Bălașa - chitară solo, Relu Marin - clape, George Costinescu - chitară bas, Cristi Dumitrescu - tobe. Concerte viitoare: Alba Iulia, Zalău, Vatra Dornei, Oradea, Băișoara, Râmnicu Vâlcea, Craiova, Băicoi, Cluj, Timișoara, Brașov, Suceava, Călărași.

Coma construiește, din segmente metaforice, un întreg univers mitologic, odată cu lansarea videoclipului piesei „Icar”, un material vizual regizat de Vasile Alboiu, care îi prezintă în rolurile principale pe Marius Manole (Icar, Minotaur) și pe Cristina Diatcu (Ariadna). Scenografia și costumele au fost asigurate de Oana Radu, iar imaginea este semnată de Adi Dinu. Coma înseamnă: Cătălin Chelemen (voce principală) // Răzvan Albu (baterie) // Dan Costea (voce, chitară) // Sorin Petrescu (bas) // Răzvan Rădulescu (aka Hefe, DJ) // Călin Marcu (chitară)

Al doilea material de studio lansat de **Jurjak**, Blues Berry, este însoțit de patru modele de tricouri, unisex, în

intelectuale. Stilul muzical abordat de artist este electro-blues, cu influențe art rock, post punk și experimental rock. Jurjak a lansat până în prezent piese ca „Șoapte”, „Timp de iubit”, „București”, iar la începutul anului 2018 a fost nominalizat la premiile Gopo pentru soundtrack-ul filmului „Planeta Petrița”, care a fost desemnat „Cel mai bun documentar”. Proiectul Jurjak este prezentat în formula live alături de Daniel Olteanu (tobe, producție, mix și master), Daniel Minel Stoica (chitară și clape) și Narcis Axinte (chitară și bas)..

Formația **Blackbeers** a susținut concertul aniversar - 20 de ani de muzică irlandeză. Blackbeers a fost înființată în 1999 în Oradea ca prima formație de muzică irlandeză din România. Pe parcursul a 20 ani configurația trupei s-a schimbat de

mai multe ori, la fel și stilul abordat, de la muzica tradițională la rock-celtic și influențe punk.

Gabi MATEI

Capriel Dedeian

Născut la 19 decembrie 1960 în București, într-o familie de origine armeană, Capriel Dedeian este în egală măsură compozitor și un valoros chitarist de jazz. Încă din 1983 a fost cooptat în cunoscuta formație a compozitorului Alexandru Vilmanyi, cu care cântă aproape un deceniu, participând la toate festivalurile importante (Mamaia, "Melodii"), nemaivorbind de înregistrări și concerte alături de vedetele muzicii ușoare. Începând cu anul 1986 Capriel Dedeian compune mult muzică ușoară, figurând pe afișul tuturor manifestărilor importante. De pildă, în 1990 obține Premiul special al juriului la secțiunea de Creație a festivalului "București '90", cu "Ești minunea vieții mele", text Eugen Rotaru, solistă valoroasă Mihaela Marinache (actuala Miki). Peste doi ani este finalist la Mamaia, cu piesa "Paradisul s-a născut și pentru noi", text Angel Grigoriu, solista Samira Pop. Între timp s-a calificat de două ori în finala concursului TV lunar "O melodie dintr-o sută", cu melodiile "Uită-mă!" (text Claudia Delean, solist Constantin Bruj), respectiv "Doar pentru noi" (text propriu, solist Daniel Iordăchioae). Notabile colaborările compozitorului, în alte lucrări, cu Silvia Dumitrescu, ("Uită-mă"- o altă versiune, "Scrisoare pentru Moș Crăciun"), Angela Stoica ("Iubire de-o vacanță"), Mihaela Marinache (devenită, cum spuneam, Miki de la K-pital), Mihai Băjenaru ("Cred că m-am îndrăgostit de tine"), Alexandra Crăescu ("Dă-mi iar dragostea", melodie prezentată cu succes în finala concursului "MuzicADA" de la Sala Radio), ș.a. O primă confirmare internațională a talentului său este dată de participarea la Festivalul Internațional "București '92", unde orchestrează varianta în limba străină a piesei lui Marcel Dragomir "E bine, bine, e foarte bine!" (premiul III), cântată de solistul A.T.K. (Ateka) din Zair. Colaborarea cu acesta a continuat, Dedeian orchestrând 5 din cele 8 piese ale albumului "Jungla Africa", editat de Electrecord în 1994. În 2011 s-a înscris la "Thomann Christmas Song Competition", în Germania: din 237 de titluri înscrise, creația sa "When the Christmas time is near", pe un text de Eugen Constantin și cântată de Nicoleta Oancea (din grupul vocal Pinky) este reținută pentru finala de 10, mai mult, este distinsă cu o mențiune. Pe lângă preocupările sale legate de jazz, muzica pop, de film, de teatru sau pe tărâmul altor genuri (a semnat peste 200 de lucrări), cu implicare la nivel de compoziție, texte, orchestrații, interpretare instrumentală și vocală, nu putem să ometem o realizare aparte, albumul Electrecord din 1990 "Carun, carun" (Primăvară, primăvară), conținând piese armenesti de muzică ușoară interpretate în limba natală, realizat în colaborare cu fratele său Garbis. În ce privește muzica de film, cinci producții se cer menționate: "The Tell-Tale Heart" (2013), regia Vlad

Genescu; "Armenopolis" (2014), regia Izabela Bostan Kevorkian și Florin Kevorkian (film despre înființarea orașului Gherla, premiat la FIFE - Festivalul internațional al filmului etnografic de la Zlatna); "Noravank" (2014), aceiași regizori; "Hagigadar-Regăsirea speranței" (2015) - aceiași regizori; "Booking my last Dance" (2015) - regia Vlad Genescu, muzica tuturor acestor pelicule fiind semnată, evident, de Capriel Dedeian. A mai compus muzica pentru spectacolul teatral "Strunga dintre moarte și viață", în regia lui Florin Kevorkian, a cărui premieră a avut loc la Botoșani în anul 2015. În egală măsură teoretician rafinat al muzicii de jazz, a publicat câteva lucrări foarte apreciate: "Teme de jazz, vol. 1", "Teme de jazz, vol. 2", "Acorduri de chitară folosite în jazz", "Teme de jazz-Compozitori români".

Membru al UCMR, Capriel Dedeian este un creator și un artist activ, neobosit, plurivalent, crescut într-un mediu familial încărcat de muzică, tatăl sau fiind clarinetist, iar fratele, Garbis - saxofonist de prim rang, șef de formație, compozitor și orchestrator. Capriel a început studiul chitarei, ca autodidact, la 14 ani, debutând peste doi ani în cvartetul fratelui său, alături de cei doi Dedeian fiind bateristul Tudi Zaharescu și bass-istul Mario Dumitrescu. Avea doar 16 ani atunci când a cântat pentru prima dată în clubul de jazz condus de Mihai Berindei, împreună cu cei doi frați evoluând atunci pianistul Puiu Pascu și cei doi instrumentiști amintiți anterior. Începutul anilor '80 aduce și primele sale compoziții ("Noaptea", "Amintiri '82", "Cafeaua de dimineață"). La numai 22 de ani își alcătuiă un cvartet jazz-rock din care mai făceau parte Sorin Raicovescu (pian), Dragoș Docan (chitară-bas), Eugen Nichiteanu (baterie), cântând cu acest combo până prin 1984. Între timp, numele său este tot mai apreciat și solicitat, așa încât îl găsim pe afișul Galelor

jazz-ului de la Costinești (1984, 1986, 1987), "Danubian jazz" de la Galați (1992), festivalul internațional de jazz de la Chișinău (1993), Festivalul internațional de jazz de la București (2003), "Porgy and Bess jazz club festival" de la Viena (2004), "Europalia Jazz-Music village jazz club" de la Bruxelles (2007), Festivalul internațional de jazz "Days and Nights" de la Galați (2009) sau la festivalul internațional de jazz de la Brașov (1984, 1986, 1990). La această ultimă manifestare susține un recital de chitară solo, în timp ce în celelalte făcuse parte din diferite formule de grup conduse de Garbis Dedeian. În intervalul 1993-1997 a evoluat în Germania și Austria împreună cu "Solo Group", apărând și pe scena unor cluburi de jazz din München, Bad Reichenhall, Berchtesgaden, Regensburg, Salzburg. Garbis Dedeian, fratele său, l-a sprijinit întotdeauna și l-a îndrumat în formarea ca instrumentist de jazz, colaborarea dintre ei fiind extrem de strânsă. În devenirea și perfecționarea sa, Capriel recunoaște importanta colaborării, în țară sau peste

hotare, cu instrumentiști de elită cum ar fi Dan Mândrilă, Nicolas Simion, Cătălin Milea, evident Garbis Dedeian (saxofon), Johnny Răducanu, Mircea Tiberian, Ion Baci jr., Puiu Pascu, Petrică Andrei, Marius Vernescu, Petru Popa (pian), Decebal Bădilă, Ovidiu Bădilă, Gopo Popescu, Cătălin Rotaru, Pedro Negrescu, Ionuț Baranga, Laurențiu Horjea, Arthur Balogh (contrabas-chitară bas), Tudy Zaharescu, Eugen Nichiteanu, Titi Herescu, Adrian Ștefănescu, Dinu Simon, Lucky Pais, Liviu Pop (baterie), Emil Bâzgă, Ion Leonte, Nelu Marinescu, Sebastian Burneci (trompetă), ș.a. Așa cum de asemenea consemna colegul nostru Florian Lungu, secvențele în care Capriel Dedeian apare în postura de chitarist, în studio său live, au fost

difuzate în emisiuni radiofonice, precum și, începând cu 2009, în popularul serial de emisiuni TV "Unora le place". Un disc de autor meritat își așteaptă apariția, fiind deja efectuate înregistrările cu noul său grup fusion, Capriel Dedeian & Jazz Challenge. Ca un amănunt foarte onorant - de la sfârșitul anului trecut este și membru al Uniunii Compozitorilor din Armenia. Iar de patru ani, datorită performanțelor, este "endorsser" (artist-image), promovând chitarele de jazz ale celebrei firme Ibanez, una dintre cele mai mari producătoare de chitare din lume. Toate acestea completează portretul unui muzician complex, cu performanțe extrem de diverse.

U. OCTAVIAN

My little Sarkis

music & arr. CAPRIEL DEDEIAN

♩=75

Chords and markings in the score include: A, Bm11, E11, Amaj7, G7(#11), F#7(#5), Bm11, E11, 1. Amaj7, 2. Em7(ADD9), A7(#11), A9, B, Dmaj7, Ebo, C#m7, Cm7(b5), F#6(b9), F#7(#5), Bm11, 1. Amaj7, G7(#11), F#7(#5), 2. Amaj7, G7(#11), F#7(#5), Dupa Chorsuri, D.S. AL CODA, CODA, Amaj7, Gmaj7, Amaj7, Gmaj7, Amaj7.

Drumurile noastre...

Puțini interpreți se pot lăuda, chiar și după dispariție, de popularitatea lui Dan Spătaru – adevărat fenomen al muzicii noastre ușoare. Dovadă stă faptul că el a făcut, pentru a doua oară după moartea sa, arhiplină Sala Palatului, la un spectacol “In memoriam”, în organizarea aceluiași impresar cu fler, care nu-și uită colaboratorii,

omagiat, fotografii (carieră, familie, colaboratori), imagini din sală, nemaivorbind că primirea spectatorilor s-a făcut pe un fundal sonor asigurat de cântecele artistului, multe din ele reluate de soliștii invitați, iar altele reunite într-un colaj în semnalul muzical al orchestrei “Majestic”. Și cum orice spectacol serios trebuie să înceapă în forță, nu gradat, prima apariție a fost a unei mari vedete care și-a împletit cariera cu aceea a lui Spătaru. Marina Voica a reluat compoziția pe care i-a dedicat-o colegului ei la acel prim concert de care aminteam, “Inima ta”, după care a dat viață, cu grație fermecătoare, unui alt titlu emblematic pentru întreaga “Generație de aur” a cântecului, pe care am dori-o nemuritoare: “Să nu ne despărțim” de Gherase Dendrino. Spătaru a fost un artist român 100%, nu și-a datorat succesul reluării unor piese străine, chiar dacă astăzi mulți îl asociază cu piesa sârbească devenită, pe un text propriu, “Drumurile noastre”. Pasiunea sa a mers, când a fost cazul, doar către muzica ușoară peninsulară, așa încât italianul stabilit în țara noastră *Ciro de Luca* nu putea ocoli “Ștreqarul” (*Un vagabondo come me*), alături de care a așezat hit-ul nr. 1 lansat în filmul “Cântecele mării”, “Să cântăm chitara mea” de *Temistocle Popa*. Cum *Temistocle Popa* i-a scris peste 70 de melodii

Marina Voica

Stoian Anghel. Dacă primul concert, desfășurat la câțiva ani de la trecerea în neființă a artistului, a beneficiat de mai multe vedete pe afiș și retransmiterea ulterioară la TVR (e drept, fragmentată), cel de față, retransmis integral pe Etno TV în prima lună a anului (producător mai mult decât merituos: *Cosmin Man*), a avut câteva atū-uri indiscutabile. În primul rând faptul că pe scenă s-a aflat reductabila orchestră dirijată de compozitorul *Viorel Gavrilă* (s-a repetat intens la Ploiești cu fiecare participant), apoi prin prisma dotărilor tehnice moderne. Scena era dominată de trei ecrane (video-led-uri) pe care au fost proiectate permanent imagini, citate și declarații (*Stela Popescu*, *Horia Moculescu*,

Alexandru Arșinel

Silvia Dumitrescu

solistului, un alt șlagăr al său, “În rândul 4, banca de la geam”, s-a regăsit în recitalul *Mirabelei Dauer*, care a mai cântat, alături de un cor de copii, “Speranța” și “Prieten bun”. Marele actor *Alexandru Arșinel* a colindat lumea alături de Dan, așa încât ne-a reamintit un scheci umoristic ce a făcut epocă (de mare actualitate... prietenii știu de ce!), dar ne-a și cântat un șlagăr sprințar, “Hai, zâmbeste!”, de pe recentul său album *Eurostar*, casă de discuri ce a avut 5 artiști în spectacol. Pe când era student la *IEFS* și încă juca fotbal, Spătaru a început să studieze muzică ușoară cu compozitoarea *Camelia Dăscălescu*, la Casa studenților, alături de prietena sa apropiată *Pompilia Stoian*. Aceasta vine din Germania la fiecare eveniment ce-i amintește de tandra prietenie a studenției, așa a făcut și acum, cântând “*Ionel, Ionelule*” de *Claude Romano* și, inevitabil, “*Prieten drag*” de *Radu Șerban*. Mai mult, i-a dăruit o

Jolt Kerestely, *Cornel Constantiniu*, *Marius Țeicu*, *Paul Surugiu-Fuego*, ș.a.) ale personalităților despre artistul

Viorel Gavrilă, Pompilia Stoian

Mihai Constantinescu, preluând "Fanfara militară", după ce cantautorul oferise cunoscutele sale compoziții proprii "Și te-am iubit" și "Tubiți-ne că suntem flori". Temperamentală Silvia Dumitrescu a fost colegă cu Dan la Ansamblul "Tinerimea română", așa încât ne-a reamintit, în stilul-i personal, șlagărele compuse de Temistocle Popa "Când merg copii la școală dimineața" și "În rândul patru" (deh, amintiri din copilărie!), cărora le-a adăugat "Cred în tine" de Adrian Enescu. Gabriel Cotabiță a mărturisit cu sinceritate că n-a mai cântat niciodată cele două melodii lansate cândva de Spătaru, dar a făcut-o cu profesionalismul obișnuit, cu atât mai mult cu cât l-a legat dintotdeauna o strânsă prietenie de compozitorii acestora, Cornel Fugaru ("De vrei să știi ce înseamnă român") și Ionel Tudor ("La 5 și jumătate").

oicteură proprie nepoatei pe care Dan n-a apucat s-o țină în brațe, Măriuca, astăzi o domnișoară încântătoare (evident că în sală s-au aflat văduva artistului, Sida, implicată în organizare în postură de co-producător, și fiica Dana). Foarte modernă, tână Annes a ales din repertoriul lui Dan (mai toți au făcut acest lucru) piesa "Prietenie" de Temistocle Popa, alături de "Nu vreau să plângi" de Ionel Tudor. Ca și în spectacolul dedicat Mădălinei Manole, Aurelian Temișan a fost indiscutabil în prim-plan, nu numai fiindcă ambele melodii cântate erau din repertoriul lui Spătaru ("Te-așteaptă un om" de Ion Cristinoiu și "Măicuța mea" de Temistocle Popa), dar și prin emoționanta tălmăcire a celei de-a doua piese alături de... fiica sa! Nu o dată Spătaru a făcut parte din

Mihai Constantinescu

Aurelia Temișan și fiica sa

La același gest de firească reverență a recurs și Carmen Rădulescu, cu "Nici o lacrimă" de Ion Cristinoiu și "Cine te-a iubit" de Dan Dimitriu, alăturându-le șlagărul propriu "Nu știu", de Șerban Georgescu. Fiecare invitat a căutat să-și agrementeze apariția cu elemente inedite, ceea ce a făcut și Daniel Iordăchioae, care la piesa "Eu, tu și-o umbrelă" de Temistocle Popa (alt mare succes impus de filmul "Cântecele mării", ce a născut o frumoasă poveste de dragoste între Spătaru și partenera sa, superba actriță rusă Natalia Fateeva) a adus un ansamblu coregrafic, firește... cu umbrele, după care a cântat în duet cu Nico "Florile iubirii noastre"; chiar dacă a lăsat-o singură la microfon, ploieșteanca i-a declarat fără echivoc după aceea "Mi-ai furat inima"... În foyer-ul Sălii Palatului s-au găsit la dispoziția publicului

colectivele artistice peregrinate de impresarul Alexandru Mișu pe meridianele globului, așa încât soția acestuia, Maria Dragomiroiu, a ținut la rândul ei să nu lipsească de pe afiș, cu atât mai mult cu cât și ea a colaborat cu Temistocle Popa, imprimând chiar un întreg album cu creațiile acestuia. Ne amintim că anteriorul show "In memoriam Dan Spătaru" fusese deschis de apariția-surpriză a solistului din Râșnov Costel Lăzăroiu, căruia Sida Spătaru i-a încredințat, datorită timbrului asemănător, toate "negativele" starului, deși, de necrezut, nu l-a întâlnit niciodată (chiar nu s-a dus, ca admirator, la nici un concert al lui?). De această dată el a fost introdus în scenă de

Anca Turcașiu

Mirabela Dauer

cartea "Dan Spătaru, regele aplauzelor", apărută la Editura Militară, precum și două CD-uri de ultimă oră ale lui Raoul (Rareș Borlea).

Anunțând că după spectacol va acorda autografe pe ele în holul sălii, cantautorul a oferit din cuprinsul lor pie-

rina Voica, îndemnul ei "Să nu ne despărțim", speranță vie a oricărui artist vis-à-vis de publicul său, a fost adus la

Gabriel Cotabiță

Nico, Daniel Iordăchioae

sele "Inimă de floare" și "Mă blestem să te iubesc". De fiecare dată la asemenea evenimente, frumoasa Anca Țurcașiu respectă întrutotul tematica manifestării, ceea ce a făcut și de această dată, evocând marile șlagăre "Țărăncuță, țărăncuță" de Ion Vasilescu și "Nu m-am gândit la despărțire" de Dan Dimitriu. Chiar așa, cine s-ar fi gândit la despărțire, atunci când Dan Spătaru era în plină formă? Dar, așa cum își dorește și Ma-

rampă de artiștii care rămăseseră în culise după mai bine de patru ore de spectacol (totuși, contractul ar trebui să conțină prevederi ferme în acest sens, ca la teatru!). Cu toții, acompaniați de valoroasa orchestră și de cele două excelente componente ale backing-ului vocal, dar mai ales de glasurile celor 4.000 de spectatori în picioare au dat viață cântecului care, așa cum spunem, este un adevărat imn legat de numele lui Dan Spătaru, "Drumurile noastre". Inevitabil, vrând-nevrând, drumurile noastre se vor întâlni într-o bună zi în Ceruri, unde ne așteaptă artistul, alături de alți îngeri ai muzicii noastre ușoare...

Octavian URSULESCU

Recitalurile autohtone de la "Cerbul de Aur" au fost dominate de cele trei soliste care susțin, de câțiva ani, concerte "sold out" la Sala Palatului: **Loredana, Andra, Delia**. Este un semn clar că "partea feminină" a interpreților de muzică pop este foarte puternică, așadar un tur de orizont în lumea "fetelor" ne poate indica actuale și viitoare vedete.

Dacă pe plan intern lucrurile par clare, foarte puțini știu că o mai cunoscută solistă româncă peste hotare este... **INNA**: de altfel, ea dă spectacole în România foarte rar (nu are timp? sau este o idee de management?). INNA a lucrat în ultimii doi

Inna

ani pentru a crea noul album "YO", în limba spaniolă, compus de artistă și produs de David Ciente, cu 11 piese. Prima piesă pe care o lansează se numește "RA" și este un mesaj de empowerment, de a ieși dintr-o relație toxică și a căpăta încredere în forțele proprii. Videoclipul pentru "RA" a fost regizat și filmat de Bogdan Păun și Alexandru Mureșan (NGM Creative) cu care INNA a mai lucrat pentru "Nirvana" și "No Help". Discul apare la ROC NATION, casa de discuri a lui Jay-Z, importantă la nivel internațional, care reprezintă artiști de top precum Rihanna, Shakira, Mariah Carey. Nu demult, INNA a susținut un turneu în Statele Unite ale Americii și Canada, turneu care a inclus 9 concerte în Montréal, Long Island, Washington DC, Los Angeles, Seattle, San Francisco, Scottsdale, Miami și Chicago. Unul dintre single-urile anterioare ale INNEI, "Yalla", are 300 000 000 de vizualizări, "Cola Song" feat. J Balvin peste 200 000 000 vizualizări, la fel și "In Your Eyes" feat. Yandel.

La segmentul pop-folclor pregătit de Iuliana Tudor la "Cerb" ar fi avut loc, indiscutabil, și **NARCISA SUCIU**. Ea colaborează din nou cu Mircea Rusu și lansează melodia „Ai suflet trist”. După ce anul trecut a lansat un album de colinde, intitulat „Crăciunul meu”, Narcisa Suciuc prezintă acum publicului o melodie pop-folk. De-a lungul anului 2018, Narcisa, mutată de câțiva ani în Finlanda, a fost prezentă constant în România; a fost concurentă într-o emisiune TV, a participat în cadrul ediției aniversare a Cerbului de Aur (numai în ziua Remember), dar și cu multe alte activități. În luna decembrie a revenit în România și a fost prezentă pe parcursul lunii în mai multe orașe din țară cu o serie de concerte dedicate Crăciunului.

Înainte de seria spectacolelor "Acadela" de la Sala Palatului, **DELIA** a lansat și o piesă nouă, compusă de ea, care se încadrează în același concept "dulce": „ACADELE”, cu un videoclip antrenant. Adrian Tapciuc, regizorul spectacolelor Deliei, a gândit un show de mare amploare: un decor multifuncțional impresionant, o trupă numeroasă de balet, ținute extravagante, 10 aparate laser de mare putere, 130 de metri pătrați de ecran led, peste 300 de aparate de lumină inteligentă, zeci de costume și machiaje speciale, coregrafii sau elemente dulci.

O solistă de top este și **NICO** (Nicoleta Matei), care s-a transformat total în cadrul filmării noului videoclip pentru piesa „Oare cine?”. compusă de soțul interpretei, Laurențiu Matei, pe versurile lui Ovidiu Iordache. Pentru videoclip, NICO a colaborat cu regizorul Silviu Mîndroc și a filmat la studiourile din Buftea. Cântecul face parte dintr-o serie de melodii de dragoste pe care NICO le-a lansat în 2018. A început în februarie cu „Suflet pereche”, a continuat cu „Nebuni îndrăgostiți”, iar toamna a adus-o romantică și melancolică în „Oare cine?”. NICO îmbină cu succes cariera muzicală cu scena teatrului din Ploiești și a spectacolelor.

LORA lansează single-ul „Soare negru”, compus de Alex Pelin, Andrei Platon, Andrei Tostogan, Adi Colceru și Lora, iar în videoclipul regizat de Ionuț Trandafir o putem identifica pe Lora în trei ipostaze. LORA are milioane de vizualizări pe YouTube și hit-uri ca „Rămas bun”, „Ne împotrivim”, „Floare la ureche”, „Cinci” sau „Bine mersi”, piese ce au ajuns pe primele poziții în toate topurile muzicale. LORA a lansat și hitul „Dor să te ador”, alături de Doddy, piesă ce a adunat într-un timp scurt peste 50 de milioane de vizualizări pe YouTube și a stat aproape o lună în topul Trending, apoi a colaborat cu Shift pentru single-ul „Până în Rai” și a lansat piesa „Pleacă” pe canalul ei de YouTube (compusă de Lora, Dorian Oswin, Mihai Gruia, Anastasia Sandu, Șerban Cazan și Florin Boka).

Lora

IULIANA BEREGOI, idol pentru mulți copii și adolescenți, lansează o nouă piesă, „Cine sunt eu”, produsă de Mixton Music, care se anunță a fi încă un hit al Generației Z. În premieră, în videoclip fanii vor vedea imagini din filmul de cinema LARA, care a fost lansat și vizionat odată cu SUPERSHOW-UL „Lara și Crăciunul Jucăriilor”, de la Sala Palatului. Totodată, Iuliana a îndeamnat fanii veniți la spectacol să dăruiască hăinuțe și jucării, care au ajuns de Crăciun, la copiii mai puțin norocoși.

După succesul trilogiei „Iubiri secrete” și al albumului „Despre el”, **IRINA RIMES** deschide „Trilogia II” cu piesa „Beau”. Filmările videoclipului au avut loc la Joben Bistro și în platourile Kanal D, iar videoclipurile au fost realizate de NGM Creative, în conceptul lui Dan Floroiu și al lui Bogdan Păun. Întreaga serie de videoclipuri lansate în cadrul filmului „Despre el” a intrat încă din momentul lansării în Trending Youtube, cumulând împreună aproximativ 40 de milioane de vizualizări.

Dan CHIRIAC

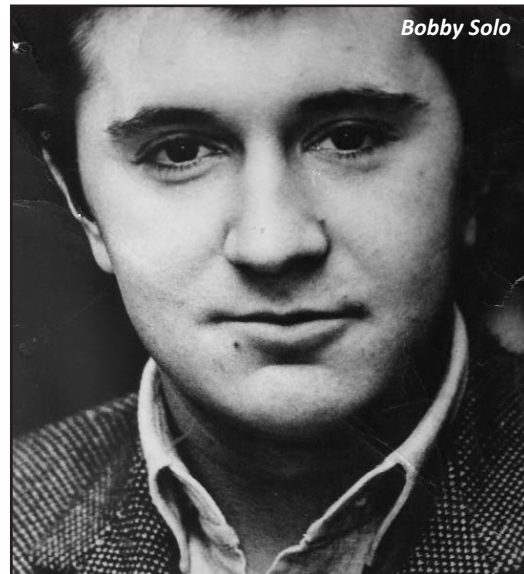
Sanremo - Istoria unui festival (VIII)

Monștrii sacri

Italia și festivalul de la Sanremo nu păreau pregătite încă să-l recunoască pe Adriano Celentano, celebrul său hit "24.000 baci" (cântat atunci și de Little Tony) fiind de puțin învins în 1961 de "Al di là" (Luciano Tajoli, Betty Curtis). Istorica este ediția 1962, când se întâlnesc pe coordonatele cântecului învingător doi monștrii sacri ai festivalului, Claudio Villa și Domenico Modugno ("Addio... addio", cu versurile acestuia din urmă). În continuare voi puncta doar acei ani care au văzut lansarea unor șlagăre de largă circulație sau a unor nume intrate în legenda cântecului italian, dar și internațional. Iată o pildă în 1964 pe Gigliola Cinquetti (membră în juriu și vedetă la "Cerbul de aur" 2018, revenind la Brașov după aproape 5 decenii...), cu "Non ho l'età"; în 1965 "Se piangi, se ridi" - Bobby Solo; în 1966, "Dio, come ti amo", cu Modugno și Cinquetti; în 1967 "Non pensare a me", cu Iva Zanicchi și Claudio Villa; în 1968 "Canzone per te", cu Sergio Endrigo și brazilianul Roberto Carlos (din 1964 puteau participa și artiști străini, doar cântecele erau italiene); în 1969 "Zingara", cu Bobby Solo și Iva Zanicchi... Iar în 1970 vine unica victorie a nonconformistului Celentano, cu "Chi non lavora, non fa l'amore" (cântată și de soția sa Claudia Mori), piesă total diferită de ce se prezenta în mod normal pe scena concursului. Doamne, am putea spune că a fost un adevărat "Deceniu de aur"! Urmează două ediții ale lui Nicola di Bari: victorii în 1971 cu "Il cuore è uno zingaro" (cealaltă versiune: Nada, la numai 15 ani și 78 de zile!) și 1972 cu "I giorni dell'arcobaleno". În 1973 ajunge pe prima treaptă alt solist sobru, cu alură intelectuală, cu ochelari, Peppino di Capri; cu vocea sa delicată triumfă cu "Un grande amore e niente più". În 1974 Iva Zanicchi avea să-și încununeze cariera fantastică printr-un nou succes, cu "Ciao, cara, come stai?". Greva din 1972 (un sindicat al cântăreților a contestat regulamentul) anunța declinul ce avea să intervină din 1975, chiar dacă în 1976 Peppino di Capri recidivează spectaculos, cu "Non lo faccio più".

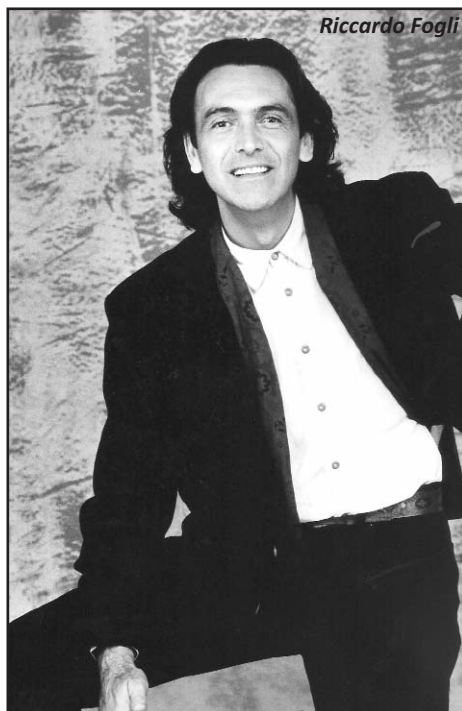

Alice

Bobby Solo

concurșului. Doamne, am putea spune că a fost un adevărat "Deceniu de aur"! Urmează două ediții ale lui Nicola di Bari: victorii în 1971 cu "Il cuore è uno zingaro" (cealaltă versiune: Nada, la numai 15 ani și 78 de zile!) și 1972 cu "I giorni dell'arcobaleno". În 1973 ajunge pe prima treaptă alt solist sobru, cu alură intelectuală, cu ochelari, Peppino di Capri; cu vocea sa delicată triumfă cu "Un grande amore e niente più". În 1974 Iva Zanicchi avea să-și încununeze cariera fantastică printr-un nou succes, cu "Ciao, cara, come stai?". Greva din 1972 (un sindicat al cântăreților a contestat regulamentul) anunța declinul ce avea să intervină din 1975, chiar dacă în 1976 Peppino di Capri recidivează spectaculos, cu "Non lo faccio più".

Riccardo Fogli

Triumf și declin

Încep să-și facă loc pe pozițiile fruntașe formațiile vocal-instrumentale, cum li se spunea atunci: în 1977 câștigă Homo Sapiens cu "Bella da morire", iar în 1978 Matia Bazar cu "...E dirsi ciao". În '79, la o ediție cenușie, mai răsărit se dovedește Mino Vergnaghi, cu "Amare", pentru ca abia în '80 să reînceapă să urce la nivelul de altădată. Este anul singurei victorii a lui Toto Cutugno, cu "Solo noi", după ce anterior mai participase în calitate de component al formației Albatros! Îl urmează pe lista pieselor învingătoare "Per Elisa" (Alice), pentru ca în 1982 opțiunile să conveargă către fostul solist vocal al grupului I Pooh, Riccardo Fogli (spectatorii noștri l-au putut aplauda într-un recital la

"Cerbul de aur"), cu "Storie di tutti giorni", deși marele șlagăr al ediției rămâne "Felicità" (Al Bano și Romina Power), clasat pe locul 2. În 1983 e iarăși o ediție destul de oarecare (victorie pentru "Sarà quel che sarà" - debutanta Tiziana Rivale), pentru ca în 1984 să se consacre trei nume fără de care nici nu s-ar putea scrie istoria muzicii ușoare italiene: după nu mai puțin de 16 ani revine ca prezentator Pippo Baudo (și o va mai face, după cum se știe, de nenumărate

Al Bano

ori), triumfă Al Bano și Romina Power, cu "Ci sarà", iar la secțiunea "Nuove proposte", înființată în acel an, se impune tânărul de 21 de ani Eros Ramazzotti, cu "Terra promessa" (peste 2 ani va câștiga, la cei mari, "Big", cu "Adesso tu"). În 1985 îi găsim în frunte pe Ricchi e Poveri (familiari publicului nostru în ultimii ani, cu multe concerte în România), iar în 1987 juriul este cucerit pe drept cuvânt de originalul trio alcătuit din celebri Gianni Morandi, Umberto Tozzi și Enrico Ruggeri ("Si puo dare di più"). În 1988 triumfă actorul-cântăreț Massimo Ranieri, cu minunatul "Perdere l'amore", în timp ce în 1989 se impune prin originalitate duetul Anna Oxa (de origine albaneză) - Fausto Leali, cu "Ti lascerò".

Martor la a 40-a ediție

Enrico Ruggeri

Sanremo este un oraș al florilor, cu mii de sere, târg floral, bursă de profil. Tocmai de aceea ediția a 40-a, festivă, din 1990, a fost pusă sub genericul primului titlu învingător în concurs, "Grazie dei fiori", asupra acesteia urmând a reveni, fiindcă am fost acolo. Dar, întorcându-ne în timp, vă reamintesc că nu mereu totul este roz...floral la festival. Să ne gândim doar la drama din 1967, când Luigi Tenco și-a pus capăt zilelor în urma eliminării compoziției sale "Ciao amore, ciao!". Tulburătoare coincidență: piesa a fost cântată atunci și de Dalida, care peste ani își va lua și ea viața... Tragedia a marcat festivalul, discutându-se asupra corectitudinii selecției și a posibilității de a vota just în doar câteva minute. În prima seară, prezentatorul Mike Bongiorno trebuise să-l convingă pe Tenco să intre în scenă; acesta, vizibil descurajat (evident, trecea printr-o gravă depresie), i-a spus "Cânt și apoi am terminat-o..."

Așadar, am avut ocazia unică și fericită pentru un comentator de gen (în schimb se află acolo an de an corespondenta noastră, cântăreața și actrița Ileana Popovici, dar și Ștefan Naftanailă, de la Radio România, iar pe vremuri mai ajungeau la Sanremo Gabriel Basarabescu sau Bogdan Cruțescu) de a fi în miezul pasiunilor, comerțului, speranțelor unui festival extraordinar, la care visasem cu ochii deschiși până în 1989, când viza pentru Occident îmi era refuzată sistematic. Fiind o ediție specială, de mare amploare, ea a fost mutată într-

Little Tony

un hangar imens, Palafiori, destinat în restul timpului, așa cum îl trădează numele, târgurilor florale. Zeci de vedete au fost invitate pentru un recital... de o piesă, fiind plătite gras, de la Rod Stewart la Tina Turner, dar au participat și superstaruri cântând versiunea străină a pieselor din concurs (de atunci s-a renunțat din nou, evident din motive de economie). Între acestea: Ray Charles, Dee Dee Bridgewater, La Toya Jackson, Leo Sayer. În ciclism a existat pe vremuri un mare campion, Raymond Poulidor, care era "eternul nr. 2", pentru că avea neșansa de a fi devansat mereu de Jacques Anquetil și alții. Asemeni lui a fost la Sanremo Toto Cutugno, care și în 1990 a ocupat poziția secundă cu superbul cântec "Gli amori", fiind întrecut de justete de "Uomini soli", al formației I Pooh, al cărui text a stârnit multe controverse. Anecdotic, Cutugno s-a situat de nu mai puțin de 5 ori pe locul 2, ca și Gino Latilla.

Toto Cutugno

Octavian URSULESCU

Marian Georgescu

Șocantă vestea despre moartea la vârsta deplinei maturități a compozitorului, orchestratorului și chitaristului Marian Georgescu, component din 1990 al Big-band-ului Radio condus de Ionel Tudor! S-a născut în 1959, la București, iar din 2010 era membru al UCMR. A absolvit

facultatea de profil la Universitatea "Spiru Haret", a cântat mult peste hotare, nemaivorbind de concertele și emisiunile Radio-TV alături de prestigiosul ansamblu orchestral din care făcea parte. După 1994 a compus zeci de piese orchestrale pentru big-band-ul radio, fiind un maestru indiscutabil al jazz-ului, în această ipostază fiind de neuitat colaborările sale cu Aura Urziceanu, Johnny Răducanu, Marius Popp, Alin Constanțiu, Anca Parghel. De asemenea a fost nelipsit, alături de colegii săi, de pe scena marilor festivaluri de muzică ușoară: "Cerbul de aur", "Trofeul tinereții" (Amara), "George Grigoriu" (Brăila), "Dan

Spătaru" (Medgidia), Mamaia. Între fireștile sale mândrii profesionale se număra pe drept cuvânt faptul de a fi acompaniat pe scenă monștri sacri cum ar fi Ray Charles sau Shirley Bassey. În cariera sa prodigioasă se disting albumul discografic "Remember 26", precum și compoziții cum ar fi "Class one", "Confide în me", "Enjoy", "Final game", "For you", "Generic", "Minor blues", "Murphy", "Nova salsa", "Party line", "Rittle", "Star blues", "Still of the night", "Story", "Take to", "To you", "Vision", "You must chose". Pe masa sa de lucru au rămas neterminate două proiecte la care ținea imens: un album cu piese swing, funk, soul, baladă, bossanova pentru big-band-ul Radio, precum și o Metodă de studiu al jazz-ului (orchestrație, armonie, improvizație). Una din emisiunile TV în care a fost implicat în mod consistent (documentare, orchestrații, coordonare muzicală) s-a chemat "Cei mai frumoși ani", pentru că el a prețuit întotdeauna muzica de calitate de altădată. Marian Georgescu a plecat dintre noi după trei decenii petrecute în slujba artei sunetelor, fiind la loc de frunte între cei care au marcat, prin talentul și pasiunea lor, acești ani frumoși...

Jerry Schwartz

Timișorean, veteran al muzicii noastre rock-folk, basist în formațiile AMICII (concerte la Costinești, Poiana Brașov), FLAPO (a Cenaclului Flacăra), COMPANIA DE SUNET (din 1985, lider - Vali Sterian, în formula „de aur” cu Adrian Ilie și Doru Istodur, ulterior membri fondatori ai grupului Voltaj, alături de care a înregistrat "Zori de zi", "Fericire" și "Speranțe vii"). Din 1993 redactor la Radio

Tinerama (înființat de Max Bănuș, repatriat de la Europa Liberă), de unde vine pe post de director adjunct la Radio România Tineret (director - Florian Pittiș). Cunoștințe muzicale solide, documentarist serios, redactor inspirat. De un calm perfect, nu era niciodată nervos, amabil, generos, cu zâmbetul pe buze, o persoană cum rar se mai întâlnește astăzi. Avea 71 de ani, incinerat pe 6 februarie 2019.

George Stanca

Ziarist, poet și publicist; a murit pe 4 februarie 2019, la ora 15:00, după un stop cardio-respirator, la Spitalul „Sfânta Maria”. S-a născut în 1947 în Buftea, 1973 - absolvent al Institutului de Construcții București, 1971 - debut ca publicist în revista „Săptămâna”, devenind „comentator muzical”, 1973-1975 - redactor „Flacăra”, șef pagină muzicală, secretar muzical al Cenaclului Flacăra și reporter. În decembrie 2013, Ghenadi Strungar, așa cum era cunoscut în mediul literar, a primit un an cu suspendare pentru că și-a însușit traducerea romanului „Jurnal” de Lev Tolstoi. În ultimii 11 ani a publicat "Scrisori" în ziarul Click. A scris și un volum cu amintiri folk-rock recenzat în paginile "A. M.".

Dumnezeu Să-i odihnească !

Florin-Silviu URSULESCU

Revistă lunară de informare, opinie și dezbateri editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
și finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII ȘI IDENTITĂȚII NAȚIONALE

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor șef:

George BALINT

Redactori: Mihai COSMA, Octavian URSULESCU

Editorialist: George BALINT

Secretar de redacție: Costin ASLAM

Colegiu redacțional:

Mariana POPESCU, Vasilica STOICIU-FRUNZĂ,
Cristina ȘUTEU, Petre-Marcel VĂRLAN

Semnează în acest număr:

Dumitru AVAKIAN, Nicolae BRÂNDUȘ, Corina BURA,
Lavinia COMAN, Grigore CONSTANTINESCU,
Veturia DIMOFTACHE, Oana GEORGESCU, Cleopatra LUCA,
Florian LUNGU, Carmen MANEA, Constantin-Tufan STAN,
Mădălin Alexandru STĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU,
Alex VASILIU, Iliana VELESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect. 1, 010071,
România. Tel./Fax: +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL

TEL: 021-242.30.32

ISSN: 1220-742x